

309156 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4.

సంపుటము. ౪.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ మే నెల 21 వ తేది సోమవారము

సింగళనామ సంవత్సర వైశాఖ మాస బహుళ అమావాస్య ౧౫.

No. 43

సంచిక ౪౩

పింగళ సంవత్సరాదినంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకీర్తములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కలతనం జేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయుచునుంటున్న వలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము:

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెల రు 2-0-0
" ఆంధ్రసంవత్సర " "	" " 0-8-0
" ఆంధ్రసంవత్సర " "	" " 0-12-0
ఆంధ్రసంవత్సర సంవత్సర, లేక దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులకు	" " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమృతము.

తామర తైలము.

పండ్లపాడి.

మోహినీ తైలము.

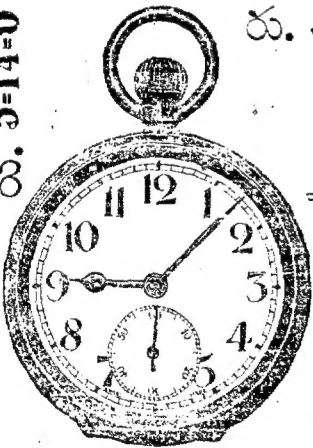
డబ్బీ 1-కి 0-4-0

డబ్బీ 1-కి 0-0-0

సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, త

రు. 5-14-0

రు. 5-14-0

శ్రేష్ఠమయిన అతి చచ్చక జేబు గడియారము.

ఎల్లప్పుడును సరియైన కాలమును చూపును. ఈ గడియారము చాల సంవత్సరములు పని చేయును. అది బజారులలో అన్ని చోట్లను దొరకునది కాదు. మా కొరకయి ప్రత్యేకించి తయారు చేయబడినది. డయలుమీద మా పేరులేనివాటికి మేము హామీ ఇవ్వజాలము. ప్రతి వాచిలోను రెండు సంవత్సరము లిఖితపు గ్యారంటీ కాగితము పంపబడును.

E. A. WATCH COMPANY.

36, RATTAN BAZAR ROAD, MADRAS.

ఇ. ఎ. వాచ్ కంపెనీ,

36, రత్తబజారు రోడ్, మదరాసు.

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధినియ నాటకము సంఘమురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జాపబడినది. అందరు జనిని తీరవలయును. రెల 0-4-0 పోస్ట్జి కేసు. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

శ్రీశ్రీమలైన గోపాలకృష్ణ గోకతేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

123

చిన్న పురుగులు

100

వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండుకలూడుట, పుర్రెపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

పాతబలారా! ఈ పురుగునది తెలియబడెను.

Dont Let 'em Dig

నిధి విరామములేక మీరు పనిచేసినచో మీ గృహములలోని నేలకొట్టెలు బంగారుతో నింపబడియుండును.

తీరిక లేక పనిచేయుచుండు ఈ చుండు పురుగునకు, అతివ్యాధికయి చేరొందిన తే నేటికీ సహకారిగా నుండదగినబంటు.

చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరోధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగించక ఉపేక్షించిన అచిర కాలముననే బట్టతల వారితో సహాధ్యాయి గావలసినవృత్తు.

కావున నిట్టి పరమకర్మపుత్రుల

“కామినియా నూనె”

సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును పోగొట్టును.

వెండుకలను రాలనివ్వదు. పుర్రెచుండును పోగొట్టును.

తలకట్టుకు పరిమళ ముగంధద్రవ్యము.

ఈరీతిని, నకలు మా నెలకు రెయ్యారు చేయువారి మోకాడున పడకుడు.

రెల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0 వి. పి. రు. 0-4-0

" 8-కి రు. 2-10-0 వి. పి. రు. 0-7-0

ఉచితము.

ఈ నుగుణముల దుబాబుపరచుటకయి, అర్థకాచితీ కంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత కానె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

సోలు ఏజెంట్లు:—

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం 155, జుమ్మామసీదు వీధి, పోంబాయి.

మద్రాసు యేజెంట్లు:— మెహతాపురమోక్షయ్యారీ, 29, చైనాబజారురోడ్, మదరాసు.

మంచినయము! వేసవేలు ఖర్చుపడినది!! వెనుక దొరకవు!!!

2 పంచలు కొనుగడానికి ఆత్మకాపాటమున కొరవని కోడంద్రావలాపము ఆరు గ్రంథమొకటి ఇనాము.

మేలైన జపాక పట్టుపంచలు.

ఆ నేకపంచలు ఖర్చుపడినందున

ప్రస్తుతము ధరలు తగ్గించియున్నాము.

వాచకులారా! శృంగారమున్న

నాగరికతయున్న గల మేలైన ఆసుల్

పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనంద

ముకొరకు తెప్పించి వికయించుచు

న్నాము. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ,

ఆకుపచ్చ, రోహ, మేఘ వర్షం,

ఇత్యాది రంగులు గలవి. క్లాసునీయమైనవి, త్వరపడుదు.

5 క్లాసునదిని 2 క్లాసున వెడల్పుగల పట్టుపంచె 1-కి 2-0-0

జపాక పట్టుబాలరు చొక్కము 2 మాసము ... 1-6-0

3 చొక్కములు తెప్పించుకొనిన పాస్ పుక్ పేనా ఇనాము.

అన్నిటికి పోస్ట్జి ప్రత్యేకము.

(536) చిరునామ:— రాజలక్ష్మీ కంపెనీ,

3, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరువల్లిక్కేటి మదరాసు

'నేమను' పత్రికపై ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారి చర్య

ఇంగ్లాండులోని "నేమను" అనుపత్రికను పరదేశీయులకు సంపాదించు కొరతనువారు ఆహ్వానించిరి. అందు విషయమై కామగ్రంథాల తీవ్రమగు చర్య జరిగెను.

ఈపత్రిక నిట్లు పరదేశీయులకు పంపరాదని యుక్తరువు చేయుటకు కారణమేమని ప్రశ్నింపగాను సభలో ప్రశ్న వేసిరి. ఈ పత్రికలో శత్రువులకు ప్రోత్సాహమును కలుగజేయు కావ్యము లుండుటచే నిట్టి యుక్తరువు జారీ చేయబడినది. కానెల్లరుగారు సమాధానము చెప్పిరి. తక్కిన పత్రికలు కూడ నిట్టి ప్రోత్సాహములను వెల్లడించినప్పుడు వానిని గూడ నెందులకు క్షమింపలేదనియు అందుచేత యిరువదినైదు అగుటచే 'నేమను'ను క్షమింపలేదు నెంచినట్లు తోచుచున్నదనియు ప్రశ్నింపగాను మరల ప్రశ్న వేసిరి. ఎట్టి పత్రికలోనైనను ఈ విధముగ అభిప్రాయములను పడినయెడల నది తప్పక క్షమ నొందునని, కానెల్లరుగారు సమాధానమిచ్చిరి.

అనేకుల నేక ప్రశ్నలను వేసిరి. తరువాత వెన్నె ఆర్థెనుగారు, 'నేమను' పత్రికలో నున్నటువంటి భావములను "టైము" "డెయిలీ న్యూస్" పత్రికలు ప్రచురించినవనియు అవి జర్మను పత్రికలలో ప్రచురింపబడుచుండెననియు చెప్పిరి. తరువాత సభ ముగిసెను.

మరల సభ సమావేశమైనపుడు "నేమను" పత్రికపై దోరతమువారు చేసిన యుక్తరువులగుర్తి యొందింపవలసినదని ప్రశ్నింపగాను యొక శ్రీరాధమును ప్రవేశపెట్టిరి. ఆ సందర్భమున వారి విధముగ నుపన్యసించిరి: "శత్రువులకు ప్రోత్సాహమును గొల్పుటచే పత్రికలను తగులితని దప్పక దండింపవలెను. కాని యీ పత్రిక యిట్టి దోషమును నిజముగ గావించినో లేదో యని యుక్తరువు జారీ చేయుటకు ముందు ఆలోచింపవలసి యున్నది. ఈ పత్రికలో అధికారులు ఖండింపదగినవిగ వలచిన వ్యాసములు మార్చి నెల 3, 10 వ తేదీలకు వ్రాయబడినవి. అవి వ్రాయబడిన అంశమువారముల వరకును ఎట్టి యుక్తరువును దోరతమువారి వద్దనుండి వెడలలేదు. తరువాత, యుద్ధకార్యాలయము వారు అక్కడికిముగ, 'ఈ పత్రిక యితరదేశీయులకు పంపబడదని విశేషములలో నీపత్రికాకర్తవారమును చూచు వారలకు వర్తమానముల కంపిరి. "మనము అయిదు మాసముల నుండి కొనుచున్న యుద్ధసందర్భము లిప్పుడు సమకూడినవి. కాని మనమిట్లు కనుగొనుగలేదు" అను వాక్యములు పత్రికలో నగపడినవి. ఈ అభిప్రాయములు అప్పుడు అన్ని పత్రికలను కృత్రికరించినవి. "జర్మనులు విస్తారముగ తమబలములను యుద్ధమునకు వచ్చియుండెదల, వారి కనేక విధముల నుపకారము జరుగుననియు మనము చాల చిహ్నులపాలు కావలసి వచ్చుననియు" "టైము" పత్రిక 'నేమను' పత్రిక రీతివే వ్రాసినది. 'డెయిలీ న్యూస్' కూడ ఈ తీరుననే వ్రాసినది. ఈ పత్రికలకు బోధాబంధమున నెక్కువనుండిచదువుచుండు కలరు. ఈపత్రికల వ్యాసములు పనిజేయుననియు, ఒక్క "నేమను" పత్రికయొక్క భావములే శత్రువుల కమితకహను మొనర్చుననియు దలచుట కనుచితము కాదు. ఇది నిజమగు నేని ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ జ్యోతులకు సహాయము చేసినట్లుగనే మన మందరమును పరిగణింపవలెను. నిజముగా నతడట్లు చేసినది కాదు. సంగతి సందర్భములను తెలిసికొని తగు నెర్పాటులను చేసికొనుటకు ఈ విధముగ విమర్శన నవసరము. అట్టి యుక్తరువుతోడనే 'నేమను' పత్రిక కూడ నిజమైతిని వెల్లడించినది. ఇట్టిపత్రికపై చర్యనగుటకుండు యెక్కువ నిరంకుశకార్యము లేదు.

వ్యాసముగారి శ్రీరాధమును ననుమదించిరి. అంతట ముఖ్యమంత్రియగు లాయరు జార్జిగారు లేచి యాబిధముగ నుపన్యసించిరి: 'నేమను'లోని అభిప్రాయములు తప్పక శత్రువులకు ప్రోత్సాహకరముగ నుండును. "మనము యుద్ధములో జయమునొందుట మనస్సాధ్యముగాన జాలి నెలకొల్పి యున్నప్పుడే" నని చెప్పవ్యాసములు అపత్రికయందు కావచ్చుచున్నవి. "మనము అయిదు మాసములనుండి కొనుచున్న యుద్ధసందర్భము లిప్పుడు సమకూడినవి. కాని మనమిప్పుడు తమ పక్షముగ లేదు" అను నట్టివాక్యములు టైము "మన్యుగపత్రికలలో నెచ్చటను గానరావు. రెండు సంవత్సరములు టైమునాహనములతో పోలివారిని అసమర్థులకుల సంద

ర్భము? యుద్ధకార్యాలయమువారును, స్వదేశకార్యాలయము వారును, విదేశకార్యాలయమువారును, ఇంక ననేకులును ఈవిషయమై యోచించి, యీపత్రికాభిప్రాయములు శత్రుసహాయకారకులని యభిప్రాయపడిరి. ఇట్టి పత్రికాభిప్రాయములను విదేశీయులకు పోనిచ్చినయెడల తటస్థరాజ్యములలో మనకు గౌరవము తగ్గిపోవును. ఈ పత్రికాభిప్రాయములు జర్మను పత్రికలలో నెల్లముద్రింపబడినవి. ఇంతకుండు శత్రువులకు ప్రోత్సాహకరమగున దేదీయును లేదు."

తరువాత చర్చిల్లుగా రివిధముగ నుపన్యసించిరి. "నేమను" పత్రికలోని వ్యాసములను చదివితని. అందులో అపాయకరమగు విషయములు నా కేమయు నగపడలేదు. అంతగ్రాము లభిభయంకరములుగ నున్నవని నాకాదభాధికారి చెప్పియుండలేదా? 'మనస్థితి మిగుల కఠాయకరముగ నున్నదని స్థానిక రాజ్యసంఘమునకు పాస్ మెంటు కార్యదర్శియగు హేను గారు చెప్పలేదా? బ్రిటిషు ప్రభుత్వము మిగుల అసస్యభావము కలదియని మన ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పియుండ లేదా? ఈ వాక్యము లన్నియు నసాయకరములు గావా? ఇవి అన్నియు జర్మనులకు ప్రోత్సాహజనకములు గావా? కనుక 'నేమను' పత్రికయొక్కనే ఇట్టివాక్యములను వ్రాయలేదు. ఇంతేకాక, ఇట్టి వ్రాతలములను కండుకములలో యుద్ధముచేయు ఆంగ్లసైనికుడు నిరంత్రాహుడగుటెట్లో నాకు తెలియకున్నది."

తరువాత హెన్రీ డ్యూ మ్యూ లు గారు యీ క్రిందికిన మాట్లాడిరి: అనేక సంఘముల అభిప్రాయముల ననుసరించి 'నేమను' పత్రికపై చర్య నడపితిమని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన మాటలు సందర్భముగ లేవు. ఇట్టి చర్య మిగుల తప్పుగ నున్నది."

తరువాత చాన్సెలరుగారు లేచి, యీ పత్రిక శత్రువులకు ప్రోత్సాహకరములగు వ్యాసములు వ్రాసినదనియు, మంత్రివర్గములో నెవ్వరికిని యీ పత్రికపై ప్రభుత్వమువారు చేసిన చర్యవిషయమై యేమియు తెలియదనియు చెప్పిరి.

తరువాత 'మంత్రివర్గములో నెవ్వరినైన మిగిలినవిషయమై యడిగి వారీయభిప్రాయమును తీసికొంటే, యని కామ్యూలుగారడిగిరి. 'బహుశః వారిని యడుగ లేదని' 'చాన్సెలరుగారు చెప్పిరి.'

బోధాబంధమునకు బోవు ఆంగ్లపత్రికలలో రెండు మాడుకంటె నెక్కువ లేవనియు, ప్రజా స్వామ్యమును నిర్భయముగ కృత్రికరించు 'నేమను' పత్రికవంటి పత్రికలను సాకు పోనియకుండుట వ్యాసముకాదనియు హేనుగారు.

తరువాత సభ నిలుపబడినది.

గత మాసము 29వ తేదీన కంభంతాలూకా శ్రీ ఆగ్రహారపుభాగమునకు భట్టుచి చివనుబ్బయ్య అను పట్టివాణుడు తన పొలములో పంటకొనగా కొందఱు మర్కార్య లతనిని హత్య కాచించినందు, పోలీసువారు 12 మందిని పట్టుకొని రనియు, జామీనుమీద ముద్దయిలను విడుదల చేసి రనియు, విచారణ జరుగుచున్నదనియు, నొక విలేఖకుడు గిడ్డలూరు నుండి వ్రాయుచున్నాడు.

ఈ నెల 10వ తేదీన (తొటకల్లూరువద్ద నున్న) రా య్యూరు గ్రామ స్వరాజ్యసమితివారు కొడవట్టు గ్రామమునకు పోయి గ్రామవాసుల నొకపొట సమావేశపఱచి జాతీయవిద్యను గూర్చి యుపన్యసించి జాతీయభావము నుద్బోధించిరి. చుట్టుప్రక్కల గ్రామములకును గూడ, పోయి యుపన్యాసముల నిచ్చిరి. వీరు చేయుచున్న పని ప్రశంసనీయును.

కంబము చెలువు: ఇది చూడదగినది. ఇయ్యది మూర్రాయరగండదేరుదాంకె నృపాలేశ్వరులగు శ్రీ కృష్ణదేవరాయల సహధర్మి చారిణిలన నిర్మింపబడిన బలవత్తర తీర్థాకము. శక్తివంతుడగు నొకమానవుడు నిక్కిరాయి నైకగురవొట జాలనంతటియై నైవ దీచెలువుకట్టి, ఇది పొడుగు పాటి రెండుకొండలతో జేర్చబడినది. కట్టవైభాగము నూటపది గజముల వెడల్పుగలది. నిజాకాంత్యతమమైన పర్వతములు నాల్గును లేకుండెడియెడల నింపుగ జలమున్న సమయమున జూపఱకిని యొక మహాసముద్రమునోరె గన్నట్టి యుండకమాకదు. సుమారు రెండుచుండల ప్రదేశభూముల కీతీర్థాకజల మధారపడియున్నది. వీర యిటుగు మొదల మూలమున జాలిపోయెడు సుదక మొకనదిగా నేర్పడినది. అదియు గుండ్లకమ్మ, ధనసంపన్ను లేవ్వరేని గట్టుజేయబడిన తీర్థాకభాగమున మొక సామాన్యపర్వతము నానించి యిటుగు నింకను వృద్ధిజేసినయెడల నిందు నిలువ యగునీరు సుమారు పదు నేనామండల ప్రదేశము దడవక గలదని యూహింపబడుచున్నది.

సమకాలికాభిప్రాయములు

(0)

చుట్టులు త్రాగుట.

మనదేశమున సర్వత్ర వెలసియున్న దుర్భాగ్యములలో చుట్టులు త్రాగుట యొకటియై యున్నది. చుట్టులు త్రాగిగుటవలన ఆరోగ్యము చెడునని వైద్యులు చెప్పుచున్నారు. నాగరకత్తెరిగిన పాశ్చాత్యదేశములందు బాల్యము నందున్న వారెవరును చుట్టులు త్రాగఁగూడదని నిషేధకాసనములు గలవు. అట్టి కాసన మొకటి మనదేశములోని భవనగర్భ సామాన్యమున నిటీవల నిర్మింపబడినదని తెలుపుటకు సంతోషముగ నున్నది. ఆ కాసన ప్రకారము 15 సంవత్సరముల పోయిననునది లోబడినవాని రెవరును చుట్టులు త్రాగఁగూడదు. పెద్దవాండు చుట్టులు త్రాగుచుండుట చూచి బిడ్డలుకూడ ఆ దుర్భాగ్యము నలవరచుకొనుచున్నారు. పెద్దవాండు చుట్టులు త్రాగి గుట్ట మాని చుంచి యుదాహరణము బిడ్డలకుఁ గనబడిన, అదియే యెన్నియో కాసనములకంటె నెక్కువగఁ బనిచేయును. — (ధర్మసాధని)

పారిశ్రామిక శాఖ

ఈ శాఖను దోరతమువారు నెలకొల్పి సుమారు రియదది సంవత్సరములైనది. ప్రజలకు పరిశ్రామిక విధానముల ప్రవృత్తిముగ గనువరచి పరిశ్రమలయెడ ప్రజలు శ్రద్ధ దీసికొనవలయుచేయు నుద్దేశముతో నీ శాఖ స్థాపింపబడినది. ప్రభుత్వమున ఎల్యూమినము (పత్తువంటి లోహమున) పరిశ్రమ విషయమై దోరతమువారు దఖలు పుచ్చుకొని, ప్రజల కనుభవము కలిగిన మీద దానిని వారి వశ మొనరించుచిరి. తోళ్లపరిశ్రమవిషయమున గూడ నిటులనే జరిగెను. తరువాత నీ శాఖకు డైరెక్టరుగ నుండిన మహానీయుని యసమర్థత మూలమున అనేకపరిశ్రమల తలపెట్టెను లాభ మేమియు కలుగదయ్యెను. ఒక దాని వెనుక నొకటి చొ॥ కాగితములు, గాజు మున్నగు పరిశ్రమలు తలపెట్టబడి వదలిపెట్టబడినవి. వర్తమానమున నీ శాఖ వారు వెన్నియులను తయారు చేయించుచు న్నారు. ఈ పరిశ్రమను గూడ అవిరకాలముననే విడిచిపెట్టువరని తెలియవచ్చినది. ఎల్యూమినము, తోళ్ల పరిశ్రమలందు తప్ప తక్కిన వాటియందు వీరు నెగ్గలేదని స్పష్టముగ జెప్పవచ్చును.

వీరిట్లుపజయించుటకు కారణమేమి? పరిశ్రమ లభిర్యుద్ధినొందవలయునన్న రెండు విషయముల గమనింపవలయును. (1) ఇతర దేశములనుండి పరిశ్రమలెట్లు నడుపబడుచున్నవి? మనము తయారుచేసిన వస్తువు లేవట ఖర్చుగను? ఒక సివిలియనుగాని సివిలు ఇంజనీయరుగాని నియోగించినకథ జరుగనేరదు. వస్తువుల తయారుచేయుటతోడనే మనపని ముగియదు. ఆవస్తువు నే ప్రదేశమున లాభమునకు విక్రయించుకొనవచ్చునను జ్ఞానముగూడ నత్యవశ్యకము. ఈవిషయమును పారిశ్రామిక శాఖవారుగమనింపరై రినిభయపడుచున్నది. ఇందువలన సంభవించిన వానికి ప్రతికార మొర్పిరలులు గానరాదు.

డిపార్టుమెంటువారు ప్రజలకు పారిశ్రామికవిషయముల గూర్చి సలహానిచ్చుటాదిగగల వ్యవహారముల జరుపవచ్చునుగాని కొన్ని పరిశ్రమల తాము తలపెట్టి జయప్రదముగ నిర్వహింపవలయునను విషయములు చూడరాదు. ఏలయన ప్రజలు పారిశ్రామిక విషయముల చక్కగ నెరుగని వారగుటచే, మాత్రన పరిశ్రమలకు ధనమును నుడుపుపెట్టిన, తమ ధన మేరుగునో యను భయము ప్రజల నెడబోయలేదు. వైయంశములేగాక పారిశ్రామికోపయుక్తముగ నస్తుసంపదయొకటియో, తయారై వస్తువుల విక్రయించుటకు పౌకర్య మొందయున్నదో యను వర్తకవిషయములగూడ చర్చింపవలసియున్నది. కాన విశేషజ్ఞానసంపన్నుడగువాని సభికారిగ నియమించుటయుక్తము. ఇదివరలోనీ శాఖకిట్టియుద్వోగులనియమింపబడలేదు; ఉద్యోగిలోపమే పారిశ్రామికాపజయకారణమై యున్నది. పరిశ్రమాభివృద్ధి దేశమున కత్యంతప్రాముఖ్యముగ నుక దోరతమువారి శాఖకు విశేషానుభవము గలిగి సర్వతోముఖ మగు జ్ఞానముగల మెకానికలు ఇంజనీయరు నొకని శాఖకు నియమింపవలెను. వర్తక న్యవహారముల యందు దారితేరిన మరియొక యుద్యోగి యాతనికి సహాయుడై యుండవలయును. ఈ యుద్వరు నొక బోర్డుగ నేర్పడి దోరతమువారికిని ప్రజలకును పారిశ్రామిక విషయముల గూర్చి సలహా నిచ్చుచుండురు. బోర్డువారు పరిశోధనల జరిపి, లాభకరమగు మాత్రన పరిశ్రమల వెల్లడి యొనర్పవలసియుండును. ఇట్టి ఏర్పాటులు జరిగినపిదప నీ శాఖ ప్రజోపయుక్తముగ నుండును యాశగలదు. — జెస్సిను.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రమహాజనసభ

I

అయ్యో! ఈ త్రిరాంధ్రజిల్లాలలో, ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రాభ్యుదయ కమిటీ గురించి, భావప్రాయములు లేకున్నను, ఈ సంవత్సరము నెల్లూరిలో జరుగునభ్యుదయ కమిటీ ప్రయత్నములను గూర్చి, తీర్మానమును త్రోసివేయుటకు గాని, మార్పుటకు గాని గట్టి ప్రయత్నములు చేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఒక సంవత్సరముకంటె రెండవ సంవత్సరము ఈ విషయమైన తీర్మానము విశాలముగ చేయబడుచున్నపుడు దీనిని ఈ అయిదవ ఆంధ్రమహాజనసభలో సంతకము చేయవలెనని మనము గట్టిప్రయత్నములు చేయవలెను. గనుక, ఈ త్రిరాంధ్రజిల్లాల ప్రజలు ఈసారి యంతమాత్రము ఎవరి యుండక, ప్రతిజిల్లా నుండియు విశేష ప్రతినిధులను పంపకొరచున్నాను. కడలూరులో మొన్న జరిగిన మన ద్రావిడపోదరుల రాష్ట్రీయ సభలో, సభాభ్యుదయమైన మొనరు, తిరువాన్కూరు, బోధా సంస్థానములలో నుండిగానూండెట్టియు వి.పి. మాధవరావు గారు, భావప్రయత్న రాష్ట్రీయ నిర్మాణము మిగుల యవసరమని చెప్పినసంగతి మౌఖ్యమాంధ్రచేత సోదరులు గమనించి యీ ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానమును బలపరుచుటకు ప్రతినిధుల ననేకమంది నెల్లూరు కేంద్రమునకు పంపవలెనని నా ప్రార్థన.

నల్లూరు సూర్యనారాయణరావు.

II

అయ్యో, గంజాం మండలసభ విషయవిచారణ సంఘమునందు తెలుగు ప్రతినిధులు భావప్రయత్న రాష్ట్రీయ నిర్మాణమును గాని, ఉత్తరరాష్ట్ర తీర్మానమును గాని యంగీకరింపకపోవుటయు, అందువలన ఉత్తర-ప్రతినిధులు కిన్నెలూరి తమ ప్రాతినిధ్యపరిధికి రాజీనామాలున్నట్లుయగుచుచున్నారము. ఈ గంజాం మండలసభయందు ప్రభువేషమైన తెలుగు ప్రతినిధులు ఏత్యం డలవానగు తెలుగువారందరి యభిప్రాయమును నూచించుచున్నారని చెప్పవలెనని లోకపోషణము, సరిహద్దుజిల్లాలయం దిట్టి తగాదాలున్నవని యిదివరకే అనుకొనియుంటిమి. అయినను ఇట్టితగవులు కూడ ఉద్యమము యొక్క వృద్ధిచే నూచించుచున్నవని నాదృష్టివిశ్వాసము. రాష్ట్రోద్యమమును గూర్చి మునుపటికన్న నేకులు తీవ్రముగా యోచించుచున్నారనుట కీ తగవొకచిహ్నము. ఉద్యమమున కిట్టి చిహ్నములొకనెకములు వచ్చునని మనము నిశ్చయించుకొనవచ్చును. ఇట్టిచిహ్నము నెరిగిన కొలదిని రాష్ట్రోద్యమము బలపరచుచు చున్నదని భావము. ఉద్యమము నెడ నిదివరలో తూర్పుభావమును వహించియుండిన ప్రాంతముదానిం గూర్చి విమర్శచేయబూనుట, అట్లు చేయునపుడు ధ్రువ ప్రమాదవశమున మిథ్యాస్వాభావితత్వము కన్పించుచున్నట్లు తాటాకుల మంట కలెను, పాలపొంగు కలెను ఉభయ పక్షముల వారికిని కోపము వచ్చుట సహజము. ఈ తాపము చల్లారినదాట నిరుత్సేహ వారును మరల స్వంతములను స్వకృత్యములను విమర్శించుకొనునపుడు పరిణతముల యందలి న్యాయమును గ్రహించుటకు మొదలిడి చివరకు మరల స్నేహితులగుదురు. గంజాం మండల సభా విషయ విచారణ సంఘమునందు తెలుగు ప్రతినిధులకును ఉత్తర-ప్రతినిధులకును అట్టిభేదము మాత్రమే వచ్చినది. కాని యీ తగవు రాష్ట్ర ప్రతినిధుల వారులకు కొంతబలమును కలిగించునని కొందరు తలంచవచ్చును. రానున్న ఆంధ్రమహా సభయందు రాష్ట్ర ప్రతినిధులవారము విశేషముగ జరుగవచ్చును. అట్టి వచ్చి వచ్చినపుడే గదా మనయుద్యమముయొక్క సత్యసత్యములను నిరూపించుటకు మన కవకాశములు కలుగును. కనుక ఇట్టి తిరుణమునందు రాష్ట్రీయవాదుల కొక్కఁడే విధి కలదు. రాష్ట్రీయవాదులు బహుశముగా ఆంధ్ర మహాసభకు రావలయును. వచ్చి తమపక్షమును నిరూపించుటకు యత్నింపవలయును. ముఖ్యమంత్రి సరస్వతి మునుపట్లు రాష్ట్రీయపక్ష నేట్టి బుద్ధిమంతుల కెట్టి యభ్యంతరము పొడగట్టినో యెట్టి బుద్ధిమంతుల కెట్టి సమాధానము తోచినో మనము చెప్పజాలముగనుక రాష్ట్రీయవాదులు విశేషముగ సభకు వచ్చి పరపక్షమును విని తగు పక్షమును నిరూపింప యత్నింతురని కోరుచున్నాను.

దేవులపల్లి స్వామిశాస్త్రి.

చెన్న రాష్ట్రీయసభ, ఆంధ్రోద్యమము.

III

అయ్యో! ఇటీవల గూడలూరులో జరిగిన రాష్ట్రీయసభాసందర్భమున, విషయనిర్ణాయక సంఘమునందు, భావప్రయత్న రాష్ట్రీయములను గూర్చి తీర్మానము ప్రతిపాదించబడగ, నందులకు ద్రావిడులలో ననేకులను, పట్టణములలో నింతవఱకు వైరుధ్యముచూపిన పెద్దలలో బహుజనులను, అనుకూలముగనుండి, ఈ సంవత్సరమునకు జరిగినచర్యతో సంతృప్తి చెందుటచే, వై సంవత్సరము కాంచీపురములో జరుగవలె యున్న రాష్ట్రీయ సభయందు తీర్మానము గావించబడునని నిశ్చయపరచుకొను తోను, బహిరంగ ప్రకటనముతోను తీర్మానము వదులకొనిరి. తీర్మానము వంగవోలు వాస్తవ్యులగు చలపతిరావు పంతులుగారివలన ప్రేరింపబడినట్లు వారు ఇటీవల హిందూపత్రికయందు ప్రకటించిన తమకును, అరవింద గోసుగారిని జరిగిన ప్రసంగవృత్తాంతమును బట్టి యూహింపవచ్చును.

భో. పట్టాభి నీతారామయ్య.

ఆంధ్ర మహాసభ. — కడచిన 4 సంవత్సరములనుండి ఆంధ్రసభచే జరిగిన పనినిగూర్చి స్థాయిసంఘకార్యదర్శిగారి తో కొన్ని ప్రశ్నోత్తరములు జరుగుట మంచిది గాన మొదటి నాడు ముఖ్యతీర్మానములైన నెలకల రెండవనాడు జరుగునభయందు కొండ వేంకటప్పయ్యపంతులుగారిని ఈ పనికి నియోగించి, సభ కార్యక్రమమును ఇంకొకరిచే జరిగించునట్లు చుట యవయోగకరమని బందరునుండి యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

నెల్లూరిలో జరుగు ఆంధ్రమహాసభలో నిమృతాతులకు సంబంధించిన తీర్మానము నొకదానిని చిత్తు తీర్మానములలో చెప్పకపోవుట శోచనీయమనియు, ఎవరి కాయకష్టము వలన మనము ధాన్యాదులను సంపాదించు కొనుచున్నామో వారి నలక్ష్యము చేయుట భావ్యము కాదనియు ఆహ్వాన సంఘమువారు దీనిని గమనించి నిమృతాతులకు సంబంధించిన తీర్మానము నొకదానిని చేర్చవలెనని మంగళగిరినుండి యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

గుంటూరు మండల గ్రంథ భాండాగార సభ ఈ నెల 28న లేదని రేపల్లెలో సంగీతరంగ కృష్ణమూచార్యులు గారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశ మగును.

నెల్లూరిలో నిద్రపట్టు స్థాపించబడిన ప్లానోదయ సమాజము నాటకసంఘమువారు తమలోతాము కలహించుకొని, దానిలో కొందఱు వేరై ఆంధ్రవిప్లవసభ అనుపేరుతో నింకొకసంఘము నేర్పాటుచేసినందున, నాయకా సామ్రాధి మొదటి సంఘములో నుండిపోయి, నాయకసామ్రాధి రెండవ సంఘములో చేరెననియు, ఇందువలన రెండుసంఘము లందును ఈసామ్రాధిమూలమున లోటు గలిగినదియు, కొందఱు ప్రముఖుల ప్రయత్నముల వలన 17 వ లేదని రెండుసంఘములును నుజుల కలసి సుజననితోడిని సభ యను పేరుతో మారెనభ్యుదయించినదియు, వీరు రాబోవు ఆంధ్రమహాసభకాలమున చిక్కినవీయును, పాదుకాపట్టాభిషేకము, గయోపాఖ్యాతము, విజయనగర రాజ్యచ్యుతి అను నాటకములను ప్రదర్శింపఁ దీర్చి నించినదియు నెల్లూరునుండి యొకరు వ్రాసిరి.

శ్రీవారణాశిలోని డి.మేల్వర ఘట్టమున నున్న శృంగేరి మఠమునుండి బ్రహ్మచంద్ర సరస్వతీస్వామి వారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— కాశీ డి.మేల్వర ఘట్టమునందలి శృంగేరి మఠమునందు ప్రతిష్ఠింపబడిన శంకరాచార్యస్వామి సత్సత్వమును “బ్రహ్మచర్య”మను పేరుతో నొక అధ్యయనశాల ప్రారంభింపబడినది. ఈ సంఘము ఆసాధారణ కాలముండి రాజ్యోత్సవ సందర్భము ఆసాధారణ కాలము ప్రసాదత్రయ భాస్కరస్వామి, జీవీభాగవతము, నాల్గికి రామాయణము, మహాభారతము హిందీ భాషలో అభిసమితముగా బోధింపబడును. ద్విజానుమాత్రమే చేర్చుకొనబడుదురు. ఉదయము 7 గంటలండి 10 గంట వఱకును, మధ్యాహ్నము 2 గంట నుండి 5 గంట వఱకును అధ్యయనము జరుగును.

వైశ్య మహాబలుడు:— ఎల్లూరిలో, మే 17:— వైశ్యమహాబలుడగు చాండిగారు 15-వ లేదని ఇప్పుటికి వచ్చి ప్రక్కములు జరిపిరి. వీరు కొద్దికాలములో స్వస్థులగు చెన్నకేళి పోవుచున్నారు. వైశ్యులలో నిట్టివా రున్నారు.

కాశీనాథ వార్తలు.

(మా స్వకీయ విశేషభవనియొద్ద నుండి.)
కాలమాన స్థితి.

కాశీనాథ, మే 17:— కడచిన పదిదినములనుండి నిశముపలు వర్షము చిగువకుండ వురియుచున్నది. ఇది జిల్లా పలువోట్ల కురియుచు నువ్వు చేలకును కోతకు నిధముగ నున్న దాశ్వాసస్థమునకును హానికర మగుచున్నది. మన్యపు తొలకరివార లొకటి రెండు సార్లు కురియుట సహజమే కాని, యీ యేటివలె వేసవికాలమే వర్ష కాలమగుట యపూర్వముగ నున్నది. ఇంతటితో వైన నీ వర్షములు నిలిచిపోయిన యెడల మే లగును.

శ్రీ వానమామల జియ్యంగారు.
వైష్ణవగురువు లగు శ్రీ వానమామల జియ్యంగారు గొప్ప పరివారముతోడను, ఏనుగు, బొట్టెలు, గుఱ్ఱములు బండ్లతోను మా పురమునకు విజయముచేసి శివ్యనిత్యమును జూరగొని, యిచటనుండి నెల్లూరుకువరకు నయచేసిరి. శ్రీ జియ్యంగారు మూడు నాలుగుసార్లు మహావైభవముతో నేనుగవై మాతేగి పాదల కాహ్లాదము గల్గించిరి. వీరు గొప్ప పండితులని ప్రసిద్ధికలరు. ఈ పురమండలి కరిష్ట క్రాంతికు మిమక్ష సంఘమువారు సంస్కృత వైఖిలు ప్రసాదించిరి శ్రీ జియ్యంగారికి బహుమానముగ సమర్పించిరి.

గౌ. వనీయ సభ్యులు.
గౌ. శ్రీ పోలవరము జయిందారుగారు, గౌ. రావు బహద్రులు కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తి నాయకుగారును, ఉదకమండలమున కి నెల 22 లేదని జరుగబోవు కాసనసభ కొరకు నిచతుండి పయనమై వెళ్లిరి. పోలవరము జయిందారుగారు నడుమ కడలూరు రాష్ట్రీయసభకు కూడ వెళ్లిరి.

ఆంధ్రమహాజన సభ.
నెల్లూరుపురమున జరుగబోవు సభ కీర్తనమునుండి యరువదియందలి తిరువకాకుండ ప్రతినిధులు వెల్లుడునని వినుచున్నాను.

రివిన్యూ.
తా మీ జిల్లానుండి బదిలీయై వెల్లుడుపుడు కలెక్టరు కచ్చేరి యుద్వేగములను కొందరి కక్రమముగ నిచ్చిరిని కాటిరలు దొరగారి చర్య నాడేమియును, దిట్టి తపాస్వినువారు గురుస్తాలు అట్టిలను దాఖలుచేసిరి. సమర్థులు, అనుభవశాలులు, మండలవాసులు పట్టపర్తిపైనిస్థులైనవారు నెక్కండ్రుండగ వారిని తప్పించి, యితర జిల్లాలవారిని కాటిరలు పోవారు రప్పింప దొడగిరి. దీనివలన నసంతృప్తికి గాఢభావము. మే. బర్నిట్టుగారి వ్యవహారమునం దియక్రమము నివారణ మగును గాక యని నమ్ముచున్నాము.

మ్యూనిసిపలు.
ప్రశ్నల సూపమున మ్యూనిసిపలు వ్యవహారములందలి లోపములను బయలుపర్చి, వ్యవహారమును చక్క బరుస యత్నించుచున్న కవున్నిలలు కొందరుకుట సంతోష దాయకము. రాజధాని కాసనసభయందు దధికారులు తప్పిట్లు బుద్ధిముల నిచ్చి తప్పించుకొను మార్గములను గుర్రెరిగిన వైరుధ్యగా రా మార్గమునే తా మవలంబించుట మాత్రము శోచనీయము. ధారాశముగ ప్రశ్నలకు ద్విము చెప్పిన పక్షమున నధికారవర్గమునకు భ్యాతి కలుగును. జవాబు తెల్లుచు, శ్రీవాణిపేయాదుల భావనారాయణగారివలన ప్రశ్నలవలన మ్యూనిసిపలు సిబ్బంది వైరి కలయునంత పరిశీలన లేదని తలపోయక తప్పదు.

పల్లపు వ్యవసాయము.
మెరకభూములకు పల్లపు సాగుబడినియత్తము నీటిరు. భాస్కరు మంజూరు చేయవలెను గురించి డి. పి. దక్షియు వా రిట్టి భూములను (1) నీరందనిని లేక ఇతర యాత్రేపజలు గలవి; (2) నీరుమంజూరు కానివి; అని విభజించినట్లు కడక్టరు గారు నియంతులకు తెలియని యింగ్లీషు భాషను ఏప్రిల్ నెల నెజలులో ప్రయోచించియున్నారని నే నిదివరకు వ్రాసియుంటిని. డెబ్బా ప్రదేశములందు మెరకలుగ నిర్ణయింపబడి నీరందని భాగము తెల్వియో డెలివరేయు పట్టికలు నిధముగ నున్నవా? అని నిక్రయింపబడుచున్నవా? యని జిల్లాసంఘము వారు యగ్నిహోత్రు ఇంజనీరుగారి నడుగగ, అట్టి పట్టికలు తమ యిలాకాను తయారు చేయబడలేననియు తయారు చేయబడుట అనావశ్యకమనియు జవాబు నిచ్చిరి. ఈవిషయమును గురించియే కలెక్టరు గారిపేరున జిల్లాసంఘము వారు వ్రాసియున్నారు. వారి జవాబును నిశ్చించుచున్నాను. నీటిముంపు భయమువలన 31 ఆగష్టులేదీ వరకు నీటిబంధాదులు చేసికొనగల పల్లపుభూముల పట్టికను ఇంజనీరు వారు మరల నెజలులో ప్రయోచింప నారంభించిరి.

హిందూ దేశ సంరక్షక బలము.

సింహా మే, 18:— ఈ క్రింది తీర్మానము “గజెట్” లో ఇండియాలో ప్రకటింపబడినది. హిందూ దేశ సంరక్షక బలము మూలమున హైందవుల కొనగబడిన యవకాశమునకు తగినటుల హైందవుల బలమున జేరకుండుట కలన తాము విశేషముగ విధులను నిర్వహించి తగు సంగతిని సామ్రాజ్య వాతావరణమునకు నిర్వహించి ఆ సేవయొక్క ఫలమును గూర్చి విశేషముగ ప్రత్యేక మూలమున గాని మరల యెక్క సంగతి సందర్భములను సంగ్రహముగ తెలుపవలసిన వారై యున్నందున సాగింపవలసిన యుండుట చేతను, ఇదివరలోనే ఇంగ్లాండు దేశమున నిర్బంధక వైనికి సేవను ప్రవేశపెట్టుట చేతను హిందూ దేశమునందలి ప్రతి యూరోపియను క్రిటికుల హిందూనుకుగూడ నిర్బంధ నియోగించుట యవశ్యకము గదా యిది అట్టి తీర్మానమునకు భారతీయ ప్రజలకెట్టి హిందూ భయపెట్టినను, భారతీయులు హిందూ దేశ సంరక్షక బలమున చేరుటకొరకు రాజప్రతినిధి గారు యవకాశమును భారతీయమునకుల కొనిగిరి. యూరోపియను క్రిటికుల ప్రజలకు వలె హైందవులకు వైనికి సేవలో చేరుట కవకాశమిచ్చిన బాగుండుననుకూలక హైందవులలో విశేష కాలము నుండియు వ్యాపించి యున్నదని వారెగురుదురు. అట్టి యవకాశమిచ్చిన వనేక హిందూ ప్రజలు వెంటనే వైనికి సేవలో చేరువని యతడు వారికి నభ్యుత్సాహము కలిగింపబడినది. హిందూ దేశ సంరక్షక వైనికి వట్టమును ప్రకటించిన వారికి నట్టి స్వచ్ఛంద సేవ కవకాశము లిప్పించినది. దేశముయొక్క సాధారణ వైనికి సంస్థాపనముగ హిందూ దేశ సంరక్షక మిట్టి బలమును చేరవలసి యవసరము నిర్ణయించి బాగుండు ననుయోచనను భారతీయ వాదనలపై వాదించిరి. చరిత్రమునందలిను ఆ సమానమైన ప్రస్తుత భూభాగమున సమయమున దేశ వైనికి నిర్బంధక నియమము మూలపాదము సంగతి ఎల్లవఱకు తెల్లము. అటుల చేయుటకై ప్రస్తుతమునైన జేసిన విషయములను నక్షిణమునకు చేరుట కనుగొని గ్రహించవలెను. చక్రవర్తిగారి భారతీయ వైనికి సేవకై నిర్బంధముగలవో యట్టి నిర్బంధముతోడనే హిందూనుకుగూడ హైందవులకు సేవాధికారములు కలిగింపవలసి వైనికిలనుబట్టి సంఘములను హిందూనుకుల సంరక్షక బలము, అందులనే స్వచ్ఛంద వైనికిల సంఘములను బలముగ గుర్తుచేయుట గర్హ్యమనగాని తత్వస్థుల సేవ వారి విధులను నిర్వహించుటయొక్కది. ఇంగ్లాండునందలి హిందూ వైనికిలకు ప్రధాన వైనికిలకెచ్చి జీతమే యివ్వబడుచున్నదియను, ఇంగ్లాండు దేశముననే గాక సామ్రాజ్యమునందలి యితర భాగములందు గూడ అనేకమంది ధనవంతులు, రాష్ట్రీయ సేవలందును, క్రొత్త సేవలందును జేరి, సాధారణ వైనికిలతో సుఖము గలిగి యున్నవారు పోరాడుచు న్నారనియు, అటుల చేయుటలో యున్నవల విడచుచున్నారనియు, గూడ భారతీయ నాయకులకు విధియబడినది. పరాసు దేశమునగూడ యటులనే ధనవంతులు సహితము వైనికిములలో జేరి, దేశము మొదలకు సుఖమును గూర్చి వారెప్పుడు ప్రార్థింపలేదు. కోరికల సేవయు గోరవలసి నట్టింపలేదు; వారి కోరికని కష్టకాలమున లేమి జేరనేక చేయుటయు. వారి యములు చిరస్మరణీయులుగ నుండగలవు.

అట్టి కోరికయే హైందవ భూమి గూడ ప్రతి దినమున వైనికిల కచ్చుటకు ఎవమిచ్చుటయే తడవ గవర్నరు జనరలుగారికి నభ్యుత్సాహము కలిగింపబడినది. నిక సేవల త్వర వరముగ నుండు నిక్కాల త్వరగా జేరు వారలకు తగినక్షేమ విచ్చుటకు తవైనికిల నిష్పత్తున విడుచుట కష్టతరము. చేరనేగోరినవచ్చువారలకు క్షేమవిచ్చుటకు ప్రయత్నింపబడినది. ఉద్యమము అభివృద్ధి మొదలైన కొలతలముల చేయుట కాలోచింపబడినది. ఇది రెండు మాసములైనప్పటికిని 200 ఘటన జేరుట హిందూ దేశ సంరక్షకము ముగిసినది. 6000 మందికి ప్రయత్నింపబడుట నిజముగ మిక్కిలి సంతాపమునకు నభిమానము గొన్నవారి హిందూ దేశమునకు సుకీర్తి కల్పింపటకు ప్రయత్నింపబడుటకు రాక వృత్త

యగుట కత్యంత సంతాపము గలుగక మానదు. కొన్ని విధముల నిసంరక్షక సేవావిధులు విచారమునకు లను మాట ఇండియా దేశమున వా రెలుగుదురు. అయినను ఈ కవన సమయమున వైనికి మూలమున జేయుటకును వీలు కాదు. ఇప్పుడు సిద్ధము చేయబడిన కొలది మంది క్రొత్త వైనికిలు వైనికి వైనికి జేరుచుండుదురు. ఇట్టి క్రొత్త వైనికిలతో జేరు వారికి హైందవ పటాలపు విధులు లెగియుండవలసి సంగతిని దొరతనము వా రెలుగుదురు. ఈ విధమైన సంగతులన్నిటిని దొరతనము వారు బాగుగ నాలోచింతురు. తమ దేశ సేవ చేయ గోరవచ్చినవారలకెల్లవఱకును వీలయినంత దయగల్గి ప్రయత్నింప గలవారు. వైనికి ము లోని ఉద్యోగముల బడయ వలె నని భారతీయులు ద్వైనిండుచు న్నారను సంగతియు దొరతనము వా రెలుగుదురు. ఇది ప్రత్యేకముగ నాలోచింపబడు ననియు, దొరతనము వారు విశేషముగా న్యాయమునైతియను కరుణాంతరంగముతోడను ఈ సంగతిని పరిశీలించుననినది అందరికిని తెలిసినవిషయము. ఈ విషయవర్తనను బట్టి హైందవ వైనికిలను దంతులను మార్పు గలుగక తప్పదు. ప్రస్తుతపు తొందరముబట్టి కొంతమంది వైనికిలు వెంటనే వచ్చెదరు గదా యని అంత మభ్యాంశమును తొందర తొందరగా విచారించ గూడదు. ఇంతకును ఆ విషయమే ఇండియా దేశమున వారికి పూర్ణ స్వాతంత్ర్యము లేదు. కడవిన భారతీయ వాదనలపై రాజప్రతినిధి గారు పలికిన మాటలను చూచి భారతీయ పరిశీలించుట అవశ్యకమని ఇండియా దేశమున వా రాలోచించు చున్నారు.

మధ్యసభ:— భారతీయ తత్వవైశిష్ట్యమును, సంస్కృతి వాఙ్మయముల ప్రోత్సాహమునకు నుమా: 40 సం॥ ల క్రిందగి చుట్టవలె యిది హిందూ దేశమున జేరిట సెంకనభ కంచి సుబ్బారావు పంతులుగారు మున్నగువారిచే నెలకొల్పబడినది సభ ఏటేట తిరుపతియందు జరుగుచుండెడిది. రిగ్ మేయర్లులకు ప్రభుత్వమున నియంత్తయినను విషయమున చర్చలు జరిగి యద్వైత్యమయ్యెను. వాటినుండి వివిధమతముల వారు తమయిచ్చ వచ్చిన ప్రదేశముల సభల జరుపుకొనుచున్నారని ఈ నెల 16-వ తేదీని వ్యాసరామకృష్ణులు సభను శ్రీరంగమున జయప్రదముగ నిర్వహించిరి. మధ్యలందు చాలమంది హిందూసంపన్నులై యుండి, ఉన్నతోద్యోగముల నుండిరి. ఇంట్లను నెద్ద యాశలతో నున్నార గాని తమ తమమున గలిగిన యీ లవగమును వీరు గమనింపకున్నారు. పాతకాలలు కథాకాలలు సంస్కృతి తమును బహిష్కరించి యున్నవి. సభ హాలమున నుమ్మల యందై కమత్తయి కర్ణిలగుదు. మధ్యలు తమ ప్రాతసభను పునర్నివిత మొనర్తురని తలంచుచుంటిమని ఇండియను పేటి యటు ప్రతికా విలేఖనుడు వ్రాయుచున్నాడు

ఈ నెల 19 వ తేదీ శనివారమునాడు శ్రీ వెంట్లెండు ప్రభువుగారును ప్రభ్యిగారును వేల్చింపున వైనికి కళాకాల్యుగో జరిగిన వ్యాయాచార్యసంఘము కరిగి బహుమానము లిచ్చిరి అనేకు లాప్రదర్శనమునకు విచ్చేరిరి.

మద్రాసు మ్యునిసిపల్ ఎన్నికలు, 1917-18.

1917-18 సంవత్సరములో మద్రాసు 2-3 డివిజన్లలో మాత్రము మ్యునిసిపల్ కౌన్సిలరులుగ నెన్నుకొనబడవలసిన వారయొక్కయు, కౌన్సిలరులను ఎన్నికొనవలసిన వారియొక్కయు ముఖ్యులయొక్క జాబితాలు 1904 సం॥ మద్రాసు సిటీ మ్యునిసిపల్ ఆక్టుయొక్క 46-వ సెక్షను ననుసరించి ముద్రింపబడి ప్రచురింపబడినవియు, ప్రజల పరిశీలనార్థము కమిషనరుల జాబితాలు కార్పొరేషను ఆఫీసునవచ్చెను, తరువాత చెప్పబడిన స్థలములందును, పూర్వ జాబితాలు కార్పొరేషను భవనమునందును, తొడియారుపేట వాషర్లనుపేట పోలీసుస్టేషనులవద్దను ఉదయము 6 గంటలు మొదలు సాయంత్రము 6 గంటల లోపటిసమయమున దొరకు ననియు ఎల్లరకును ఇందు మూలముగ తెలుపబడుచునది. 2-వ డివిజను పూర్వ జాబితా కిమ్మితు 5 అణాలు. 3-వ డివిజను జాబితా కిమ్మితు 2 అణాలు. మ్యునిసిపలు కమిషనరులుగ నెన్నుకొనబడవలసిన వారియొక్క జాబితా కిమ్మితు 12 అణాలు.

1. లేక రామపురము డివిజన్	పోలీసుస్టేషన్, సాద్యనారాయణ చెట్టివీధి, తొడియారుపేట
2. లేక తొడియారుపేట	తొడియారుపేట పోలీసుస్టేషన్, తిరువత్తూరుపైరోడ్డు
3. లేక కొరుకుపేట	వాషర్లనుపేట పోలీసుస్టేషన్
4. లేక హార్బరు	బీచిపోలీసుస్టేషన్, నార్తబీచిరోడ్డు
5. లేక కచ్చా లేవర్స్	పోలీసుస్టేషన్, సోఫామునబ్రాడ్వే
6. లేక యన్వేష సేవ	పోలీసుస్టేషన్, ఎన్వేష సేవ
7. లేక ఏమనూతులు	పోలీసుస్టేషన్, అమ్మోకోవెలవీధి, జార్జి టౌన్
8. లేక బ్రెవిలియన్స్	పోలీసుస్టేషన్, ఎలిఫెంటుగేటు వంతెనరోడ్డు
9. లేక సార్కు-టౌన్	పోలీసుస్టేషన్, చైనాబజారువీధి, జార్జి టౌన్
10. లేక పెరంబూరు	పోలీసుస్టేషన్, గాంధీరోడ్డు, పెరంబూరు
11. లేక పురతనాకం	స్టేషన్ ఇన్ స్పెక్టరు ఆఫీసు, స్టేట్ ఫిల్మ్ ల్యాబు, వేవేరి
12. లేక వేవేరి	పోలీసుస్టేషన్, రండాల్ఫురోడ్డు, వేవేరి
13. లేక ఎగ్గూరు	పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసు, ఎగ్గూరు
14. లేక కీల్పాకు	పోలీసుస్టేషన్, పూనమల్లిరోడ్డు, కీల్పాకు
15. లేక నుంగంబాకం	క్లౌక్ కాలేజీశాలలు, నుంగంబాకం
16. లేక చింతాద్రపేట	పోలీసుస్టేషన్, నేపీయరుపార్కు, తేఫుడ్ స్ట్రీటు, చింతాద్రపేట
17. లేక చేపాకు	పోలీసుస్టేషన్, వాలాజారోడ్డు, ట్రిప్లి కేను
18. లేక ట్రిప్లి కేను	పోలీసుస్టేషన్, ఐస్ హౌస్ రోడ్డు, ట్రిప్లి కేను
19. లేక రాయపేట	పోలీసుస్టేషన్, రాయపేట బజారురోడ్డు, రాయపేట
20. లేక మెలూపూరు	పోలీసుస్టేషన్, గ్రీన్వేయరురోడ్డు, అడయారు

2. జాబితాల కాపీలు పై చెప్పబడిన కిమ్మితునకు కార్పొరేషను ఆఫీసులో దొరకును.
3. ఎవరయిన ఎన్నికొనబడుటకు గాని, లేక ఎన్నికొనుటకుగాని తగియుండి, వారి సేవ ఈ జాబితాలలో లోపించియున్న యెడల, ఈ జాబితాలు ప్రకటింపబడిన నెలలోపల 1904-వ సం॥ III వ ఆక్టు 49-వ సెక్షను ననుసరించి అందు తమ చేరుకు జేర్చింపవలసిన దని ప్రెసిడెంటు గారికి దరఖాస్తు పెట్టుకొనవచ్చును. ఈ కాలములోనే ప్రస్తుతము జాబితాలోనున్న పేర్లలో దేని నయిన ఎత్తివేయుటకు వచ్చెడి దరఖాస్తులను గూడ ఆలోచించుటకు ప్రెసిడెంటుగా సంసిద్ధులైయున్నారు.

మద్రాసు కార్పొరేషన్
రిజిస్ట్రార్ డిపార్టుమెంటు
మద్రాసు మేయి 1917

టి. విజయరాఘవాచార్య,
(ప్రెసిడెంటు (కొరకు))

చెన్న పురి శాసనసభ

మంగళవారమునాడు కూడవైయన్న చెన్న పురి శాసన సభలో యోసాథ్ డేవిడునన్, నీల్ మెక్ మెకేయ, జి. ఎఫ్. పాడిన్ గార్లు సభ్యత్వ ప్రమాణమును చేసెదరు. 116 ప్రశ్నలకు సర్దుమువారు ప్రత్యుత్తర మిత్తురు. సభనడుపు పద్ధతి, ఏప్రిలు 2వ తేదీని ఎల్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారి పాడించిన కొన్ని సవరణలను గూర్చినవర్ష తిరిగి ప్రారంభింపబడును.

ఏజెన్సీలోని వడ్డీ భూముల దానవిక్రయములను గూర్చి ప్రత్యేక సంఘమువారు పంపిన నివేదకమును గౌ. గిల్బర్టు గారు రుపపాదించి, చర్చింపగోరెదరు. దీనినిగూర్చి గౌ. రామ చంద్రరావుగారు మున్నగువారు రుపపాదించిన సవరణలు గూడ చర్చింపబడును.

ఆదాయపు పన్ను చట్టములోని 80-వ సెక్షనును వర్తింపజేయుటను గూర్చి విచారణచేయవలెనని గౌ. నరసింహయ్యగారిక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

పల్లిక, సర్వీసుకమీషను కిపోర్టుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి దెలుపుటయుండు చెన్న పురి శాసనమువారు శాసనసభ్యులతోను తాలూకాబోర్డుల మున్నగు ప్రజాసంఘములతోను ఆలోచించవలెనని గౌ. కృష్ణరావుగారిక తీర్మానమును సమపాదించుదురు. జిల్లాబోర్డు సభ్యులను నియోజించుటకు ప్రత్యేకనియోజకవర్గముండవలెనని గౌ. రామనాథు రాజుగారిక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

వ్యవసాయ క్షేత్రముల యంతగొప్ప విభజనమును పరిశీలించుట ఆవసరమని గౌ. కృష్ణరావుగారిక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

స్వయముగ వైద్యశాలల నేర్పరచుకొని చికిత్సచేయు వైద్యులనేని గ్రామపీఠములలో వైద్యుల నేర్పరచుటకు పీఠము వల్లు దొరతనమువారు వైద్యస్పృహని సవరించవలెనని గౌ. రాఘవయ్యగారిక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

స్కూలులీవింగు సర్టిఫికేట్లను నొసంగుటకు సంఘము నేర్పరచవలె ననియు ఉన్నత పాఠశాలలోని విద్యార్థులని గూర్చినవి విచారించవలెననియు గౌ. వేంకటపతి రాజుగారిక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

ప్రభుత్వోద్యోగములను గూర్చి రాయల్, కమీషను వారి నివేదకమును గూర్చియు, గ్రామోద్యోగముల భీతములను, భర్త్యులను వృద్ధిచేయుటను గూర్చియు, ఆనుకూల ఫలములలో వ్యవసాయపాఠశాలల నెలకొల్పుటను గూర్చియు శాసనసభయొక్క 80, 81 నిబంధనల సరణినిగూర్చియు, సముజ్జ్వల్యు, జిల్లాజిల్లాపాలక క్రిమినల్ జ్యూడిషియల్ ట్రైబునల పరిశీలన నెత్తివేయుటను గూర్చియు గౌ. కివరావు గారిక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

ధనుష్కోటిమీదుగ హిందూజాతీయముండి సింహాశ్రమము నకు బోవు ప్రయాణికులకు కలుగజేసిన సౌకర్యములను తూత్తువడిమీదుగ బోవు ప్రయాణికులకుగూడ కలుగజేయవలెనని గౌ. మరకాడ గారిక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

ఆల్బానీ శాఖోద్యోగములు నేరములు పట్టుకొన్నప్పుడు వారికి ప్రభుత్వమువారు బహుమానము లిచ్చుట మానవలె ననియు, ప్రాథమిక పాఠశాలల పరిపాలనాధికారమును ప్రజాసంఘముల కెక్కువగా నివ్వవలెననియు గౌ. కృష్ణరావు గారిక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

గ్రామపారిశుధ్య విషయములలో కడు శ్రద్ధచేసికొనుటకుగాను, తగు అధికారములతో గ్రామపంచాయితీ సంఘముల నేర్పరచుటను గూర్చి గౌ. రంగారావుగారిక తీర్మానము నుపపాదించుదురు. తాలూకాబోర్డుసభ్యులు గాని వారుగూడ, అధ్యక్షుల కర్ణులగునటు లాశాసనమును సవరణ జేయుటను గూర్చి గౌ. న్యాయవాదయణగారిక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

ప్రభుత్వమువారి కేయే పుత్రికలను కొనుచున్నాలో ఆయా పుత్రికల సంవికల సంఖ్యను ప్రచురపరచవలెనని గౌ. నరసింహయ్యగారిక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

సంయుక్తపరగణాల పారిశ్రామిక సంఘమున నిదివరకు రూపొందించిన ప్రధానోపాధ్యాయుడును, కీర్తిశేఖరులగు రాయ ప్రాగ్నారాయణ భాగ్యగురువు, ఏ. బి. శేక్స్పియరు గారును సభ్యులుగ నుండిరి. మిగిలిన నివాసులగు గౌరవనీయులు మధుసూదన చయ్యలు గారిని, కాన్యూరు దూది యంత్రాల యాధ్యక్షులగు ఆర్. ఆర్. త్రినాగారిని, డెల్లీ వాస్తవ్యులగు ఏ. హెచ్. మీర్జా గారిని వైచారికమున సంయుక్త పరగణాల లెఫ్టినెంట్ గవర్నరు గారు నియమించిరి.

స్థానిక వార్తలు

తపాల ప్రకటన:—మొదట (మార్చి) నకు బోవు తపాలు చెన్న పురి జరలు పోస్టు ఆఫీసువద్ద రేపు (22-5-17) సాయంకాలము 5-25 గంటలకు మూయబడును.

శాసనసభ:—రేపటిది:—ఉదకచండలములో జరుగు శాసనసభకు పోవుటకు నిన్నటి సాయంకాలము గౌరవనీయులగు వేంకటపతి రాజు, బొబ్బిలిరాజు, అజి జుడ్డికపాపాద్, సుబ్బారాయురెడ్డి, యాదవ్వాస్వమనేట్, టి. రంగారావి మున్నగువారు బయలుదేరిరి.

బీదబాళర పాఠశాలలు:—నిన్నటి సాయంకాలమున కార్పొరేషనుమాదిరి పాఠశాలలో జరిగిన సభకు రావు సాహెబ్ కలవల రామానుజము సెట్టిగారు వెల్లి విద్యావిషయమున తమ శ్రీతిని ప్రకటించిరి. వెల్లియక్ బాలికాపాఠశాలలోని పి. రంగారావి గారు విద్యుదగూర్చి యుపన్యసించిరి.

మదరాసు పారిశుధ్య సంఘము:—ఈసంఘమువారి సాధారణ సభ నేడు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు రిపను భవనమున మేజరు సి. ఏ. ఎఫ్. హింగుస్టును చి. ఎఫ్. ఎన్ గారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగును. ఎ. ఎమ్. వయ్యపురి మొదల్యారు ఎల్. ఎమ్. పి. గారు “చెన్న పురిలోని ఒక పారిశుధ్య విజ్ఞాత ఆశుభము” అను విషయము గూర్చి యుపన్యసించుదురు.

ఇంకో జపాను ప్రేషింగుకంపెని:—అగ్నిపుల్లలు, త్రొవ్వముబళ్ళు, గడియారములు, పట్టుబట్టులు, జోళ్ళు మందులు మున్నగు జపాను సరకులను యిటీవల నె. జె. ఎమ్. కొటయ్యమున నత డటనుండి గొనివచ్చెను. ప్రస్తుతమున నీతడు తన సరకులను జోకెఫ్ విధి 13 నెం. రు యింట నెలకొల్పి యున్నాడు.

తపాలా ప్రకటన:—రంగూను వెళ్లు మెయిలు స్టీచరు చెన్న పురినుండి ఈ నెల 23-వ తేదీ బుధవారమునాడు సాయంకాలము 4 గంటలకు బయలుదేరును. బర్రాకు పంపబడు రిజిస్టరుగా నక్కర లేని ఉత్తరములు బుధవారమునాడు 1-30 గంటలవరకును, రిజిస్టరు గావలసినవి 1 గంటవరకును బంగీలు 2 గంటల వరకును జనరలు పోస్టాఫీసు వద్ద తీసికొనబడును.

సరసవిద్యోగిని సభ:—నిన్నటి సాయంకాలము విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో సరసవిద్యోగిని సభవారు రామ దాసనాటికమును ప్రదర్శించిరి. ప్రదర్శన ముగిసినపాఠముగ నుండినది. రఘురామ పాత్రధారియగు బాలాదే ఈసభకువన్నె దెచ్చుచున్నాడు. ఈతని వెనుక రామదాసుభార్యపాత్రనే వచింపవలయును. ఆపాత్రధారుని గానము రమ్యముగా నుండెను. అభినయము అద్వితీయము. కలీందాసు పాత్రధారి నిజముగా కలీందాసువలెనే యుండెను. మహమ్మదీయ పాత్రలన్నియు అతి రచయ్యగా ప్రదర్శింపబడినవి. మొత్తముమీద నాటికమతి మనోహరముగా నుండినది.

బళ్ళారి సరసవిద్యోగిని సభ 764

ఈ సభవారు 1917 సం॥

మేనెల 23-వ తేదీ బుధవారము

రాత్రి 9½ గంటలకు

నల్ల (చిత్రనల్లియము)

అరు నాటకమును

విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో

ప్రదర్శించెదరు.

ధర లెప్పటివలెనే.

రావుబహదూరు సి. హెచ్. గౌడ్. } బి. మాధవరావు }
వెసి డెంటు. } జనరల్ మేనేజరు.

నోటీసు. (787)

శ్రీ పంగిడిగూడెము రాజుగారి వద్ద లండన్ కేజి రయిలు, వేగనుల కుపయోగించు చక్రములు, ఇరుసులు, ఇల్లెడి బేరింగులసహా 2 వేగనులకు సరిపడునవిన్ని, రెండు వేగనుల తాలూకు చక్రములు మాత్రమున్ను, ఒకట్రాలియున్ను, ఇంక ఇతర ఇరుప, బీడుసామానులున్ను అమ్మకమునకు సిద్ధముగ ఉన్నవి. కాబట్టి కావలసినవారు వచ్చి చూచి కొనకొనవచ్చును. వివరములు కావలసిన యెవల దిగువ సంతకము చేసినవారికి వ్రాసి తెలిసికొనగలరు.

పంగిడిగూడెం (P. O) } Ch. Yegneswara Rao
కృష్ణా జిల్లా } Hd. Clerk.

వాతావరణ స్థితి

1917 సం॥ మే 21-వ తేదీ సోమవారము.

ప్రదేశములు.	కడచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత	వర్ష పాతము.				
		గ్రామ	జిల్లా	కడచిన 24 గంటలలో	చి మొ.	వెలి మొ.
గోపాలపురము	29.783	90.5	81.7	...	1.86	1.95
వాల్తేరు	29.820	94.9	79.0	...	2.54	2.92
కాకినాడ	29.822	96.6	79.7	...	9.83	1.80
బందరు	29.816	98.3	78.1	...	3.58	1.81
గుంటూరు	...	101.7	79.0	...	2.74	1.41
నెల్లూరు	29.805	99.7	77.6	...	0.81	0.82
చుదాను	29.814	96.6	79.8	...	0.44	1.24
కడలూరు	29.827	95.5	80.2	...	0.88	1.13
నాగపట్టణము	29.839	91.9	76.5	...	0.40	1.93
కొలంబూ	29.862	87.3	76.0	...	7.81	18.12
తిరువనంతపురము	29.877	88.8	78.4	...	0.83	8.73
కొచ్చిక్	29.872	92.0	77.2	0.12	4.12	10.46
కర్ణికోట	29.869	88.2	79.5	...	0.82	7.57
మంగళూరు	29.888	91.2	78.1	...	0.05	8.74
బొంబాయి	29.900	90.9	80.0	...	0.24	0.07
హైదరాబాదు	29.785	95.6	73.1	...	3.78	1.48
అనంతపురము	...	98.8	78.1	...	3.74	1.74
బళ్ళారి	29.826	100.5	78.2	...	1.86	1.97
కర్నూలు	29.831	99.8	80.8	...	1.51	1.81
కడప	29.796	102.4	81.5	0.08	2.29	1.44
బెంగుళూరు	29.820	92.3	70.0	...	3.84	3.57
కొడైకనాలు	22.804	67.0	53.8	0.47	4.84	8.44
ఉదకచండలము	28.032	69.8	50.7	0.05	2.06	8.27
కోయంబత్తూరు	29.856	96.8	74.4	...	0.82	3.80
నెల్లూరు	29.816	99.0	78.0	...	1.59	3.07
నేలము	29.833	102.1	77.1	...	0.68	5.62
తిరుచనాపల్లి	29.848	97.4	79.6	0.03	1.89	3.85
పుదుకోట	29.842	100.5	74.9	...	0.90	2.94
మధుర	29.839	99.2	77.8	...	2.88	4.42
తిరునల్వేలి	0.84	4.07

వాయుభార మంతటను తగ్గినది. వివిధప్రదేశములందు గల వాయుభారమున భేదములేమియు గనబట్టవు. రంగూను నందున కలకత్తా ప్రాంతమునను దక్షిణదిశనుండి వాయువు వీచుచున్నది. రాజధాని తూర్పుతీరమునందు వాయుదిశలు సాధారణముగనే యున్నవి. అంతటను మధ్యమార్గ మెక్కువగా నేయున్నది. దక్షిణమండలములందు తూర్పుతీరమునందున పగటి యుష్ణమును తక్కువగా నే యున్నది. వాయువునందు లేమ అంతగా లేదు. దక్షిణపుకొనను కొంతమేఘము గలవ.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

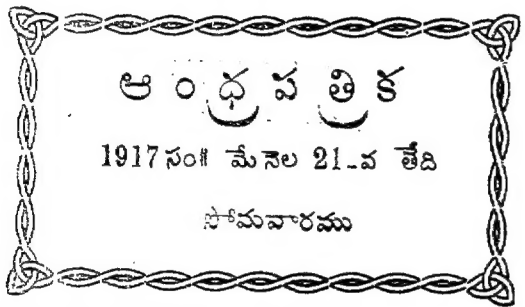
చందాదారులకు మనవి.

సంవత్సరాది సంచికలు సిద్ధమయి చాల దినము లయినది. అయినను పోస్టాఫీసు వారివలన కొన్ని అసందర్భములు కలిగినందున పోస్టులో పంపుట నింకను మొదలు పెట్టలేదు. సిద్ధమయి యున్న పుస్తకములను మేము త్వరలోననే పోస్టు చేయుచుము కావున తొందరపడి చందాదారులు సంచికలు పంపలేదని వ్రాయకుండ ప్రార్థితులు. ఇదివరకు వ్రాసియుండిన వారును దీనిని గమనింప ప్రార్థితులు.

వ్యవస్థాపకుడు.

విషయానుక్రమణిక.

Table with 2 columns: Page Number and Content. Content includes 'నేమను' పత్రికపై ఆంగ్లప్రభుత్వమువారి చర్య, ఆంగ్లోద్యమము, కాకినాడ వార్తలు, హామీముద్రలు, స్థానికవార్తలు, ప్రధానవ్యాసము, పరవతసంఘముల రిపోర్టు, వార్తలు - వ్యాఖ్యలు, విదేశీ సామహాసంగ్రహము, విదేశీ తంత్రీవార్తలు, ముఖ్యసమాచారములు, ఇంగ్లీషుతంత్రీవార్తలు, 1917 వ సం॥ మే నెల 21-వ తేది సోమవారము.

పరవతసంఘముల రిపోర్టు.

చెన్నరాజధానిలో గత వత్సరపు పరవత సంఘముల కార్యనివేదనము ప్రభుత్వమువారిచే ప్రకటించబడినది. రిజిస్ట్రారుగారు రెవిన్యూబోర్డు వారికిని, బోర్డువారు ప్రభుత్వమువారికిని నవం బరు మాసములోనే ఈ నివేదనమును పంపినను ఆరుమాసములు తమచేతికింద ప్రభుత్వము వారికి యిదిపోవునని పడవేసియుండిరి గోచర మగుటలేదు. ఆరునెలలు ముగిసినతరువాత చదు ప్రసంగతులకు, ప్రచురింపబడిన లెక్కలకు కాల దోషమువల్ల రిపోర్టు అంతి యుపయుక్తముగ నుం డిని భయపడుచున్నాము. దొంతనము వారిక ముందు సకాలమున కిట్టి ప్రజోపయోగకరమ యైన నివేదికలను ప్రకటించెదరుగాక యని నమ్ము చున్నాము.

ఈ రిపోర్టులో గలపడిన పెద్దమార్పు పరవత సంఘముల శాఖను రెవిన్యూబోర్డువారి యధికారమునండి తెప్పించి, ప్రత్యక్షముగ పదరాసుప్రభుత్వమువారి యధికారముక్రింద నుంచుకొనుట. ఈ మార్పు యపయోగకరముగ నుండును గాక యని తలంచుచున్నాము. రెవిన్యూ బోర్డువారు పూర్వార్చార పరాయణత్వమునందు పెట్టింది చేరు. వారి చేతికింద సత్వరముగ సంఘావ్యయము వ్యాపింపలేదు. సహకార సంఘములకు మొట్టమొదట రిజిస్ట్రారుగా నుండి విశేషఫలి ప్రభు చేసినవారును, ప్రస్తుతము చెన్నపురి కార్య నిర్వాహక సభ్యులలో నొక్కరును నగు రాజ సోపాలాచార్యులవారి క్రింద ఈ యుద్యమము ముగిసే శీఘ్రముగ వ్యాపింపును గాక యని విశ్వసింపచున్నాము.

ప్రస్తుతవిమర్శనమును జదివినప్పుడు వ్యాపింప వలసినంత శీఘ్రముగ సహకారోద్యమము వ్యాపిం చుటలేదని విపాదము కలుగుచున్నది. 1916-వ సంవత్సరారంభమున 1600 సంఘములు నాలుగు కోట్లకు మించిన ప్రజలు గల మన రాజధానిలో నుండెను. 263 సంఘము లీ వత్సరములో నూతనముగ స్థాపింపబడినవి. 63 సంఘములు స్థూలజేయబడినవి. 1916 వ సంవత్సరారంభమున 1800 సంఘములు పనిజేయుచున్నవి. సాలుకు 1,46,809 రూపాయలు ఈ పరవతసంఘశాఖయి వ్యయమగుచుండగా దినమునకు ఒక్కసంఘము చొప్పున 365 సంఘములయినను సంవత్సరములో స్థాపింపలేకపోవుట సంతృప్తికరముగ లేదు. ఇంతనెప్పుడిగా ఉద్యమము వ్యాపించుచుండెనేని ఒకటి రెండు చదరపు మైళ్ల కొక సంఘ ముండవలసిన భోగ్యము మన రాజధాని కెన్ని శతాబ్దములకు పట్టవలసియున్నదో! మన ప్రజలుగాని, మన విద్యార్థికులు గాని, ఈ యుద్యమమునెడ నభినివేశమును జూపలేదని నెవరును అనజాలరు. ప్రజలు సంఘములు సంఘము లని గోలపెట్టు చుండగా దొరతనమువారే ఏ కారణమువలననో వారి మొఱలను పాటింపకున్నారు. భారతీయ రిజిస్ట్రారును తీసివేసి, ఒక యూరోపియను సీయిద్వోగమున కిక్కిరియ మించుటచే నీయద్యమము శీఘ్రముగ వ్యాపిం చుట దొరతనమువారి కష్టముకాదని కొంతమంది అనుకొనుచున్నారు.

బీదజనుల కుపకారము జేయుటకయి ఈ శాఖవారు విశేషక్రమి చేయుచున్నారని చదివి సంతసించితిమి. 1904 వ సం॥ పు సహకార శాసనముయొక్క యుద్దేశము వ్యవసాయమువలన జీవనముచేయువారి నీ సంఘములవలన కాపాడవలయుననుట. ప్రారంభమునుండియు ఉన్న స్వల్పపకాశములకు తగిన ట్టి సంఘము లీ పనిని జేయుచునేయున్నవి. అంత్యజాతుల నీ సంఘములవలన నుద్ధరించుటకు బూనుటయు శుభావహము. అంత్యజాతులు సంఘ బహిష్కారమువలననే గాక, ఆర్థికదాసత్వముచేత మితి మీరి బాధపడుచున్నారు. 25 మందికి మించిన పంచములను సభ్యులుగాగల సంఘములు 53 గలవని రిపోర్టులోగలదు. ఇదెంతయు శుభసూచకము. పంచములసంఖ్య పోను పోను సధికముగ పెరుగుటకయి కృషి సలహా బడునుగాక యని నమ్ముచున్నాము. తనభీసంఘము లీ సంవత్సరము 20 నుండి 31 కి వృద్ధి యయినది. ఈ సంఘములు 600 సంఘముల వ్యవహారములను తనిఖీ చేయించినవి. ఈ తనిఖీ సంఘములింకను చాల వృద్ధికావలసి యున్నది ఈ యుద్యమమును చిట్టదివరకు ప్రజలే పూర్తిగా నిర్వహింపవలసి యున్నది గనుక తనభీని ఎంత త్వరముగ ప్రజల చేతిలో పెట్టిన సంత మేలు. దొరతనము వారును ఈ మార్గమునే అవలంబింపవలయునని తలంచుట బాగుగా నున్నది. ఈ నివేదికలో రెండు సంగతుల విషయమయి వ్యాఖ్య యవసర మని తోచుచున్నది. 63 సంఘములు చాలింపబడినవి విచార పడుచున్నాము. రిజిస్ట్రారుగారే సంఘములు బాగుగా నిర్వహింపబడవలెనని గతి యిట్లగునని మందలించుటకయి యిట్లు చేసినారట. కాని రిజిస్ట్రారుగాని తమకున్న యధికారముల నింత భారాశముగా నుపయోగించ కుండదు గాక. అప్పులను వసూలుచేయుటకయి వేసిన వ్యాజ్యముల మొత్తము భయమును కలిగించుచున్నది. ఇట్లముపచ్చిపల్లు సభ్యులను కేర్పకుండుట కొంతపటికు దీనికి విరుగుడుగా నుండవచ్చును. కోట్లకు మైళ్లకుండ పంచాయితీమూలకముగ

అప్పులను పరిష్కరింపు కొనవలసినదని చెన్నపురి గవర్నమెంటువారు చేసినసలహా చక్కగా నున్నది. ఇందుచే వ్యవహారములు సులభముగాను, వ్యయము లేకుండును త్వరగాను పరిష్కారము కాగలవు. సరియైన తనిఖీ వలనను, సరిగా లెక్కలను కట్టుటవలనను వ్యాజ్యములు తక్కువ కాగలవు. కాని సర్ హెన్రీ వుల్ఫ్ గారు తమ పుస్తకములో వ్రాసిపట్టు సంఘసభ్యులే జాగ్రత్తపడనిది ఎంత మంచి తనిఖీ యయినను సరిగా నుపయోగింపరాదు. ప్రతిసంఘమును ఆభ్యుల నిరంతరజాగ్రత్తవలననే వృద్ధిలోనికి వచ్చును. సభ్యులు స్వార్థపరులయి, ఉపేక్షను జూపిరేని ఆసంఘము వృద్ధిలోనికిరాదు. సహకారోద్యమాదర్శముల విషయములు ప్రజల కేబోధ చేయబడినదో ఈ రిపోర్టునందు కానరాదు. సహకారోద్యమమునందు విశ్వాసమును, తగినవిద్యయు సభ్యుల కుండదేని వారికి లాభ మున్నంతవఱకును, వారి కవసరమున్నంతవఱకును అందుదురు. తరువాత పదిలివేయుదురు. సహకారోద్యమాదర్శముల యెడ సభ్యులకుత్సాహము జనించేనేని సహకారోద్యమ ప్రచారకులు భయముజేరి దేశమునకు మహాభయకారమును చేయగలరు. ఇట్టి సహకారభక్తుల మీదనే ఈ యుద్యమముయొక్క భావిక మాధారపడియున్నదని తలంచుచున్నాము. అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారులుగ అసధికారులను నియమింపవలయునని అనేకపర్యాయములు పత్రికలలో వ్రాయబడెను. సభలలో సిఫారసు చేయబడియెను. అట్టి అసధికారులను దొరకకపోరు. కాని ఒక్క అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుకు 400 సంఘములు నాలుగయిదు జిల్లాలలో నున్నవి. ఇంతభారమును అసధికారులు వహించుట సాధారణమయిన పని కాదు. అందుచే ఒక జిల్లాకు ఒకడెప్పుట్టి రిజిస్ట్రారు నేర్పటచుటయు, అసధికారున కాయుద్యోగ మిచ్చుటయు బాగుగా నుండునని తలంచుచున్నాము. ఇట్టి అయిదారు జిల్లాల నొక అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుక్రింద తనిఖీకయి యుంచవచ్చును. కాకినాడలో నున్న కే. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుగా 400 సంఘముల పనిని జూచుచున్నారు. ఈయన మంచి సామర్థ్యముతో పనిని జేయుచున్నారని ప్రభుత్వమువారి ప్రశంసించి యున్నారు. కాని దినదినము ఇట్టిపని పెరిగి పోవుచుండుటచే ఒక్క మనుజుడు దానిని నిర్వహింపజాలడు. అసధికార డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారులను త్వరగా నియమింపవలసిన కాలము వచ్చుచున్నదనియే తలంచుచున్నాము. స్వల్పగ్రామారోగ్య రక్షణపు కనులను సంఘములకు ప్రభుత్వమువారు వెనుకటియక ఒసంగవలసినదని హెచ్చరించుచున్నాము. సంఘముల పంచాయితీదారులకు జిల్లా, తాలూకాబోర్డులకు సభ్యుల నెన్నుకొను ప్రాలు నొసంగుటయు అవసరము. అప్పుకు సహకారి సంఘముల కొక విధమయిన ప్రతిష్ఠ యుండను.

హిందూదేశరక్షక బలము
హిందూదేశ రక్షకవైస్యములో స్వచ్ఛంద సేవావ్రతులుగా భారతీయులు చేరకుండుటకు తమకు కలిగిన ఆశాభంగమును వెలిబుచ్చుచు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సింలాయుండి యొక శీర్షికమును ప్రచురించియున్నారు. "స్వచ్ఛంద సైనిక వృత్తి కావలయునని ఇతరకాలమునుండియు పెక్క ఆదోక్షము చేసిన మీరు మేమాను వ కా శ మిచ్చుతరికి చల్లబడి నా రెండు

వలన? తమరికనుగ్రము కొనసాగదేని అంశకు కారకుల తలగుగాని మేము కాము సుమా" అనుచు చూచుచుటకయి యీ తీర్మానము ప్రకటించబడినట్లు లోచింపెను. ఈ శాసనము సామ్రాజ్యసభలో నంగీకరింపబడిన తరువాత రెండునెలలకు 30 కోట్ల ప్రజలలో 300 ముక్కల స్వచ్ఛంద సైన్యములో జేరినారు. మొత్తముమీద కావలసిన సంఖ్య ఆరువేలు. చెన్నరాజధానిలో జమగావలసినవారు వెయ్యిమంది. జిల్లాకు నలువది మందిచొప్పున నయినను కాలేదు. ఇప్పుడు మన రాజధాని మొత్తమునకు నాలుగయిదు వందల సంఖ్య అయినదో కాలేదో. ఈ చేరినవారిని తడవకు రెండువందలమంది చొప్పున తరిగివేయవలెనని నెమ్మదిగా కళాశాలలు, విద్యాలయములు తెరిచి బడిన తరువాత మిగత కావలసినవారు చేరగలరు. అటులు చేయక సైన్యశాఖవారు వెయ్యిమంది పేర్లు మా చేతిలోనికి వచ్చినగాని వైద్యకరీక్ష ప్రారంభింపమని పట్టుపట్టి యున్నారు. ఇది అన్యాయముగా గన్పట్టుచున్నది ఏ రాష్ట్రములో నయిన నిపుటికి కావలసిన వెయ్యిమంది చేరినట్లు లేదు. ప్రభుత్వమువారు వచ్చిన వారిని వచ్చినట్లు ముందుగా తనిఖీయింపవలసినదని ఆజ్ఞాపించినచో నాగుండును. సైన్యద్యోగులు గాని, ప్రభుద్యోగులు గాని ఈ స్వచ్ఛంద సైన్యములో నొక్క మనిషి నయినను చేర్చుటకయి తోడ్పడక మీదుమిక్కిలి వెయ్యిమంది కూడిన గాని మేమా పనినే తలపెట్ట మని చెప్పుచున్నారు. వారి కెటు లి విషయమును సానుభూతి లేదో, ఈ సైన్యము కూడిన నేమి కూడకపోయిన నేమి యను నిర్లక్ష్యభావ మెట్లున్నదో ఇందుచే స్పష్టమగుచున్నది. దేవుడు వరమిచ్చినను పూజారు లిట్లు చేయుటవలననే ఈ సంకల్పమున కిట్టి దుర్గతి పట్టినది.

ఈ స్వచ్ఛంద సైన్యములో జేరువారితో బట్టెముల విషయమును నిబంధనము లేతయన్యాయముగ నుండవలయునో అంత అన్యాయముగ నున్నది. ఈ విషయమును దేశమంతటను అసంతృప్తి కలిగినది. ఆసంగతి ప్రభుత్వమువారు తమకు తెలిసియున్నదనియే సెలవిచ్చుచున్నారు. ఇప్పటి కయినను జీత బట్టెముల విషయమును కొంత అనుకూలమయిన మార్పును జేసెదరనియెదురుమాదుచున్నాము. ముప్పది సంవత్సరముల లోపున చేరువారుండవలయుననుట ఇంకొక అంతరాయము. ఈ వయఃపరిమితి 35 వత్తకయినను నుండవలయునని మాకోరిక. ఉత్సాహముగల న్యాయవాదులును, మరొకతమంది విద్యాధికులును జేరుట కామామ్యవలన నవకాశ ముండును.

ఈ సంకల్పము విషయమును యుత్సాహము లేకపోవుట కనేక కారణాంతరములు కలవు. దొరతనమువారు యుద్ధములుకయి సొమ్మును ప్రోగు జేయుటయందు కనక ఆదుచున్న అభినివేతములో పదియవ పాలును ఈ 6000 మంది సైనికులకు జేర్చుటకయి చూపెదరేని ఈ సైన్యము త్వరలోనే సమకూరగలదని నొక్కి చెప్పగలము. "అది మీ నాయకుల పని. అనేక సంవత్సరముల నుండియు నాందోళనము జేసినది మీరు కదా. ఆ 'గరజ' మూడి కాద"ని దొరతనమువారు రంగురేమో, అట్లునుచో ప్రజలు యుద్ధారంభమున వేలకొలది జేరెద మనిన "వందనములు. ఇప్పుడవకాశము లేదు" అని చెప్పి దొరతనమువారు లేల ప్రజల నిరుత్సాహపరిచినారు? ఆ లోపము లేదు దని ఒప్పుకొనురా లేదా? అదిగాక ఇప్పుడయినను మనము కొడు మరతుల నంగీకరించిరా? సైన్యములో

సాధారణ సైనికులనుగా జేర్చుకొనెద మనిరిగాని సైన్యద్యోగముల నిచ్చెదమని అనలేదు. నిరుత్సాహము ప్రజలలో నిప్పునున్నచో నందుకు త్వరవాదులు ప్రభుత్వమువారిని ఒప్పుకొనక తప్పదు.

ఇప్పటికయినను కాలము మించిపోలేదని మా తలంపు. ఒక్కొక్క రాష్ట్రములో జేరిన మొదటి రెండువందలమందిని తరిగివేసి, కది పంజాబు దినములు నాలుగయిదుజట్టులుగా వంగ దేశములో ఇప్పుడు చేయుచున్న విధమున జిల్లా పట్టణములకు, గ్రామములకు పంపవలయును. అప్పుడు ప్రజానాయకులును చేయవలసినంత సాయమును తప్పక చేయుదురు. ఈ క్రొత్తసైనికులను జూచి చాలమంది చేరగలరు. మన విధి ప్రస్తుతము స్పష్టము. జిల్లాకు 40 మంది చొప్పున ఈ రాజధానిలోగాని యితర రాజధానులలోగాని జేరుకున్నచో మనయందరికిని తలవంపు లగునని మన నాయకులును, విద్యాధికులును, విద్యార్థులును గ్రహింపవలసియున్నారు. మనకు ప్రస్తుతము కలుగజేసిన అవకాశ మెన్ని నిర్బంధములతో గూడియున్నదో, ప్రభుత్వమువారు రెట్టి యుపేక్షాభావమును జూపుచున్నదో, సైన్యములో జేరుట మనపని. మనవిధి. మన అవసరము. మన మా సైన్యములో జేరక ఉపేక్షాభావమును జూపితిమేని భావిసంతతులకపకారమును జేసినవారమగుదు మని స్పష్టముగా చెలిసికొనవలయును. ఈ యారువేలమంది దొరతనమువారికి లభించిన ఒక్కటే, లభించకపోయినను ఒక్కటే. ఆరువేలమందిని చేరినతరువాత అరువదివేలను చేర్చుకొనవలసిన దని బలపంతపెట్టుటకు విలుండును. ఆసలే చేరక దొరతనమువారిలో తప్పులు పట్టుచున్నచో మనమాటలయందిక ముందు వాచే లక్ష్యమును నుంచు.

(6)

సామ్రాజ్యసభ - లాయరు జార్జిగారు.
కామస్వస్థిలో ముచ్చటించుచు లాయరు జార్జిగారు సామ్రాజ్యసభ సందర్శనమున కొకతూరియో, లేక రెండు పర్యామములో ఆవరమున బట్టి సమావేశమగునని సెలవిచ్చిరి. యుద్ధము ముగియగానే సంధి మరతులకు చర్చించుటకయి ఈ సభ నూనటం. ఇందు బ్రిటిషు అధినివేతము లయిదింటిండి ముఖ్యమంత్రియన, సహాయమంత్రియన వచ్చి పాల్గొందురు. ఇండియా కొక్క ప్రతినిధి మాత్రముండునట. ఆ ప్రతినిధియన ను ప్రజానిష్ఠుడుగాను. ఇండియా ప్రభుత్వము వారే వారి యుద్ధమునచ్చిన ఏ భారతీయునో పంపుదురు. ఇండియా గవర్నరు మెంటువారి ప్రతినిధి మోండ్రప్రజల ప్రతినిధి యెట్లుననో, ఆతన ప్రజాశిశ్రూషుమల సంతోషుడును క్రమముగా వెల్లువచ్చుననో తెలియకున్నది. కాననిర్యాస గభ్యులెన్న కొక ప్రతినిధిమూలమే ఇండియాదేశపు ప్రతినిధి కాగలదని నొక్కవకా, తీసుచున్నాము. ఈ సభలో ఇండియా కొక్క ప్రతినిధి మున్నన అనేకాధినివేతప్రతినిధుల ముందర ఈతిని మాటలు సాగువు. అయినను ఈస్వల్ప ప్రాతినిధ్యమును కల్పించినచున కయినను కృత్రిమము దెలుపుచున్నాము. కానదామగారి ఆశ్చర్యముగలది ఎంతవంది ప్రతినిధులందులో ఆతియంది ఇండియాకుగూడ సుసంపట అవసరము. అధినివేతముల ప్రతినిధులు ఏ యేపడులు జేసినవినున, ఏ యే తీర్మానముల కొప్పుకొనినవినున వారివారి దేశములలోనిపార్లమెంటులకు జవాబు దారులయి యుండును. అనగా వారుజేసిన, అంగీకరించిన, అభియమిచ్చిన ప్రతిపనియవారిపార్లమెంటువారి యంగీకారమును బరచునలయును. అంగీకారమును పొందనిచో ఆ కార్యకరణ మంతిటితో అగిరొవును. ఇండియా ప్రతినిధిచేసి వచ్చిన పనులకు, అంగీకారమిచ్చిన నిషయములకు, అతనినిర్ణయించు సార్ల మెంటువారు, సమాధాన మునుగ సార్ల మెంటువారు, తేవినకార్య మందననని నిరాకరించు సార్ల మెంటువారు మన దేశములో లేనేలేరు. కనుక ప్రజలకు జవాబు దారులగు సార్ల మెంటు, సార్ల మెంటుకు జవాబు దారులగు మంత్రులు మన దేశములో లేనంతవరకు ఇట్టి స్వస్థానా

జ్యురభలవలన మన దేశమున కంతగా మేలు కలుగజోను. సామ్రాజ్యభాగమును మామ్రము మనకు పెంచుదును. మన దేశములో మనకుముందుగా పరాధీనత పోనలసియున్నది.

ఈ సామ్రాజ్యసభలో హిందూజాతి ప్రతినిధుల మితవాదమునకు, నిష్పక్షపాతమునకు మెచ్చుకొని కానదామభ్యుమంత్రి సర్ రాబర్టు బోల్డెనుగా రొక ఉపకారమును నిండి యనుటకు చేసినందునకయి సంతసించుచున్నాము. హిందూ దేశములో కనేడియనులు ప్రవేశించుట కట్టి నిబంధనలు కలవో ఆ నిబంధనలే మోండ్రపులు కానదాలో ప్రవేశించుట కయి మున్ముందుండునట. ఆగగా స్వేచ్ఛగా మనవారు కానదామనలన బోవచ్చును. సర్ రాబర్టుగారి యుదారముధిని ధ్యానించుచున్నాము.

ప్రట్టుగారి స్వప్నములు.

దక్షిణాఫ్రికాలో మంత్రియను నేనా నాయకుడును నగు జనరలు స్కట్టుగారు ఆత్యంత భావగర్భితమయిన ప్రసంగములను లండనులో శీమధ్య జేయుచున్నారు. ఈ స్కట్టుగారును గాంధీగారును దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయుల కిష్టముల విషయమును ద్వంద్వ యుద్ధమునజేసి యుండిరి. ఇప్పటికిని మనదేశముల కష్టములచ్చుట తొలగలేదు. గాంధీగారు రాజేశమును వదలివచ్చినది మొదలు కష్టములు కృత్యమగుచున్నవని పుత్రకలలో జరుపుచున్నాము. ఈ స్కట్టుగారికి లండను పురపాలకసంఘమువారు లండను పౌరసత్వము వొసంగి నప్పుడు లండను పౌరసత్వము విశ్వహావన స్వాతంత్ర్యము నకు సోపానముగ నుండునుగాకయని భరితయుండిరి. జనరలు స్కట్టుగారిట్లు నడిచినప్పుడు మా నన కోటి కి పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము రాజకీయములలో నుండవలయునని భావించినట్లు లోచుచున్నది ఈ సేనాధిపతికి లోకములో పరాధీన ప్రజల యుండిరిసానుభూతి యున్నందుకయి ఆసంగించుచున్నాము. హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యము వచ్చుటకయి స్కట్టుగారు పాటుపడెదరు గాక. ఈ జనరలుగారు దక్షిణాఫ్రికాలోనున్న సీగ్రో ప్రజలను సయితము ఎంతో యున్నతస్థితికి తీసికొని రావలసి యున్నాను. అలహాబాదు లిషున పుత్రక దక్షిణాఫ్రికాలోని పురపాలక అధ్యక్షాంక్షును చూచి యిట్లు వ్రాయుచున్నాను. "రెండవ పురపాలనీలో ఉన్న సీగ్రోలు 25,00,000 మంది, వారిదేశమునకయి ప్రభుత్వమువారు రీలక్షల ఎకరములభూమిని మాత్రమే యిచ్చిరి. తలగకి 1 1/3 ఎకరయయినను సీగ్రోలకు రాలేదు. ఇచ్చట నున్న తెల్లవారు 1,47,000 మంది 840 లక్షల ఎకరములను తమ కొరకయి యుంచుకొనిరి. బ్రాహ్మణులలో 10 లక్షల సీగ్రోలు గలరు. వారికిచ్చిన భూమి 130 లక్షల ఎకరములు ఇచ్చట కాత్రక మున్న తెల్లవారు రీలక్షల మందియు తమ కొరకయి తీసికొనిన భూమి 650 లక్షల ఎకరములు. నెటాలు, జూలూలాండులలో 11,00,000 మంది మోండ్రపులు, సీగ్రోలు కలరు. వీరి కొరకగ యడినభూమి 105 లక్షల ఎకరములు. ఇచ్చట 90 వేలమంది తెల్లవారు తమకయి నెట్టుకొనినభూమిమిలినిరియున్నది. శ్రేష్ఠకాలనీలో నున్న 20 లక్షల మంది ప్రజలకును 160 లక్షల ఎకరముల నిచ్చినారు. ఈ భూమి తెల్ల వారు నాధినించుచున్న భూమిలో పదియవంతు. స్కట్టుగారి స్వంత దేశమగు ఈ దక్షిణాఫ్రికాలోని పరిస్థితులను ముందుగా మార్చి విశ్వమానర స్వాతంత్ర్యమునకు ప్రోవరీ యుదురుగాక.

శత్రువు ప్రభు యుద్ధము

లండన్, మే 19:— పరాసు వారిట్లు ప్రకటించుచున్నాను:— గతిరాత్రి భయంకరముగ ఫిరంగియుద్ధమునంతరమును చేవిరిగిని కొండకుండి ఓయిసు కాల్యవరకును ప్రేమ వాయుభాగమందును జరిగినది. జన్మరలు ముట్టిడి జేరిరి. రణ ముఖమునకు పడమటిభాగమందు మా ముందు పంక్తులలో కొంతవరకు మాత్రము చొరబడిరి. కాని మా శత్రువుల బాబులచే శత్రువులకు నునుమాడితిమి.

శత్రువులను ప్రేచ్ఛలు.

లండన్, మే 20 పరాసు వారిట్లు ప్రకటించిరి:— పరాతుల సమర మెదటను జరుగలేదు. అత్రువులకు చెయ్యి, కెన, చేయ్యి, హార్డిను కారిఫోర్నియా పేట భూములలో కరంబులు ప్రేలుచుండెను.

పరాసువారి యుద్ధనౌక మునుగుట
లండన్, మే 19:— కాలాపు అను యుద్ధనౌక మందిగనిని తాకి భగ్గుమైనది. కొంతమంది చనిపోయిరి.

బిరోపామహాసంగ్రహము

ఒక ఆంగ్ల వైద్యనౌకను టార్పెడోతో కొట్టుట

కెనడాకు భారతీయులు వలసబోవుట—కె.డా. ప్రధానమంత్రి ప్రసంగము

ఆడియోటికు సముద్రమునుండి ఆఫ్రికా నౌకలను తరుముట

స్వయం నౌకపైని శత్రువులు గుండ్లను వదలుట

కెనడాలో నిర్బంధ వైద్యక సేవ.

(రైటరు ఏ.జె.సి.)

ఆంగ్లము

సామ్రాజ్యముయొక్క భావిదశ

లండన్, మే 17:—చారిత్రక ఉపన్యాస కర్త క్రింద డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రికలో ప్రధానవ్యాసముక్రింద నీ విషయము ముద్రితము. జెనరలు స్మిట్టు గారు ఉపన్యసించినట్లు సుంజనముగను, సుప్రసిద్ధ రాజనైతిక జ్ఞానముతోను ఇదివరకెవరును సంగ్రామ మారంభమైన పిమ్మట ఉపన్యసించి యుండలేదు. దక్షిణ ఆఫ్రికా వారి ప్రతినిధిగ బ్రిటీషు సామ్రాజ్య యుద్ధసమావేశమునకు వచ్చిన జెనరలు స్మిట్టుగారు సామ్రాజ్యమునకు ముఖ్యాధ్యాయులు ఇకోభూమముగ యలరారు వారును వైద్యక రాజ్యాంగనితీకొనియున్నవని బ్రిటీషు దేశీయులిదివరకు గ్రహించుకుండిన నిపుడు తప్పక గ్రహించి యుందురు. దీనికి పూర్వము స్మిట్టుగారిని మోధాగ్రేసరునిగ మూలమే ఎఱుంగుదుము. భావికాలమున మీరే చేయు రాజకీయ సేవ పరీక్షించిన వైద్యక సేవకంటె మహత్తరమైన విలువగలదిగ నుండవలను. ఇటుల అతిరహస్య ద్వంద్వప్రతిభలు సమ్మేళనమై యుండుట ఏకాలమునకు ఆరుగురు ఒక్కొక్క తరము ప్రదకకరముగను గూడవలెను. కాని జెనరలు స్మిట్టుగారి ఉపన్యాసమును బ్రకటింపిన వారి యుద్ధకేమిట్లు స్పష్టమగుచున్నది. దక్షిణ ఆఫ్రికాలోనున్న తమదేశీయులను సామ్రాజ్యమునకు సేవకేయుటయే వారి ముఖ్యకర్తవ్యము. వీరికి యుద్ధపుష్టి ఏమియు రుచించదు. జెనరలు స్మిట్టుగారి ఉపన్యాసమును సరిగ్ గ్రహించిన వో వారు స్నేహభావముతో చేసిన మాంచన మనము కనుగొనగలుగుదుము. సామ్రాజ్యమునకు మూతన పరిపాలనా విధానము నేర్పరుచుటకును సర్వసామ్రాజ్యమున కొక పాల్గొమెంటుసభను, కోశాగారమును నెలకొల్పుటకును క్రొత్తపన్నులను విధించుటకును ఇది అదనవి కొందరు తలంచుచున్నారు. గాని అది సరియగునాచా గాదు. ఈ క్రొత్త మార్పుకాకలెవను మాంచనము చాల జ్ఞాప్యమనుట నిశ్చయమే కాని అధినివేశముల కార్యభారములను వహించిన వారెవరును దీనిని కోరలేదనునది. గొప్పమాత్రే పణము దీనిలోకొన్ని లోపములు గూడగలవు దీనినిబట్టిగాడ యుద్ధానంతరమున సామ్రాజ్య పునరుద్ధారణకు గాను సమావేశ మయ్యెను ప్రత్యేక సంగ్రామసభా సమావేశ ప్రతినిధులు సామ్రాజ్యమున కొక పాల్గొమెంటుసభ నామోదించుట అసంభవమని నిశ్చయించుకొనిన వచ్చుచున్నది. అంతో శతమంత పొచ్చుగ తేలిలిని ఒకంపరాగతముగ బ్రిటీషు వారికి సహజముగ క్రమాభివృద్ధి విధానమునకు నుంచియు సామ్రాజ్య పునర్నిర్మాణము జరుగవలదు. గాని ఇదిగత కొన్ని వారములనుండియే ప్రారంభమయినది. అధినివేశముల మంత్రులును భారతీయుల ప్రతినిధులును సర్వ సామ్రాజ్య యుద్ధ మంత్రవర్గమువారి సభలో చేర్చుకొనబడుటయే ఈ పునర్నిర్మాణమునకు ప్రారంభవర్గ. ఇంగ్లాండు దేశమందు ప్రజా ప్రభుత్వభావము చేరిట మనువులు చులకనగాను విస్తృతము గాకుండెను కొందరు ప్రస్తావించుచులరు. స్మిట్టుగారు నిష్కంఠముగను ధారాళముగను సార్వభౌమిని కొనియాడిన విషయమును మీరే సరిగ్ గ్రహించి తమ విభుత భావములను మార్పు కొనెదగుగాక. 15 ఏడవ క్రిస్తు బ్రిటీషుదేశీయులకు ప్రభుల వైర్ము మహా సాహసముతో పోడిన స్మిట్టుగారు సేకు ఇంగ్లాండు దేశము ననే మిక్కిలి ఉదారభావముతోను మైత్రితోను ఆచరణముచులరుగు రాజనీతివైరువ్యముతోను అనుభవముతోడను సుదువుటచే బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము ధన్యమైనది. పశ్చాత్యుట్లు సుదువు పోరుచుని డెయిలీ టెలిగ్రాఫున పత్రికవారిది.

బ్రిటీషువారి వైద్యనౌకను టార్పెడోతో కొట్టుట

లండన్, మే 19:— 15-వ తేదీని 'క్యామిస్' అను ఆంగ్లవైద్య నౌకను అంతర్గాములు టార్పెడోతో కొట్టినవని వార్తా సంఘమువారు ప్రకటించిరి. వైద్యక పిల్బుండిలో ఉద్వృగియును, 128 గురు వైద్యులును కనిపించుట లేదు. నౌకా పిల్బుండిలో ఇద్దరు ఉద్వృగియును 9 గురు వైద్యులును కనిపించుట లేదు.

చక్రవర్తిగారు పనివాండ్రకు సందేశమంపుట

లండన్, మే 18:—భూమియందును, సముద్రమందును పోరుచున్న యోధాగ్రేసరులకు తోడ్పడుటయందు ఆంగ్లేయ దేశపు పనివాం డ్రెంతమాత్రము అలసభావమును కనబరచరనియు శక్తివంచనలేక తమ కార్యములను చక్కగ నిర్వహించి సాయమొనరించగలరను నమ్మకము తమకు గలదనియు చక్రవర్తిగారు చక్రవర్తిగారితో వికర్మకేసితపు డీ పనివాండ్లకు సన్మానపత్రమును సమర్పించగ, నడిపిరి.

పారిశ్రామికులకు చక్కెరను స్వల్పముగ నిచ్చుట

లండన్, మే 18:— 1915 సం. నందు పారిశ్రామికులకు 100 టి కి 40 వంతులు చక్కెరనిచ్చెడి వారు. ఈవర్ష మందు డెవన్ పోర్టు ప్రభువు గారు నూటికి 25 పాళ్లయిచ్చునట్లు ఉత్తరువు జేసిరి. కాని డెవన్ పోర్టును పండ్లగుజ్జను తయారుజేయు వానికి మాత్రము ఈ ఉత్తరువు వర్తింపదు.

అంతర్గాములను సాధించుట

లండన్, మే 18:—ఎడింబరో సభాపండిరమున కెన్నడో జోన్ను గారిట్లు ప్రస్తావించిరి:—నవీన పద్ధతుల ననుసరించి అంతర్గాముల ముండగములను సాధించ ప్రారంభించితిమి. ఈ సాధనము లింతవరకు ఫలప్రదములుగ నున్నవి.

ఇండియ కార్యాలయము

ఉద్వృగిగిగమున మార్పులు.

లండన్, మే 20:— న్యాయాయుక్త గంగస్థానమున, పి. ఎ.సి. బ్యాంకు గారు ఇండియా కార్యాలయ ఆధికారాభా కార్యదర్శిగ నేర్పరుపండిరి. బ్యాంకు గారి స్థానమునకు సి. ఎ.సి. కపూగా నేర్పరుపబడిరి.

మొసపొటెమియ రిపోర్టు

లండన్, మే 20:—మొసపొటెమియ రిపోర్టుపై దస్సుతులయి పాల్గొమెంటు సభయందు ప్రవేశపెట్టబడినది.

పరిశ్రమాభివృద్ధులు.

దొరతనమువారి బ్యాంకి

లండన్, మే 20:— చిత్రకళా సమాజపు ఇండియను శాఖ సమావేశము జరిగెను. సభకు కార్యకలా ప్రభువధ్యక్షుడుగ నుండెను. వస్తుసామగ్రిని తయారుచేసి యభివృద్ధి సొంకుటకు గాను ఋణములచేయు నిమిత్తము హిందూదేశమున దొరతనము వారి బ్యాంకి నొకదాని నెలకొల్పవలసినదని సంయుక్త రాష్ట్రీయుడగు ఏ. సి. ఛాటర్జి యను నాతడు ప్రవర్ణనొచ్చెను.

ప్రాన్లు

12 అంతర్గాములను ముంచుట.

స్టోరెను, మే 18:— ఈనెల 6 వ తేదీ మొదలు 15 వ తేదీవరకు ఆంగ్లేయులు నిస్సంశయముగ 12 జర్మను అంతర్గాములను ముందెగ్గిన 'ఈ కోడేవ్యాంకు' పత్రిక నిర్ధారణ జేయుచున్నది.

పరాసువారి వర్తకము

లండన్, మే 18:—పరాసు శాకాకార్యాలయము వారు ఇట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—ఈవారమునందు 952 పరాసు వర్తకనౌకలు సురక్షితముగ కరాళు రేవులయందు ప్రవేశించినవి. 991 నౌకలు రేవులనుండి పయనమై పోయినవి. 16 వందల టన్నుల బరువునకు వై బడ్డ 3 నౌకలు తప్ప మరెవ్వియు మునగలేదు. 4 నౌకలు మాత్రము అంతర్గాముల వారి నుండి పారిపోయినవి.

కచ్చిమరంగమంధు శత్రువులదాడి వ్యర్థమగుట

లండన్, మే 18:— నేటిమధ్యాహ్నము ఎస్. ఎం. సర్ డగ్లసు పేగుగారిట్లు ప్రకటించిరి:— గతరాత్రి ఆర్కాంటరిసుకు ఈ శాస్త్రభాగవందు శత్రువులు రెండుమారులు దాడి సలుపవానిని భంగపరిచితిమి.

శత్రువులు ఫిరంగులను కాల్చుట.

గానెల్లీ, లేపులవద్ద శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరంగులతో పోరిరి. ఆరాసు కాంట్రెస్టావద్దను, వెస్సేయికి ఈశాస్త్రముఖ మందును మా వైద్యములు శత్రువుల నెదిరించి జయకరముగ పోరినవి.

గొప్ప విమానముద్ధము.

లండన్, మే 18:—బ్రిటీషువారిట్లు తెలిపిరి. స్కార్ప్స్ వద్దకు, ఎపిహికి ఈశాస్త్రభాగమందును శత్రువులు శతస్సులతో తీవ్రముగ పోరిరి. రెండు జర్మను విమానములను నేలకూల్చితిమి. మావిమానము లెరు కనుపించుట లేదు. శత్రువుల చిన్నవిమానములు రెండు నాశనము జేయబడెను.

విజయవంతముగు ఆంగ్లేయుల దాడి

లండన్, మే 19:—బ్రిటీషువారిట్లు ప్రకటించిరి:— గత రాత్రి గొబాకోర్టుకు ఈశాస్త్రముఖమున నిజయంత్రమైన దాడిసలిపి కొంత మందిని బంధించితిమి. లూసుకు తూర్పుభాగమందును, ఆర్యేంటురీసుకు ఈశాస్త్రముఖమునను, వె వెసుకు తూర్పు దిశయందును శత్రువుల దొమ్మియుద్ధములను ప్రతిహతము జేసితిమి.

బుల్లీకోర్టు వశమగుట

లండన్, మే 18:— ప్రధాన కార్యాలయమందున్న రూటరువిలేఖకు డిట్లు తంపినవివాదు:— బుల్లీకోర్టు పతనమును గురించి వర్ణించినకొలదియు ఆంగ్ల స్కాట్లాండు వైనికుల ద్వైసాహసములు అత్యంతకోభను బడయుచుండును. ఆంగ్లస్కాట్లాండు వైనికులు పోరినరితినే బుల్లీకోర్టుగ్రామమునకు ఆగ్నేయమందు అంజకులు గూడ పోరి హిందెస్పర్థగారి పంక్తిని తమ స్వాధీనములో నుంచుకొనిరి. శత్రువులు ఎంత ప్రబలముగ తమ బారినుండి తప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించి నను అకుంత విక్రమముతో శత్రువులను పారదోలిరి. బుల్లీకోర్టు స్వాధీనమగు అంత్యకాలమందు చాల ప్రముఖతల నిర్మితగులందుండెను. క్రొయిసెబుకు ఈశాస్త్రయందున్న నెన్నీ నదిప్రక్కనుండి మాపైనికులు చాలచురుకుగ ముందుకేగిరి. దీనివలన, శత్రువులపంక్తి మాంచి, మోవర్సు మధ్యప్రదేశమందు కొంతవరకు వెనుకకువంగినది. ఇహోప్టినే హిందెబర్గ గారి పంక్తి దత్తణము ఖముగ నున్నది క్వెంటిక్, బుల్లీకోర్టుల మధ్యనుండి మాంచీకి తూర్పుగ నున్న ప్రదేశమందు తాము కోల్పోయిన ప్రదేశములను స్వాధీన పరుచుటకు వేనవేలగ జర్మను లున్నారు. బుల్లీకోర్టు చాల ప్రాముఖ్యతతో గూడుకొన్నదని జర్మను సేనానులకు తెలియుటచే నిరంతరము దానిని కాపాడుచుండిరి.

పరాసువారు తమస్థానముల గాపాడుకొనుట

లండన్, మే 18:—నేటిమధ్యాహ్నము పరాసు వారిట్లు ప్రకటించిరి:—చెమిక్. డెన్. డెమ్ము. మీదనున్న కాలిఫోర్నియా పీటభూమిని ఫిరంగులతో జర్మనులు భయంకరముగ ధ్వంసము జేసిరి. ఈపీట భూమికి ఈశాస్త్రముఖమగు శత్రువులు అనేకమారులు ముట్టడించి వాయుద్ధములన్నిటినివప్పి యోజనము గావించితిమి. ఇవల చేతిగోళములతో చిత్రముగ రిపులతో పోరితిమి. మాస్టానము లన్నిటిని కాపాడుకొంటిమి. ఛాంపేను ప్రదేశమందు మాంటు కార్ని డెబ్బు, మాంటు హెటూలో ఫిరంగుల యుద్ధము కొంచెము దిట్టముగ జరిగినది.

అమెరికా

అమెరికను జాతివారిని యుద్ధమునకు తయారు చేయుట.

వాషింగ్టన్, మే 19.—జూన్ 5 వ తేదీని అమెరికనుల పేర్కొన్న యుద్ధనైతికగ్రంథములందు నమూనా జేయుటకు నను ప్రకటనను పంపుట విల్లును గారు ఇట్లు వ్రాసిరి:—వర్తమానముందు మన మెవరితో సమరముజేయ నిశ్చయించితిమో ఆ శత్రువులు ప్రపంచమంతట బలాత్కారముగ స్వాధీనము జేసుకొని ఏలుటకు నిశ్చయించిరి. ఇట్టి ఉద్యమమును నెరవేర్చు కొనుటకు తమ వైద్యములను, యుద్ధ నౌకలను జర్మనులు ప్రబలుముగ అభివృద్ధిజేసిరి. రణ ముఖమును పూర్తిగ మార్చి జేసిరి. నేడు మనముజూచు వైద్యములు వెనుకటికితి విగావు ఆ యా దేశముల వారందఱును ఆయుధ పాణులై యున్నారు. పరాసు దేశమున ప్రత్యేకము యుద్ధ పతాకము లనుబూని సంగర రంగముందు పోరుచున్న పరాసువారు మాత్రమే వైనికులు గారు. ఆ దేశముందు నేద్యము చేయువారును కర్మాలయము లందు వస్తు సముదాయములను తయారుచేయు వారునుగూడ వైనికులే. మన దేశమునకూడ నిటులే పని జరుగవలెను. యుద్ధమునకు మనము సిద్ధపరుపవలసినది వైద్య మొక్కటి మాత్రమే గాదు. ప్రజలనందరిని మనము కేంద్రీకృతము జేయవలెను. లోకకంటకులైన మన ఘోరశత్రువులను నిర్మూలము జేయుటకు అమెరికను లందఱును సురక్షితాహముతో పని చేయవలెను. ఎల్లరును వ్యవసాయసత్తులైనవో నిట్టిది సమకూరనేరదు. దేశీయులందఱును ఏక కార్యసత్తులై పని చేయవలెను. దేశ రక్షణార్థము అందఱును అవసరమే కాని ప్రత్యేకముగ వారివారికి యదించు కార్యములను మాత్రమే వారువారు నెరవేర్చిన ప్రయోజనములేదు. ఎల్లరును దేశానుకూలముగు కిత్తి హటుపడవలయును. యోధా శ్రేణుడగు ఖూశిఖామణి కర్మాలయము న పని చేయును తప్ప హించ వచ్చును. కుట్రసిద్ధుడగు కార్మికుడు రణరంగమున కేగుట కభిలషింపవచ్చును. గాని దేశరక్షణమునకు రణరంగమున పనిచేయుటకు ఖూశిఖామణులే కావలయును. కార్మికాలయము లందు వస్తు నిర్మాణమునకు కార్మికులే పనిచేయవలెను. ఇట్లుండిన గాని దేశము శోభించుటకు. దేశముందున్న జనులందఱును తమతమ కర్తవ్యము నరయుట ధర్మము గాన వర్తమానమునందు దేశీయ మహాజనసభవారు ప్రజలను ఆయా కార్యములకు ప్రత్యేకముగ నియమించి నిశ్చయించుట చాల సుమంజసముగను సమయోచితముగనున్నది. దీనికలన చేకూరడిలాభమును వర్ధింప తరము గాదు. ఇది చాటితమందు నూతనాంశము. మనపురోవృద్ధికి ముఖ్యకారణము.

ప్రస్తుతముందు రూసు వెల్లు గారిని విచ్చి కనెతో కరా గుదేశమున కంపెనీవో మన దేశముందు శీఘ్రకాలములో గుప్ర సిద్ధమైన సేనను సమకూర్చుటకు అధ్యంతరము కలుగును. ఇదియే మన ముఖ్యకర్తవ్యము. పరాసు దేశమునకు రూసు వెల్లు గారిని పంపుట రూసు వెల్లు గారిని మిత్రమండలి వారిని గూడ గౌరవించుటకు సాధనము కాగలదు. అట్లే సర్వినవో రాజ్యాంగ విషయములకు కూడ అత్యంత లాభకరముగ నుండును గాని ఇది ఒందొరుల నభినందించుకొనుటకు అదనుగాదు. సంగ్రామ విజయమునకిట్టి ఆశించినవములు ప్రయోజన కరములుగావు. మనము పూనుకొనిన ప్రస్తుత కార్యము నాటక ప్రదర్శనము కంటిది గాదు. స్వామభినయతోను, ప్రకృతిశాస్త్ర భ్వానముతోను మన మిప్పు డాచరించ వలసియున్నది. ప్రతి విషయమందును అతి భాగ్యరాకతో మనము మెలగకలసియున్నది. ప్రతి కార్యమును ఇచటను యూరోపు నందును అతి నిపుణులగు శాస్త్రజ్ఞులను పరిశీలించు చున్నాం.

బ్రెజిలు-యుద్ధము.

లండన్, మే 19:—రయోడిజనీరోనుండి ఇట్లు తెలిపి వచ్చినది:—జర్మను అమెరికా యుద్ధసందర్భమున బ్రెజిలు ప్రభుత్వమువారు తమ తటస్థభావమును గురించి మరల ప్రస్తావించెదరు.

ఆంగ్ల అమెరికనుల సౌకాసహకారము

లండన్, మే 18.—విప్లవ మాసమందు దోవరు సౌకా యుద్ధముందు భుజముగోలిన “బ్రోకు” యుద్ధనౌక కస్తాను, ఈవచ్చుగారిని అమెరికా దేశమున కంపెనీనియు అమెరికానుండి అడ్మిరలు సిమ్సుగారు ఇంగ్లాండుకు వచ్చిననీయు తెలియుచున్నది.

కనడా

కనడా దేశముందు నిర్బంధనైతిక శాసనము

అట్లావా, మే 19:— వైనికులను సమకూర్చుటకు కనడా దేశముందు నిర్బంధనైతిక శాసనమును అమలుజరిపెద రని కామన్సువల్ లో రాబర్టు బోర్డెన్ గారు వెల్లడిజేసిరి.

ప్రధానమంత్రిగారి ప్రకటనము.

కనడా దేశముందు నిర్బంధక శాసన చట్టమును ప్రవేశ పెట్టెదరని రాబర్టు బోర్డెన్ గారు తెలియజేసినపుడు ఎవరికిని ఆశ్చర్యము కలుగలేదు. కనడా దేశమున పలు భాగములందు యుద్ధవాణిజ్య, పట్టణ పారిశుధ్యాది ప్రజాప్రతినిధి సంఘముల వారు నిర్బంధ నైతిక శాసన మవసరమని ఇటీవల ఘోషింప సాగిరి. కనడా దేశముల భౌతిక తరుగకుండుటకు కనడా పటాలములకు క్రొత్తవైనికుల నంద జేయుట అత్యవసరము. విచ్చి కనైతికత్వముచే మనకెట్టి లాభమును సంప్రాప్తమగుట కష్టతరము. మన మాంబించినట్లు భుజకార్యములు కొన సాగనేరవు. కాన సెలవికొలది రణముఖమును క్షీరోత్సాహులై పోరుచున్న యోధులకు ఆకాధంగము కలుగజేయ కుండుటకు ప్రభుత్వమువారు తమ అధికారమును వినియోగించి వైద్యము లందు అగత్యముగ క్రొత్తవారిని చేర్చుటకు తగిన సమయము తటస్థించినది. మాయత్నము వ్యర్థము గాకుండ మాక్తిక శాస్త్రమునుగ నుండునట్లు, కనడా దేశములు ముందంజవేసి దేశోద్ధారణము జేయుదురుగాక యని పరాసు బెల్లియంగముల మీదతయ్య నొరగిన కనడా యోధులు మనల నాహ్వానించియే యుండిరి. స్థితిగతులన్నిటిని సేను సావధానముగ పరిశీలించితిని. బాధ్యత మెండుగాని మన మపుడు వెనుదీయు వారముగాము. గాన రణరంగముందు నిరుపమానముగు రీతిని కనడా వైద్యము నిలిచియుండుటకు వలయు వైనికులను దొరతనము వారు నిర్బంధమున నయిన సమకూర్చెదరని నుడువుట నావిధి యై యున్నది. కావలసిన వైనికుల సంఖ్య 50 వేలకంటె తక్కువగ నుండకూడదు. వీలయినచో 100 వేలుగూడ నుండదును. వీనినిగురించిన తీర్మానములను సభ్యుల అంగీకారమునకు ప్రవేశపెట్టుకరి అందఱును వికకంత్వముగ ఆమోదించివారి వారి శక్త్యుసారము సాయమొనర్చి కార్యసాధనమునకునట్లు మనోద్యైత్యముతో కార్యభారమును పూనదగును. ఈ వర్తమాన సంగ్రామముందు జయోపజయము లెట్లున్నను, మానవత్వము నందు లోటులేకుండ సమగ్రముగ మన విద్యుత్ కర్ధర్యము లాచరించుట యుద్ధమని బోధెను గారు ప్రస్తావించిరి.

ప్రతికక్షీనాయకుని అభిప్రాయము.

వై నుదహరించిన పద్ధతులన్నియు ఫలించుటకు తా మందరము తోడ్పడి తమవిధి కృత్యము లాచరించుచు ఈసంగ్రామముందు విజయమునకు కలయు కార్యముల నన్నిటిని నిర్వహించెదమనియు దొరతనమువారు తమ ప్రతిపాదనలను సభ్యులయంగీకారమునకు ప్రవేశపెట్టువో ఇదే అభిప్రాయముతో ప్రకల్పించెదమనియు ప్రతికక్షీనాయకుడగు సర్ విల్సన్ గారు లాఠియురు గారు నుడివిరి.

కనడా దేశముందు నైతికసమావేశము

మాంట్రీలు, మే 20:— కనడా దేశము దండతటను వైనిక సమావేశము చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నది. సర్ రాబర్టు బోర్డెన్ గారు కనడా దేశమునకు తిరుగ, వచ్చిన వెంటనే నిర్బంధక నైతికత్వ పేర్కొనునను గూడనలు కానిపించినది. కాని క్యనసామాది వృత్తులలోని వారి కీ నిర్బంధము వర్తింపను. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములందు నిర్బంధ నైతిక శాసనమును ప్రవేశ పెట్టుటచే కనడా దేశస్థులకు వీరోత్సాహ మెక్కుడయినది. ఆస్ట్రేలియా నియోజనము ప్రజలకు చాల సంత్సప్తి కలిగించినది.

శత్రుముట్టడి భంగపరచుట

లండన్, మే 20:— క్విట్టమన్ రో పేగ్ గారిట్లు ప్రచురించె:—ఎపి హెపరములనుండు మాస్టానములపై శత్రు వైద్యములు గవియనవి వెనుకకు గొట్టుబడినవి. ఘోక్తిసాస్త్రయొద్ద జరిగిన కాపురల వైద్యపోరాటమున మేము జర్మనుల కైచీలమెనర్చితిమి.

గత విశ్వకర్మ మహాజనసభ తిరుమనాపల్లిలో రాబోవు 26, 27, 28 తేదీలను జరుగును. తత్సభకు సింహాశములో న్యాయవాదిగ నున్న ఎన్. వెంకటం దాచారిగా రధ్యక్షత గహింతురు.

ఇటలీ

ఎడియాటిక్ సముద్రముందు సౌకాయుద్ధము.

లండన్, మే 18:—యంగళ వారమునాడు పాత్రాకాలముందు ఆస్ట్రీయా యుద్ధనౌకలు ఎడియాటిక్కు సముద్రముందు మిత్రమండలివారి నౌకలను తలపడి 14 బ్రిటిషువారి నౌకలను ముంచినవనియు వీనిలోనున్న 72 మంది ఆంగ్లేయులను బండ్లుగ జేసితిరునియు ఆస్ట్రీయావారు తెలిపిరి. బ్రిటిషువారి డాక్టురుత్; ‘బ్రిస్టల్’ యుద్ధనౌకలును, పరాసు ఇటలీ వారి యుద్ధనౌకలును శత్రునౌకలపై అగ్నివర్షమును కురిపించుచు వానిని తరుముచు కట్టాగోను సమీపించిన పిదప శత్రువుల యుద్ధనౌకలు హెచ్చు ప్రవల కనబడగ వెనుకకు మరలెను. కట్టాగోవంతటి భాగమున ఇటలీవైమానికులు శత్రువుల యుద్ధనౌకలను ముట్టడించిరి. శత్రువుల యుద్ధనౌక యొకటి తగులబడుచు మునిగి పోవుచున్న స్థితియందు దరికిచేరు యండగ కనుగొంటియని వైమానికులు నిశ్చయించిరి. ఇంకొక నౌక కూడ ధ్వంసమైవట్లు ఆంగ్లేయ నౌకాదళాధికారి తెలిపెను. డాక్టురుత్ యుద్ధనౌకను ఒక అంతర్గామి బూబ్బిలోతో గొట్టెననియు, యుద్ధనౌక లేవులొ ప్రవేశించినదనియుగూడ తెలిపిరి. ముగ్గురు హతృల్లెరి. 5 గురు కనిపించుటలేదు. వీరుగూడ మృతులైనట్లు నమ్ముచున్నారు. 7 గురు క్షతగాత్రు లైరి. కేసాండు నష్టము లేదు.

స్పెయిను

స్పెయినువారి పొగయోడను పెల్లులతో కాల్చుట

మాడ్రిడ్, మే 18:—పెట్రీషియా యను స్పెయిను వారి పొగయోడపై జర్మను అంతర్గామి పెల్లులను వేసెను. ముఖ్య ఎంత్రాధికారి హతుడాయెను. మంత్రివర్గమువారు ఈ దురాగతమును గూర్చి విఫలముగ తర్కించిరి. ఆక్షేపణ పత్రికను తయారు చేయుచున్నారు.

(౧)

తృతీయ గంజాము మండల

సంఘసంస్కరణ సభ.

మావిలేఖకుని యొద్దనుండి,
(తొలి నలన).

బంధువులు, మే 21:—తృతీయ గంజాము మండల సంఘ సంస్కరణసభ శనివారము నాటి యదయమును, సాయంకాలమును, పండిత మహాదేవ శాస్త్రిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. ఇద్దఱు బాలికలు ఆహ్వాన గీతములను బాడిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు మాయగ్రీవరావుగారు స్వాగతోపన్యాసమునిచ్చిరి. గిడుగు రామమూర్తి పంతులు గారు యపాదింప వుజ్జయెకరు బలపూప సభాధ్యక్షులు అగ్రాసనము నలంకరించిరి. పసురుర్తి దక్షిణామూర్తిగారు స్వాగత భద్యములను జరిపిరి. అధ్యక్షులు తమ యపూర్వ వాక్కుటియ మాపుచు అత్యుత్సాహ కరమగు సుపన్యాసమును తెలుగున నొసంగిరి. వారు ఇంగ్లీషులో వ్రాసిన యుపన్యాస కరపత్రములను విరివిగ పంచిరి. అధ్యక్షులు తమ ఉపన్యాసానంతరము విమర్శింపబడుటకు ముచితములైన విషయముల నన్నిటిని విరచించి శాస్త్ర విషయములను సంస్కరణ విషయములను సమర్పించిరి. 9 విషయములు విమర్శింపబడినవి. సంఘసంస్కరణ సభ ఉద్దేశములు ప్రయత్నము లను గూర్చియు, జాతీయ సర్వగ్రతను గూర్చియు, సాంఘికసంస్కరణలను గూర్చియు, జాతీయత సభలను గూర్చియు వర్ణాశ్రయ భర్తములను గూర్చియు శాస్త్రస్థితులను గూర్చియు, ప్రమాణములకు ఆచరణములకును గల క్యత్యాసములను గూర్చియు సంస్కరణోద్యమమునుగూర్చియు వారు నుడివిరి. అనేకపండితులు, వక్త్రులు ఈ దర్శనము పొగ్గారిరి. విమర్శానంతరము అధ్యక్షులు ప్రతివిషయమును గూర్చియును తమ యభిప్రాయమును వెలియచ్చిరి. పండిత గిడుగు రామమూర్తి రాఘవరావు రామశాస్త్రి, సదాశివమిత్ర, గణపతిశాస్త్రి గార్లు సాంఘిక సంస్కరణ పరిషత్తుగా నేర్పకుటకు నిశ్చయింప బడును. సంస్కరణశ్రయము లగు ఇతరప్రముఖులను ఈ పరిషత్తునందు చేర్చుకొనుటకు ఛారికధికార మియ్యబడినది. అనేకపండితులు, నాటియములు, వక్త్రులు, ఉద్యోగులు వక్త్రు మున్నగువారు సభామండలియు నలంకరించిరి. మధ్యాహ్నమునందు అధ్యక్షుల విడిది నందు సాంఘికసమావేశము జరిగెను. సభ జయప్రథముగ జరిగెను.

ముఖ్య సమాచారములు

(౧) అలహాబాద్ పార్టీసంఘమువారు, తమ నిధి నంతయు మొదటబుణమున కిచ్చుటకు చేకవ్రేయుగ తీర్మానించిరి.

అదైవతనభ యొక్క- 23 వ వార్షికోత్సవము జూను 21 వ తేదీని మొదలు మంధకోణములో వారము దినములు జరుగును.

బొంబాయి గవర్నరుగారి వైనిక కార్యదర్శి మేజరు. జి. జి. బ్రౌన్ గారు రణరంగమున కరుగుచున్నారు. ఈయన క్రికెటు ఆటయందు మేరు వడసిరి. చిరకాలమునుండి గవర్నరు గారి స్వహాధికార వ్యయలో నున్నారు.

పాతకాల వార్షికోత్సవము.- సినగంయందలి రాజా వారి యొప్పుత పాతకాలవారు 12 వ వార్షికోత్సవమును 12, 13 తేదీలను జరిపిరి. ఉత్సవమునకు ఎన్. శేషుడి అయ్యంగారి కన్యకులునుండిరి.

బొంబాయి నండి మహాబలేశ్వరమునకు వచ్చుచు బొంబాయి గవర్నరు వెల్లిండ్లుగారును వెల్లిండ్లు ప్రభుగారును పూనావద్దవారి ఈనెల 19 వ తేదీ ఉదయమున పూనాశ్రీల రహస్యబుణమున కధ్యక్షత వహించిరి. అనేకులు పురుషులును, పదమూడు, పదనలకరించిరి.

కొల్లెంగోడు ప్రాంతము పాతకాల.- పాతకాల సమితి మై జోడ మహారాజావారు రు 200 లును, కొల్లెంగోడు రాజావారు రు 100 లును యిచ్చియుండిరి. కృతజ్ఞతన జెలుపు నిమిత్తము పురజములు ఆర్ వసుదానను డి. ఎ. గారి యధ్యక్షత క్రింద నగ్గ గాడించిరి.

పుమారు ద్రావిడమహాజన సభాద్వితీయసమావేశము:- పుమారు ద్రావిడమహాజనసభా ద్వితీయసమావేశము 1917 సం వత్సవము మేనెల తే 26-27 రులలో పుమారు అగ్రహారములో వరుల కృష్ణనాథశాస్త్రిగారి యాజమాన్యమున జరుగును.

పుమకోటలో నున్న కృష్ణసాయదారుల బిడ్డలందరును కృష్ణసాయ విద్యనభ్యసించుటకు 1918 వ సంవత్సరమున రాజాగారిసంగిరయు త్తరువుల ననుసరించి యొక్క కృష్ణసాయకళా కాలను సెలకొల్పుటకును దానికిగాను సాగుబడి భూమిని గూడ సేవరచుటకును సంస్థానమువారు నిశ్చయించిరి ఈనెల 17 వ తేదీని సంస్థానపు కేజరులో ప్రకటింపబడెను.

వాణిజ్యవిద్య- ఇంచూరుసంస్థానమున వాణిజ్యవిద్యకు సంబంధించిన ఏర్పాటులు లేకుండెను. ఇటీవలనె బయలుదేరిన కర్తకసంఘ రాజ్యదర్శివాణిజ్య విద్యావిషయముగు నూదనముల దొరతనమువారి కనుప వారు వాటి నంగీకరించిరి. ఏప్రిలు నెల 25 వ తేదీని వాణిజ్య రంగలి ప్రారంభింపబడినది. పది కుండి యుపాధ్యాయులు విద్యకుగారు పురుషుని ముందునకు వచ్చిరి. తరగతియందు సుమారు నూలుమంది విద్యార్థులు చేరిరి.

మైసూరు సేవింకున్నార్యంకులో క్రిందటి సంవత్సరము సొమ్ము తగ్గినది. బాంకిలో సొమ్ము ఉంచుకొన్న వారి, నితే సముల మొత్తము 89 లక్షలనుండి 65 లక్షలకు తగ్గినది. మైసూరు బ్యాంకు సామాకారసంఘమువలనను సొమ్ము ఉంచువాళ్ళకు జేసిన సాహాయము వలనను, జిల్లాబోర్డును, పురపాలక సంఘములను, ఋణముల నిచ్చుటచేతను ఈ విధముగా బరిగెనది ప్రభుత్వమువారు చెప్పచున్నారు. యుద్ధబుణము కలది ఈవత్సర మింకను తగ్గవని తెలియుచున్నదని మదరాసు ప్రెస్సుపత్రిక వ్రాసెను.

ప్రాశ్నాశ్రమ సాయముపై సాయముగా:- ప్రాశ్నాశ్రమ సాయముగాను పూర్ణలోని శ్రీ శ్రీ శ్రీ పరమమందిర నిర్వాహకుల ఆహ్వానము నంగీకరించి గత 18 వ తేదీని పూర్ణకుపోయిరి. గ్రామవాసు లనేకులు వైలుడ్డము నొద్ద చేరి సాయముగానికి స్వాగతము మొసరిరి. సమాజ కార్యదర్శియు కుచే కొందఱును సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. సాయము గావించి హరి ముఖ్యముచరులను రెండు ఏనుగులపై నెక్కించి ఊరగించిరి. పరమమందిరపు వద్దంటి శుభ జరుగుచుండిన పాతకాల మందిరమునకు సాయముగాను విచ్చేసి "వికమత్యము"ను గూర్చి యుపన్యసించి సాయంత్రము ఏలూరుకు పోవుదు యకముంపుమకు ఒక మీరువా నొంగం వాగ్దానము చేసిరి.

బొంబాయి మదరాసు హైకోర్టులలో జడ్జిలుగ పని చేసియుండిన బద్రుద్దీను త్యాజ్జిలగార్ల రక్త సంబంధియగు అబ్దుల్ త్యాజ్జి గారు నాసికులో జరిగిన బొంబాయి రాష్ట్రీ యసభయందు స్వపరిపాలనమును గూర్చి ఉద్బోధనయందు ముచ్చటించిరి. మహాదీయలంద రు ను స్వపరిపాలనమున పేక్షించియున్నారు. మాకు స్వపరిపాలనము వలదని చెప్ప నియోగింప బడిన మహమ్మదీయులు స్వల్పముగనుండుటగూడ సత్యము. స్వపరిపాలనముగా వలెనని మనముకోర మీరందులకు తగియుండలేదని దొరతనమువారందురు. నిర్బంధ ప్రారంభ విద్యను సెలకొల్పి మమ్ముల స్వపరిపాలన కర్షుల సెనర్పనల సినదని కోరగ నాప్రకారముగ గూడ సెనర్పనని త్యాజ్జి గారనిరి. న్యాయండియ.

శీ. శే. రావుబహద్దరు ధాన్వి కాశీనాథునిగా:- వీరి మాసము 14-వ తేదీని ఆంధ్రబోర్ని తమ స్వగృహమున మదఱించిరిని తెలియజేయుటకు చింతియమంటిమి. చిన్నటినుండి యు పరిశ్రమలనిన వీరి కళ్ళుచిగలరు. పరిశ్రమల విషయమై వీరు యూరోపునకు విచ్చేసి యుండిరి. కమిసేరుటు డిపార్టు మెంటులో నసిద్దెంటుగ ప్రవేశించి కమిసరి జనరలుకు పర్సనలు అసిద్దెంటు పదవిని బడసి, రావు బహద్దరుబిరుదును నడిన 4 సంలకు ఉద్యోగమునుండి వీరు సెలవుల బుచ్చుకొనిరి. అనంతరమున వీరు ప్రజోపయుక్త కార్యముల కేవలమగు శ్రద్ధ దీసికొనిరి. బొంబాయి మ్యూనిసిపలు కార్పొరేషనుకు వీరు 10 సం॥ వరకు కమిషనరుగనుండిరి. వీరి మరణమునకుంధు జనులేగాక అసంఖ్యాకులై యుండు వీరి యాత్మమిత్రులు చింతియచుండిరి. ఇక నొకవారమునకు చనిపోవ సిద్ధముగా నుండినపుడుగూడ, వాణిజ్య పారిశ్రామికములయందు చరించు వారు వెక్కిరింపు మీల సలహాచుచ్చుకొన వచ్చుచుండిరి.

చెన్నపురి పోలీసుసిబ్బంది సమర్థముగ చేయవలెనను తలంపుతో "యధానంతరమున కొంతమంది ఇరవైవైరుల తర్ఫీతుకొఱకు స్కాట్టుండుయ్యార్డుకు గాని మరే యితరప్రదేశ మునకు గాని బంధులు యుపయోగకరముగ నుండునా?" యని చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారిని గొ॥ నరసింహయ్యగారు రదిగిరి. "హిందూదేశము నుండి వెళ్ళు పోలీసు అధికారులను తర్ఫీదుచేయరు స్కాట్టుండు యార్డువారు యెప్పుకొందురా యను సంతకము కలుగుచున్నది. కొంతకాలము స్కాట్టుండు యార్డు సందర్శనసించుట చాల యుపయోగకరము. వెళ్ళాకు హోమ్సుగారు వ్రాసినట్లు స్కాట్టుండుయ్యార్డువారు అసరు ధ్యుగాగు రాజధాని పోలీసువారి కార్యాలయమును స్కాట్టుండుయ్యార్డు అని పిలిచెదరు. వెళక స్కాట్టులెండురాజులు లండను పట్టణమునకు వచ్చిపురు నివసించుటకు నిర్మింప బడిన భవనము వెళక నటకు నుండెడిది అపురువారు సందర్శనమున కొకసారి వచ్చి నివసించుచుండెడివారు గాన దాని కా మేరు వచ్చింది.

ఆబోతులు.

కొన్ని సమయములందు హైందవులు ఎద్దులను అచ్చువేసి విడచివెట్టు నాచారము కలదు. ఈఆబోతు లెన్నసాత్తురు గావని హైకోర్టు తీర్పుల మూలమున స్పష్టమగుచున్నది. గాన ఎవరి యిచ్చవచ్చినట్లు వారి మొద్దులను తీసికొని పోయి, తమయిష్టానుసార ముపయోగించు చున్నారు. మ్యూనిసిపలు వారు తమబుద్ధులగుట క్రిందకు మాంసము నమ్ముటకై గటిక వాంఛను వీటిని తీసికొని పోవుచుండిరి. వైకారణములచే ఎద్దుల ముకుపు చెల్లించుటతగ్గిపోయినది. ఇందువలన కేవలము వ్యవసాయముపై నాధారపడి యుండిన హిందూ దేశమున కార్థిక రీత్యాహాని కలుగ వచ్చును.

పశువుల విషయమై బంగారా దొరతనమువారి రిపోర్టు గూడ, వై యంతముల భృతపరచుచున్నది. అస్సాముబంగారా తూర్పు ప్రదేశము మున్నగు ప్రదేశములనుండి కటికవాండ్లు ధర్మాధ్యము విడువబడిన ఎద్దులను తీసికొని పోవుచుండెడి వారు అని యీ రిపోర్టున కలదు ఈ క్రొవ్యము మూలమున దేశ మునకు నష్టము సంభవించును. పశువులను జతకట్టుట కధ్యంత రము కలుగును.

వైవిధ్యములన్నిటిని సామాజ్య శాసనసభసభ్యులగు గొ॥ కామినేతుమార చంద్రగారు న్యాయండియావారికి తెలియ జేయుచు తా మీ విషయమున శ్రద్ధగ పని చేయనుంటిరుని వ్రాసిరి. ధర్మాధ్యము విడువబడిన పశువులన్నిటిని శాసన పూర్వకముగ తమ వశ మొనర్చుకొని దొరతనమువారు పోషించి యుంచిన వై యి బ్బుం దులు తొలగి పశుసంఖ్య

కే కొరతయుకలుగదు. దొరతనమువారు మ్యూనిసిపలు బోర్డులు జతకట్టించుటకుగాను ప్రత్యేకముగ పశువుల గొనుచుండిరి. గాన ధర్మాధ్యము విడువబడిన యిట్టి పశువుల తమ వశమొన ర్చుకొనుట కే యభ్యంతరమును ఉండగూడదు. ఈ తీరున గొ॥ సభ్యులు శాసనసభయం దొక తీర్మాన ముపాదించునన్నారు.

ఈ విషయమునుగూర్చియే వీరిదివరలోనే న్యాయ సభ్యునితో నుత్తర ప్రత్యుత్తరములజరిపిరి. ధర్మాధ్యము విడువ బడుచుండిన పశువులు వాణింపబడుటను గూర్చి వివరముల సంపాదించవలసినదని యతడు సలహానిచ్చెను.

గొ॥ సభ్యుకు రాబోవు నెలైంబరు మాసమున తీర్మా నము నుపపాదించుచు విషయవివరములయందు సహాయ ముపేక్షించి యుండెను.

రష్యా యుద్ధముంట్రి

ప్రకటితమైన యుద్ధపురుషు.

వెట్రొగ్రాడు మే 20.-దేశ మహాయుద్ధియందు గు న్నదనియు ప్రతిరునుజుమను రేతుణకార్యము తొడ్డవలయు ననియు యుద్ధయంత్ర ప్రకటింపెను. బాధ్యతను తొలగించు కొను నుద్దేశమున, పెద్ద యుద్ధోగముల నుండు నుద్ధోగులు రాజీనామాలును దాఖలు చేయవచ్చునగాని యిట్టి రాజీనా మా లంగీకరింపబడవు. నొకాదళములనుండిగాని వైనికదళముల నుండిగాని పారిపోయినవారు 28 వ తేదీలోపున తమదళముల చేరవలయును. అవిశేయులందరును శిక్షింపబడుదురు. దొరత నము, డ్యూమా కార్యనిర్వాహకులు మున్నగువారితో ప్రసం గించిన యనంతరమున నేనామలు యుద్ధభూమిక పోయిరి.

ఈనెల 18 వ తేదీని విశాఖపట్టణమునందు చిన్న భూ కంపమునచ్చి తుణకాలముండినది. నష్టమేమియు గలుగలేదు

18-వ తేదీని ఏలూరునందు వడగండ్లవాన కురిసినదని యొక విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

కంభముసెద్దను హజరత్ గూడెం గ్రామమునుండి యొకరిట్లు వ్రాయుచున్నారు:- చీకేల కెగువకాటువనీటిని దిగువభూములకు కావలసినదానికంటె ఎక్కువగావడుటచే, నీరు హజరత్ గూడెములోనికి పారి, ఆకాలవకు సమీపమున నున్న ఉప్పనీళ్లబావిని ముంచివేసి, కాలువనీరు బావినిరు ఏక మగుచున్నది. ఇందువలన జనులరాకపోకల కభ్యంతరము గలు గుచున్నది. అధికారు లీవిషయమై శ్రద్ధతీసికొన ప్రార్థింతులు.

గుంటూరు పురమునందు శివాలయమును కట్టించుచు చనిపోయిన ఏకారాయయ్యగారి అవసానకాలమునకు గోపుర ప్రాకారాలు శేషించెననియు, వారిభార్య వీరినిగూడతూర్తి చేయుటకు హైదరాబాదులో యాచించుచున్న దనియు గుంటూరువాసులును భగవంతుడునుచేసి పనులు పూర్తి చేయింపవలెననియు హైదరాబాదునుండి యొకరు వ్రాయు చున్నారు.

కాశీహస్తీ ఆర్. పి. బి. జి. పార్శ్వాల ప్రాతవిద్యార్థుల సమావేశము ఈనెల 15వ తేదీని తిరుపతి ఉన్నతపాఠశాల లోని కె. కృష్ణమాచారి డి. ఎ. ఎల్. టి. గారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. ఒక విద్యార్థి "హిందూదేశములోని విద్యావ్యవస్థల" ను గురించి యొక వ్యాసమును రదివెన.

15-వ తేదీని గురజాడనుండి ఒక విలేఖకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:- 10, 12 దినములనుండి ప్రతి సాయంత్ర మును ఎక్కువగా వర్షము కురియుచున్నది మొదటిదినము రి నిమిషముల తెలిసికొ చాలసాయలు వడగండ్ల వాన కురిసినది. నిన్నటి దినము ఒక్కసారి మరల పెద్ద వడగండ్లవాన కురిసి నది. ఈ వడగండ్ల వానవలన వ్యవసాయ జనులకు పెక్కు ఇక్కటాలు గలుగునని భయపడుచున్నారు

భీమనిపట్టణము, మే 19 -నిన్నుపగలు 12 గం 30 నిమి షములకు బహు సల్పయిన భూకంపము కలిగినది. కొంత మంది మేడలపైని ఉన్నవారు బాగుగా కనిపెట్టిరి. మేడల పైని గల సాయములు కదలుటచేత భయపడి పయికి తగ్గరపడి వెళ్లిపోయి వచ్చిన్నారు. ఇది అంతయు 2 కేకలు గందర గోళము జరిగినది. ఎవరికిని ఎట్టి ఆపదలు కలుగలేదు.

రేపల్లె పురవాసు లీ నెల 19-వ తేదీని ఉమామహేశ్వరాలయమున సభ చేసి ఈ నెల 29, 30, 31 వ తేదీలను రేపల్లెలో జంధ్యాల గౌరీనాథ శాస్త్రిగారి అధ్యక్షతక్రింద వర్ణాశ్రమ భగ్యసభ జరుపుటకు తీర్మానించిరి.

THE GREAT WAR

A BRITISH TROOPSHIP TORPEDOED

INDIAN IMMIGRATION INTO CANADA—SIR P. BORDEN'S STATEMENT

AUSTRIAN CRUISERS CHASED OFF IN ADRIATIC

SELECTIVE COMPULSORY SERVICE IN CANADA

A SPANISH STEAMER SHELLED

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN.

Changes in India Office.

LONDON, May 20.
Mr. P. H. Lucas has been appointed Secretary to Financial Department of the India office in succession to Mr. Newmarch retired. Mr. C. H. Kisch succeeds Mr. Lucas.

Mesopotamia Report.

LONDON, May 20th.—Mesopotamia report has been signed and presented.

A State Bank in India.

LONDON, May 23.
At a meeting of the Indian section of the Society of Arts, Lord Carmichael presiding, A. C. Chatterji of the United Provinces urged the formation of a state bank in India in order to facilitate the raising of loans in India for the purposes of production and development.

Mr. John Maskelyne.

LONDON, May 20.
The death is announced of the entertainer, Mr. John Maskelyne.

General Putnik.

A telegram from Nice announces the death of General Putnik, late Generalissimo of the Serbian Army.

Sir Alexander Binnie.

LONDON, May 20th.—The death of Sir Alexander Binnie is announced.

Future of the Empire.

India's Position Established.

LONDON, May 20.
The "Times," after describing General Smuts's speech as worthy of the great occasion, comments upon his reference to the War Cabinet. It says: "Certainly the meetings of the past few weeks marked an immense advance on the Imperial Conference of past days. They have had for one thing the excellent result of establishing the position of India as a partner-nation in the British Commonwealth. General Smuts knows, no man better, the dangers which lurked in the anomalous relations between the Dominions and India, and he, as much as any statesman in the Empire, must rejoice at the better promise implicit in the representation of India at the Imperial Cabinet, and he had, we may conjecture, his full share in the happy establishment of cordial relations between the representatives of the Dominions and of India. General Smuts did not enter into the possibility of more complete constitutional developments for the Empire. He agreed to a special Conference after the war to settle the problem, and feels now no doubt that it may be left there for a moment. We are not disposed to quarrel with this discretion. The people of this country will do well to reserve judgment in that matter and pay grave attention to what General Smuts said about the future security of the Empire. There is real need for his reminder to bear in mind not merely Central Europe, but the British Empire when the peace settlement comes. There is a tendency here to concentrate on problems in Europe and let the rest of the Empire shift more or less for itself. This will not do any longer, and General Smuts was absolutely right to tell us so frankly."

The Silver Market.

LONDON, May 20.
Messrs. Montagu's report says: "The market was steady in tone. There was no feature of special interest except the continued paucity of sales from America. There have been few general orders. The bulk of business has been for coinage."

King's Message to Workers.

LONDON, May 20.
The King, replying to a message from Vicker's workers in appreciation of Their Majesties' visit, says he is confident that British workmen will never fail their countrymen who are fighting their battles by sea and land.

Less Sugar For Manufacturers.

LONDON, May 20.
Lord Devonport has reduced the allowance of manufacturers using sugar, from 40 per cent. of the 1915 allowance to 25 per cent. of it. Makers of condensed milk and jam are excepted.

Mastering Submarines. New and Successful Methods.

LONDON, May 20.
Mr. Kennedy Jones speaking at Edinburgh said: "We were beginning to master submarines, thanks to new methods which had hitherto been successful."

Anglo-American Naval Co-operation. Destroyer Hero's Services Lent.

LONDON, May 20.
It transpires that Captain Evans, of the destroyer "Broke," which took part in the action off Dover in April, has been lent to America in exchange for Admiral Sims.

FRANCE.

French Shipping. A Week's Traffic and Losses.

LONDON, May 20.
A French naval communique says that 952 merchantmen arrived at French ports during the week and 991 sailed. Three ships over sixteen hundred tons and none under were sunk. Four were unsuccessfully attacked.

RUSSIA.

Generals and Government Confer. Military Supplies Improving.

LONDON, May 19.
PETROGRAD.—Generals Alexieff, Brusiloff, Gurko, Dragomiroff, and Scherbatscheff have attended several conferences with Government regarding the questions of munitions and supplies. It is announced that the position in this connection is improving.

Premier's Confidence in the Army.

PETROGRAD.—Generals Alexieff, Dragomiroff, Gurko, and Brusiloff declare that the Coalition Ministry will restore discipline in the army which is enthusiastic at the appointment of M. Kerensky as Minister for War. At a meeting of the Provisional Government and the Executive of the Workmen's and Soldiers' Delegates, the Premier, Prince Lvoff, declared that the defeat of Russia and her Allies would be a national disaster. Hence the Government was confident that the Revolutionary Army would not allow the Germans to be victorious.

War Minister's Orders to Armies.

LONDON, May 20.
PETROGRAD.—M. Rerency, Minister of war has issued an order to the armies that the country is endangered and everyone must do his share in defending it. No request for resignation by high command in desire to escape the responsibility at this grave time, will be entertained by him. The deserters are enjoined to return to the army and fleet on the date prescribed namely 28th instant. All who disobey will be severely punished.

Generals Return to the Front.

Generals commanding the armies have returned to the front after conferring with the Government and executives of the Duma and Delegates.

GERMANY.

The Coming Trade War. British Empire's Influence Dreaded.

LONDON, May 20.
A big industrial paper, the "Rheinisch Westfaelische Zeitung," publishes an article showing the further spread of the scare regarding after-war trade, which has started in the German Banking Press including the "Berliner Tageblatt," the "Lokal Anzeiger" and the "Frankfurter Zeitung." The article seems to have the deliberate intention of preparing the German nation for the surrender of all political claims, if only peace can be obtained on pre-war trade conditions. The article is especially apprehensive regarding the effects of the Imperial Conference which it dreads far more than the Paris Conference. It says: "The establishment of an Imperial Customs Union would be a matter of extreme gravity for Germany, as it would by its weight draw a number of smaller States into its orbit. This would be intensified if America joined with the view to defeating German supremacy in trade and establishing an Anglo-Saxon world domination." The article concludes: "We shall shortly have to face most disagreeable facts. We can only gradually repair our pre-war position in the world's market, but the conditions of peace offer our first

TELEGRAMS.

opportunity. Unless, however, we succeed in extorting from England absolutely unrestricted "most favoured nation" treatment throughout British Empire, we shall see our hands forcibly tied in other directions by those who take their political and commercial cue from her. Our foreign trade will inevitably lag behind that of the Powers who are now preparing by drawing closer the bonds uniting them to conquer us in the coming trade war."

Chancellor's Annexation Policy. Neither Side Satisfied.

LAHORE, May 20.
The "Civil and Military Gazette" special cables:—LONDON, 16th May: The Chancellor's speech in the Reichstag seems to have satisfied neither side. It is believed, however, that he would have caused further controversy by accepting or rejecting the annexation policy.

Massacre of Jews.

The American correspondent of Exchange Telegram Company says that a member of the Reichstag asked the Chancellor to impress Turkey with the necessity for putting an end to the massacre of the Jews in Palestine.

AMERICA.

Statement by the Canadian Premier. Imperial Parliament Proposal Rejected.

LONDON, May 20.
OTTAWA.—In the House of Commons Sir Robert Borden made a statement regarding the Imperial Cabinet Conference. He said: "The proposed annual meeting of the Imperial Cabinet will be of advantage to the Overseas Dominions. Hereafter the British Cabinet will not decide matters first and consult us afterwards, but will deliberate all questions of Imperial policy in conjunction with the Representatives of the Dominions and India. But this will in no way infringe the power and autonomy of the Dominions, as all decisions are subject to the assent of the various Parliaments." Sir Robert Borden said the proposal for an Imperial Parliament was rejected as neither feasible nor wise. Under no other relations than those existing could the Dominions have done so much towards the prosecution of the war, and the measure of what they were ready to do in the future was their record of the past. Sir Robert Borden invited Sir Wilfrid Laurier, leader of the opposition, to accompany him to London as a second representative of Canada at the after-war conference (cheers). Sir Robert Borden said he had declined to ask the United Kingdom to make any change in its fiscal policy purely for the purpose of giving preference to the products of Canada. Inter-Imperial Trade would be fostered and improved by cheaper transportation. The naval power of the Empire should be so increased that the overseas paths should not be closed up in peace or war.

A Concession to India.

Dealing with the admission of India to the War Conference, Sir Robert Borden paid a tribute to the fairness and moderateness of India's representatives as a result of which the Government had decided that regulations regarding the immigration of Indians into Canada should be on the same basis as Indian regulations as Canadians.

Premier's Statement.

Compulsion Necessary to Maintain Army.

LONDON, May 20.
OTTAWA.—Sir Robert Borden's announcement regarding compulsory service has not surprised the country, because the demand for some form of compulsion voiced by the military, trade, municipal and other representative bodies has been insistent lately in most parts of Canada. The Premier laid stress on the necessity of reinforcing the Canadian divisions if Canada's splendid effort was to be maintained. It was apparent that the voluntary system would not yield the substantial results hoped for and he believed that the time had come when the authority of the State should be invoked to provide the necessary reinforcements to sustain the gallant men who had held the lines for months. "Was there not a call from those who had fallen in France and Belgium, who had died that Canada might live, that their sacrifice should not be in vain?" Sir Robert Borden proceeded, "I have considered the matter and recognise that the responsibility is serious, but I do not shrink from it therefore it is my duty to announce that Government will make early proposals to provide by compulsory military service the enhancement on a selective basis of such reinforcements as may be necessary to maintain Canada's army in the field as one of the finest fighting units in the Empire. The number of men required will not be less than fifty thousand, probably one hundred thousand. I hope that when the proposals are submitted all members will receive them with a sense of the greatness of the issue involved by the war, with a deep realisation of the sacrifices we have already made, the purposes for which they have been made, and with a firm determination on our part to do our duty in the great struggle to the very end, whatever that may be."

Opposition Leader's View.

Sir Wilfrid Laurier followed. He pledged the support of the Opposition to do its duty in such a way as to ensure that the best methods would be adopted to secure that victory for which all were longing and which they hoped would certainly come early or late. The Government's policy, when submitted, would be considered in that spirit.

Canadian Recruiting. Probable Conscription.

MONTREAL, May 20.
Recruiting throughout Canada is very unsatisfactory. There are indications that Sir Robert Borden's return will very probably witness the passing of a conscription measure, exempting, however, agricultural and kindred industries. The passing of conscription in the United States has heartened the conscriptionists at Canada. The greatest satisfaction is felt in the ranks of the Australian elections.

TELEGRAMS.

Training the Nation.

President Wilson's Stirring Proclamation.

LONDON, May 20.

WASHINGTON.—President Wilson in a proclamation announcing that a national registration will be taken on June 5th, says: "The Power against which we are arrayed sought to impose its will upon the world by force. To this end it has increased its armaments until it has changed the face of the war. In the sense in which we have been wont to think of armies there are no armies in this struggle, there are entire nations armed. But men remaining to till the soil and man factories are no less a part of the army in France than the men beneath the battle flag. It must be so with us. It is not the army that we must train and shape for war. It is the nation, and to this end our people must exhibit one compact front against the common foe. But this cannot be done if each man pursues his own private purpose. All must pursue one purpose. The nation needs all men, but it needs each man not in the field which will please him, but in the endeavour that will best serve the common good. Thus, though the sharpshooter might be pleased to operate the trip hammer in forging great guns and the expert machinist might desire to march with the flag, the nation is being served only when the sharpshooter marches and the machinist remains at the levers. The whole nation must be a team in which each man must play his part. It is most fitting, therefore, that to this end Congress has provided that the nation shall be classified for service to place men in that position which shall best serve the common good. The significance of this cannot be overestimated. It is a new thing in history and a land mark in our progress."

In refusing to send Colonel Roosevelt and his volunteers to France, the President said that, to do so, would seriously interfere with the carrying out of America's chief and most important purpose, namely, that prompt creation and early use of an effective army. The President added that it would be agreeable to him to pay a compliment alike to the Allies and Colonel Roosevelt by sending the latter and admits that such a step would have a fine effect politically and would make a profound impression, but this is not the time or occasion for compliments not calculated to contribute to the successful progress of the war. "The business now on hand is not dramatic. It is practical and characterised by scientific definiteness and precision and I shall act with due regard to this at every step. Every particular of the business is under expert advice on both sides of the water."

Compulsion in Canada.

LONDON, May 20.

OTTAWA.—In the House of Commons Sir Robert Borden announced that there would be immediate selective compulsory service for the purpose of raising men.

AUSTRALIA.

The Imperial War Cabinet.

Australian Premier's Views.

LONDON, May 20.

MELBOURNE.—Mr. Hughes commenting on Mr. Lloyd-George's speech in the House of Commons, on the Imperial Cabinet, said that whilst it was impossible to predict the form which the Imperial relations would ultimately take a great step had been accomplished in affirming the principle of an Imperial Cabinet. Doubtless certain limitations would be imposed, as the very nature of the local self-government enjoyed by every part of the Empire would seem to render impracticable an attempt to graft upon this system a Council having primary jurisdiction over the entire Empire. Mr. Hughes concluded: "The whole Empire will accept Lord Robert Cecil's statement that 'peace is impossible which excludes annexation and demands Belgium and Serbia are entitled to reparation and indemnity and it is necessary for the Allies to take territorial safeguards for the future of civilisation. It is our wealth cannot contemplate a peace which gives Germany opportunity at her very door to make onslaught on Australia."

BALKANS.

New British Positions Attacked.

Attacks Driven Back.

LONDON, May 20.

A British Salonika communique says:—We drove back a heavy enemy counter-attack on our new positions on the Struma. The naval air service successfully bombed an aerodrome and camp at Drama.

WAR AT SEA.

A Dozen Submarines Sunk.

LONDON, May 19.

PARIS.—The "Echo de Paris" affirms that between the 1st and 5th of May a dozen German submarines were certainly sunk, principally by the British.

Spanish Steamer Shelled.

LONDON, May 20.

MADRID.—A submarine shelled the Spanish steamer "Patrio" killing the chief engineer. The Cabinet discussed the outrages at length and a protest is being prepared.

British Troopship Torpedoed.

140 Persons Missing.

LONDON, May 19.

The Press Bureau states that the British troopship "Camronia" was torpedoed on the 15th instant. Of the military on board one officer and 125 of other ranks are missing and of the crew two officers and nine men.

French Destroyer Sunk.

LONDON, May 19.

PARIS.—The destroyer "Boutefeu," struck a mine and was lost. A few lives were lost.

Naval Affair in Adriatic.

Enemy Warships Sink Allied Drifters.

Running Fight with Raiders.

LONDON, May 20.

The Admiralty announces that early on Tuesday Austrian light cruisers and destroyers raided the allied drifter line in the Adriatic and sank fourteen British drifters from which the Austrians claim to have taken seventy-two prisoners. The warships "Dartmouth" and "Bristol" and French and Italian destroyers co-operating chased off the enemy. The chase continued with the enemy under heavy continuous fire. When near Cattaro, enemy battleships approaching, we drew off. Italian airmen attacked the warships outside Cattaro and assert that a cruiser heavily on fire was towed towards Cattaro in a sinking condition. The British Admiral reports that another was badly damaged. He adds that a submarine torpedoed the "Dartmouth" which returned to port. Three were killed and five are missing believed dead and seven wounded. There were no other casualties.

ITALY.

An Austrian Admission.

LONDON, May 20.

An Austrian communique, after declaring that Italian mass attacks against Vodice heights on the 18th were repulsed, admits that the Italians, as the result of a week's fighting, have extended their bridgehead at Plava by two kilometres.

Italy Able to Conquer.

STUPENDOUS WORK AMONG MOUNTAINS.

Tributes to Her Energy and Resource.

LONDON, May 20.

Mr. Kipling has just returned from a visit to the Italian front—the Carao, Isonzo, and Trentino—and has given some impressions to Reuter's representative. He is full of enthusiasm for the Italian army and what it is doing and is equally confident of its ability to conquer. He spoke with keen admiration of the mechanics of Italian transportation in the face of an almost unrealisable problem of warfare among mountain snows. He said "Italy has given battle in the third dimension. She has lifted her heaviest artillery to the highest peaks."

In this connection graphic particulars have been gathered by Reuter from Staff Officer just returned from Italy. He says that hundreds of guns have been placed in position where one would think it impossible to place one. He has seen the heaviest artillery in caverns dug out of solid rock at a height of 5,800 feet above the sea and has heard some working at ten thousand feet elevation. The familiar signs of war are absent. There are no flat stretches of land, no sand-bagged trenches. Nothing but mountains with wonderful trenches lined with concrete and strips of metal. One has the impression that Italy is building fortifications for wars of the next century, but simultaneously she is keeping her eye on the mountain front intending to capture it one day. The Staff Officer says that more astonishing than guns firing from a mountain top is the fact that guns are got there. All up the mountain slopes are terrifying zigzag roads. You look right down a precipice and at corners there is nothing to prevent you flying into space while speed must be kept up to keep the engine going. Up these roads come lorries, guns, and all the traffic of war. The Staff Officer speaks enthusiastically of the smartness of the soldiers and the completeness of the preparations. Italy before the war was as unprepared as England but is now manufacturing all her own guns, ammunition, and stores in a way absolutely extraordinary.

The Captured Positions.

LAHORE, May 20.

LONDON, May 19.—A Rome correspondent of the Central News Agency says: Monte Cucco and Monte Vodice were fortifiably fortified. The villages of Gogova and Zgonilia were considered almost impregnable. The Italians are now beyond Monte Santo and surrounding it. The enemy's resistance is of a most desperate character and the intensity of the battle is increasing.—C. and M. Gazet special cables.

Italian Offensive Continued.

British Artillery Co-Operating.

LONDON, May 20.

The War Office announces that British heavy artillery is co-operating in the Italian offensive on the Julian front and affording material assistance. The gunners have been accorded an enthusiastic reception in Italy.

Enemy Surprise Attack Defeated.

LONDON, May 20.

An Italian official communique says:—We are fortifying the positions captured eastward of Gorizia. The enemy attempted surprise attacks last night against the bridgehead at Brudres, Vodice, and Grazigna, and renewed his attacks this morning, but our artillery and counter-attacks broke them up. Our prisoners now total 6,432, including 143 officers. An Italian airship last night bombed encampments eastward of Gorizia.

Furious Fighting for Monte Santo.

Italians Advancing Hourly.

LONDON, May 18.

TRIESTE.—The Austrians have been reinforced and have furiously counter-attacked frequently along the crest of Monte Santo which has changed hands many times. The enemy is striving to preserve this last stronghold whence he can threaten Gorizia and the middle Isonzo.

The Italians in a series of brilliant drives are advancing hourly.

Austrian Artillery Silenced.

LONDON, May 20.

A correspondent at the Italian Headquarters says that the fighting is raging furiously for Monte Santo. Austrian batteries sighted the Italians advancing along the river and road, and began belching forth shrapnel, but they were immediately put out of action by Italian batteries hidden in the caverns on Monte Sabotino; the emplacement of which had cost months of skillful rock-drilling. Their existence was revealed to the Austrians only recently. Italian searchlights blinded the Austrians at night time. The echoes produced in the Isonzo gorge by the continual passage of projectiles through the heavy misty air defy description. In attacking Vodice Hill the Italians had to climb eighteen hundred feet of shrapnel-beaten mountain and give battle immediately on the top, yet they made progress against furious counter-attacks.

Another Important Capture.

LONDON, May 20.

An Italian communique says:—Yesterday morning we attacked and captured, after a long and severe struggle, Hill 652 at Vodice which is the key of the enemy defences northward of Monte Santo. We took 379 prisoners. We maintained all our positions eastward of Gorizia against persistent attacks.

BRITISH FRONT.

Raids Driven off.

LONDON, May 20.

F. M. Sir Douglas Haig this afternoon says:—Last night we drove off two raids north-eastward of Armentieres.

Enemy Artillery Active.

LONDON, May 20.

F. M. Sir Douglas Haig to-night says:—Hostile artillery has been more active at Gavrelle and Lens. Our artillery successfully engaged German troops on the Arras-Cambrai road and north-eastward of Fresnoy.

Intense Attack Repulsed.

LONDON, May 20.

A wireless Russian official communique says:—We repulsed an intense attack in the direction of Vladimir Volynsk in the region of Shelvov, and also a Turkish attack in the direction of Ognot.

Much Aerial Activity.

LONDON, May 20.

A British communique says:—Hostile artillery was active on the Scarpe and north-eastward of Epehy. Two German aeroplanes were brought down. Five of ours are missing. Two hostile balloons were destroyed.

A Successful British Raid.

LONDON, May 20.

A British communique says:—We made a successful raid last night north-east of Gouzeaucourt and took prisoners. We repulsed hostile raids eastward of Loos, north-eastward of Armentieres, and eastward of Ypres.

THE CAPTURE OF BULLECOURT.

An interesting Tactical Situation.

Magnificent Work of British and Anzac Troops

LONDON, May 20.

Reuter's correspondent, at headquarters wires that when the full story of Bullecourt can be told it will shed an imperishable lustre on several English and Scottish battalions who bore the brunt of about fifteen attacks by an infinitely greater weight and numbers and who, while occasionally temporarily yielding, always returned and went further ahead each time, until at last the Boches were cleared out. Likewise the Anzacs to the south-east of the village have maintained their grip on the Hindenburg Line, sturdily defying all efforts of the enemy. The final capture of Bullecourt creates a most interesting tactical situation. From the bank of the Sensee river north-east of Croisilles our line takes a pretty sharp sweep. The result is that between Monchy and Monvies the enemy is bent back in a salient, of which the Hindenburg Line forms a considerable span of the southern length. If you rule a line on a map halfway between Queant and Bullecourt to the east of Monchy you get a very large pocket packed with Germans who are still there, presumably bent on retrieving the lost part of the line. The German command knows that Bullecourt is the key to important tactical possibilities and that is the reason that it has become a sepulchre of German guardsmen.

Enemy Attack Broken.

LONDON, May 20.

F. M. Haig this afternoon says:—Our artillery broke up an attack by the enemy on our advanced posts south-eastward of Epehy and we took the German prisoners during patrol encounters in the neighbourhood of Fauquissart.

FRENCH FRONT.

French Maintain Positions.

Intense Artillery Struggles

LONDON, May 20.

This afternoon's French communique says:—The enemy violently bombarded the California plateau on the Chemin des Dames, and several attacks on the north-eastern end of the plateau were repulsed after very lively grenade fighting. We maintained all our positions. There was a somewhat intense artillery struggle at night in the regions of Mont Cornillet and Mont Haut in Champagne.

Indian Telegrams.

[FROM OUR OWN CORRESPONDENTS]

[BY WIRE]

SIMLA.

War Cable to the Viceroy

SIMLA, May 20

The following telegram, dated the 19th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State—

The Germans made repeated strong attacks both on the British position east of Arras and the French position on the plateau north of the river Aisne. They at first won back the narrow strip of ground between the river Scarpe and Cambril and they also regained part of Bullecourt. But the British eventually forced them back from both points inflicting on them severest losses and the whole of Bullecourt for the possession of which there has been constant and severe fighting since 3rd May is now in the hands of the British. The extraordinary persistence with which the Germans counter-attacked, the recently won French positions show the value they attach to them. The Germans at one time gained ground north-east of St. Quentin but only to be immediately repulsed and the French have made further progress east of Craonne.

The prepared Italian offensive has been vigorously launched on the Isonzo front. Heavy artillery preparation reached its climax on the 14th when the Infantry attacked north and east of Gorizia. Great trench mortars of 10 inch calibre hurled huge bomb 2500 yards had been specially effective. The Infantry crossing the river at Pieve and several other places in its neighbourhood attacked the mountainous Kuk position with great dash and succeeded in establishing themselves on the eastern bank of the Isonzo. The progress east of Gorizia where the Austrian army has been massed was slower but on the whole line the Italians made considerable advance over a stretch, nearly 20 miles, captured 4,021 prisoners and beat back a violent counter-attack.

The British attacks on Salonika front in the neighbourhood of Lake Doiran advanced half a mile on a front of 3 miles.

A flotilla of American destroyers is now in co-operation with the British naval forces in European waters and in rendering services of great value. American naval authorities have declared their intention of furnishing the largest measure of assistance to the allies that may be consistent with the protection of American coast.

There is further drop in the number of British ships sunk by submarines and mines and an increase in arrivals and sailing. 2366 merchant vessels of all nationalities arrived and 2022 sailed from British Ports. Eighteen British vessels over and 5 under 1600 tons were sunk.

INDIAN DEFENCE FORCE.

Disappointing response of Indians.

Imperial Government's Views.

SIMLA, May 19.

The following resolution has been issued in the "Gazette of India":—The Government of India have noted with concern the disappointing response which has been made to the opportunity afforded to the people of India for service in the Indian Defence Force, and since they have also observed in the press and elsewhere that the conditions of that service have been a good deal criticised, they deem it advisable to recapitulate briefly the circumstances in which the scheme was initiated and to explain the necessity of the conditions which at present apply to it. Owing to the prolongation of the war and the enforcement of universal military service in England it was thought desirable to impose some obligation of a similar nature upon every European British subject of military age in India. Under these circumstances, though there was no necessity for a corresponding measure applicable to Indian subjects of His Majesty, the Governor-General in Council was anxious that opportunity should be afforded to Indians also to enrol themselves in the Indian Defence Force. He was aware that there had for long been a desire that volunteering should be thrown open to Indians as well as to European British subjects and was assured that if that opportunity could be afforded to them a ready and enthusiastic response would be made. Since the passing of the Indian Defence Force Act volunteering on the old basis practically ceased to exist, it was proposed to provide other means by which Indians could come forward and offer their services for India's defence as part of the general military organisation of the country and this proposal was accepted by the Indian Legislative Council and embodied in the Act. It should be obvious that during the progress of the greatest war in history it was not possible to reorganise or modify radically the general conditions governing the military service of the country and that any endeavour to do so might only result in deferring the day of final victory, to which India is common with the rest of His Majesty's dominions is so earnestly looking forward. It has, therefore, been

A Source of Keen Disappointment

to the Governor-General-in-Council to observe from the utterances on the public platform and in the press that the conditions of service in the Defence Force which are the same as those applying to His Majesty's Indian Forces in the Regular Army, have been represented as being such as to deter volunteers from coming forward for the defence of their country. The leaders of Indian opinion are doubtless aware that the pay of the Territorial force in England was the same as that of the Regular Army and that men of position and means in the United Kingdom and even in distant parts of the Empire did not think it derogatory to join the ranks both of the territorials and of the new army, and to serve as private soldier to shoulder with those of other classes, and many of them have given their lives in such service in France and elsewhere during the present war. They asked no questions as to pay or other conditions; they put forward no pretensions of demands; their one ambition was to serve their country in her hour of need and their memories will ever be honoured by the nations in whose defence they fought.

The Governor-General in Council was assured that

A Similar Ambition Prevailed in India

and that it was only necessary to throw open the ranks of the Defence Force to Indians to secure a hearty response. At a time when military organisations are strained to the uttermost it was not possible to provide for the training of an indefinite number of small units all over the country on such a scale as to place a newly constituted force of this character on an efficient basis. Endeavour was, however, made to afford such facilities as were possible to those who were anxious to enrol themselves in the service of their country, and arrangements were made in the first instance for recruiting six battalions of 10,000 men each in convenient centres. It was fully anticipated that further expansion might be required as the movement developed, but it was thought that a reasonable commencement might be made on these lines and the military authorities were satisfied that this was all that they could undertake at the outset. It is therefore a matter of disappointment to the Government of India to find that during the first two months after passing of the Act

Only 300 Men Have Been Enrolled

in place of the 6,000 for which preparations were made. It is felt that all who take an interest in the Defence Force and believe in those sentiments of patriotism which have brought it into being and who have the good name of India at heart, will be disappointed to learn that out of six months for which recruiting is open so much time should have elapsed without any adequate response being made. The Government of India recognise that the conditions of service in the Defence Force may be open to criticism in some respects but, as has already been stated, it was impossible to repeat the existing organisation during the continuance of great emergency, and all that could be attempted was to enact the new force on to the great Indian Army which was already in being. There are doubtless particular conditions of service in the Indian Army which may be thought to be unsuitable to men who enrol themselves in the new force, and the Government of India have no hesitation in declaring that consideration of this sort will always be taken into account and that, so far as is consistent with the maintenance of the necessary standard of discipline, sympathetic treatment will be accorded to all those who come forward voluntarily to serve their country. The Government of India are also aware of the Indian aspirations with reference to commissioned ranks. It is, however, perfectly well known that this matter is separately under consideration and is engaging the earnest and sympathetic attention of the Government. The whole frame work of the Indian Army is affected by that discussion and it must be obvious to every thinking man that the enrolment of a purely temporary force constituted on a voluntary basis owing to emergencies of a great war, would not justify the hurried determination of so important and difficult a question, in respect of which the Government of India are not the ultimate arbiters.

In conclusion, the Government of India deem it expedient to draw attention once more to the words of His Excellency the Viceroy in the speech which brought to a close the last meeting of the Indian Legislative Council. "The act is confessedly

A War Measure.

and therefore temporary, but it will prove a most invaluable experiment. We shall have,—it is no secret, for he who runs may read—to reorganise our Indian army after this war and some form of second line force will probably be required. In the Indian Defence Force raised temporarily under stress of war, there may lie the germ of such new second line. Do not ask at such a moment as this to give answers to problems which will have to be solved at a time when there is more leisure. When that time arrives, then criticise, as you will, the Government in respect of its policy. But for the moment I would assure you that all the subjects of your criticism are engaging our most sympathetic consideration, and I would ask your co-operation in making this present scheme a success, but do not let it be marred on the ground that it does not contain all you would desire."

These words were accepted in the spirit in which they were offered by the non-official members of the Council and constitute a sufficient pledge of the earnest consideration by the Government of the future needs of India. It is not claimed that the present system is perfect. It is admittedly in the nature of a makeshift, but it is the best that could be devised in the condition obtaining at the moment, and it has great possibilities. That such a scheme conceived in the general interests of imperial defence should, in spite of its modest dimensions, prove a hopeless failure at such a time and in a country which, whatever its difficulties, is not lacking in man power, can hardly fail to create an impression throughout the Empire prejudicial to the good name of India. It is, therefore, the sincere hope of the Governor-General-in-Council that the leaders of public opinion in this country will realise their full responsibilities in the matter and take all possible steps forthwith to make the recruitment of these Indian units worthy of the name and aspirations of India.

Belgian Relief.

India's Contribution.

SIMLA, May 20.

The following letter from the Lord Mayor of London, Chairman, National Committee for relief in Belgium, to His Excellency the Viceroy, dated the 4th April 1917, is published for general information:—

YOUR EXCELLENCY,—As the Chairman of the National Committee for relief in Belgium, I desire to express our deep gratitude for the magnificent sum of Rs 31,938-4-6 which we are informed has been contributed by the generous people of India, in response to the appeal on behalf of the children of Belgium made by the Duke of Norfolk, Chairman of our Executive Council. We should be grateful if Your Excellency could convey to those who have generously contributed, whose names I have seen with much interest in the subscription list which we have received, our sincere thanks. Perhaps you could be kind enough to inform them that His Majesty's Government have already taken steps to secure the continuance of the effective administration of relief in Belgium and that while the Americans who have so devotedly supervised this work in the past have been compelled to withdraw from the actual scene of operations, they are continuing the im-

portant task of purchasing and conveying the necessary provisions to Belgium, where, I regret to state, the need for assistance is more urgent than ever.

With deep gratitude to Your Excellency for the invaluable support you have been good enough to give to the Duke of Norfolk's Appeal,

I am,
Your Obedient Servant,
(sd) N H DUNN

CALCUTTA

The Indian War Loan.

CALCUTTA, May 19

Applications for the War Loan now amount to Rs 20,57,68,990 Details are as under—

	Rs
Bombay	7,43,44,300
Bengal	6,46,25,100
The Punjab	1,65,61,400
The United Provinces	1,66,98,400
Madras	1,13,18,700
Gujarat	89,65,700
Minor Administrations	60,50,800
Central Provinces	55,88,300
Bihar and Orissa	27,77,500
Assam	6,28,300

Applications to the Post Office section of the War Loan received up to the 16th May amount to Rs 16,295 for the total value of Rs. 93,55,325. Details by circles are as follows:—

	Rs.
Bombay—4,726	24,00,200
Punjab 3,972	19,97,800
Bengal and Assam—1,881	19,81,050
The Central Provinces 2,467	13,14,200
The United Provinces 1,342	10,51,325
Bihar and Orissa—581	4,58,775
Madras 468	1,18,475
Gujarat 1,055	2,73,550

Post Office 5 years cash certificates issued up to the 30th April number 259,504 of total nominal value of Rs. 1,19,44,200.

BOMBAY.

Indian Finance.

Stoppage of Exchange Condemned.

BOMBAY, May 20.

Speaking at the annual general meeting of the Native Share and Stock Exchanges Association to-day, Sir Shapurji Broacha deplored the present state of money conditions, and strongly criticised the policy followed by the Finance Minister in this respect. He said the banks promised to lend money for war loans provided the Finance Minister assured them Government help. Sir William Meyer came here on the 1st April and went away without any banking assurance to the Banks. The result was that the Banks refused to lend an anna on Government war loan or to anything else. One of the Bank said that the Finance Minister had severed our trunk by stopping the Exchange, and he was severing our arms and legs by driving away the deposits. Sir Shapurji emphatically declared that during the last twelve months the Finance Minister had not helped the free circulation of money or its great power. He stopped exchange and destroyed trade. "These are our blood in our arteries," said Sir Shapurji. "When the Finance Minister has bowed with legatures. The free circulation of money and exchange cannot be kept in a state of siege." Continuing, he said in the month of November last the Finance Minister had a successful counter-attack, their wealth and prosperity in the country, but the Finance Department seemed to have been surrounded by a gloomy imagination. They suddenly stopped the exchange, destroying trade. The step he said, was so tremendously disastrous, the rise of which was never known in the financial history of the Empire. Sir Shapurji did not believe that the step was justified by imperious necessity or that anything else would have saved the situation. He condemned the policy followed by the respect of paper and metallic currency during the last few months and tried to prove that the stopping of exchange was not necessary. It should have been renewed when England accepted the free gift and not a moment later. When the budget was issued with one hundred millions of war loan money should have been made as easy as dust and the war loan would have mounted up.

UNITED PROVINCES.

Press Comment.

ALLAHABAD, May 20.

The "Pioneer" commenting on the resolution on the Indian Defence Force says: The voluntary defence force scheme may not be an ideal one from every point of view, but there is no excuse for harping continually on its deficiencies. What is wanted on every hand is a real effort to make India perform the full extent of its duty in the crisis of the Empire's history.

The "Leader" calls the resolution a veritable scoldia which, it says, can produce the desired effect only on children or cowards and likens the appeal to the people to the offer of sweets to a rebukedurchin. It says that the conditions of service are adverse to success at they and not Simla must be held to blame if there failure.

Brief Telegrams.

An interesting ceremony took place at Sitapur to-day when the 23rd Labour Corps was reviewed on behalf of the Local Government by the Deputy Commissioner J. E. Goudge, I. C. S. This Corps is the first to be raised by the United Provinces. Colonel Savage, Commandant, presented the officers of the corps to the Deputy Commissioner. An inspection followed and then the Deputy Commissioner in a short speech congratulated Col. Savage on what he and his assistants had achieved in short a time and with the means so limited and concluded by wishing Colonel Savage and his men all luck in their career of beneficent usefulness.

TELEGRAMS.

(REUTER.)

FRENCH FRONT.

Great Enemy Attack.

Broken Up by Gunfire.

LONDON, May 19.
A French communiqué says: Last night, after a violent bombardment, the Germans attacked north-west of Bray from the Chevirgny ridge to the Oise Canal. Our batteries and machine-gun fire broke up the assaulting waves, which were only able to gain a foothold in our advanced elements west of the attacking front.

Artillery Active.

LONDON, May 20.
A French communiqué says: There was no infantry action. Artillery was sometimes violent on Chemin des Dames, at Hurtebis, and on California plateau.

RUSSIAN FRONT

Germans Thoroughly Disappointed.

Nord Sub Agency states that on the Riga front despite German threats to overwhelm with gas the regiments refusing to fraternise, Russian soldiers have everywhere resolutely declined. Disappointed Germans have opened a hurricane of heavy artillery fire against the Russian line.

(ASSOCIATED PRESS.)

SOUTH INDIA.

Madras Legislative Council.

Business for Tuesday's Meeting.

COTACAMUND, May 19.
At Tuesday's meeting of the Madras Legislative Council Messrs. Lionel Davidson, Neil Macmichael, and G. F. Paddison will take the prescribed oath, 116 questions will be answered by the Government, and discussions of certain amendments of the rules for the conduct of business of the Council moved by the Hon'ble Mr. S. Srinivasa Iyengar at the meeting of the 2nd April, will be resumed.

The Hon'ble Mr. Gillman will present the Select Committee's report on the Agency Tracts Interest and Land Transfer Bill and move for the consideration of the same. Amendments by the Hon'ble Mr. Ramachandra Rao and others to the same will be considered.

A resolution will be moved by the Hon'ble Mr. Narasimhar asking for an enquiry as to the working of Section 30 of the Income Tax Act.

Another resolution will be moved by the Hon'ble Mr. Krishna Rao to the effect that additional members of the Legislative Council and public bodies be consulted before the Government makes representations to the Government of India on the Public Services Commission Report. The Hon'ble the Raja of Ramnad will move a resolution to the effect that a separate electorate be formed for the election of members of District Boards.

The Hon'ble Mr. Krishna Rao will move a resolution on the desirability of checking the minute sub-division of agricultural lands.

The Hon'ble Mr. Rama Iyengar will move a resolution to the effect that the Medical Code be revised posting officers to rural areas where private medical practitioners are not available.

The Hon'ble Mr. Venkatapathi Raju will move a resolution asking for constitution of a School-Leaving Certificate Board and the reconsideration of the course of studies taught in High Schools.

The Hon'ble Mr. Siva Rao will also move a resolution on the Royal Commission report on Public Service. He also moves a resolution for the increase of pay and batta to officers and servants and the opening of agricultural schools in convenient centres, amendment of Rules 30 and 31 of the Council, and abolition of the Criminal Judicial test for Sub-Registrars and District Registrars.

The Hon'ble Mr. Marakayar moves a resolution to the effect that facilities given to passengers from India to Ceylon "via" Dhanushkodi should be given to passengers "via" Tuticorin.

The Hon'ble Mr. Krishna Rao moves a resolution for the abolition of the practice of granting rewards to subordinates of the Atkari Department, for the detection of offences, and also for increased powers to Local Board Municipalities to control elementary education.

The Hon'ble Mr. Rungachariar is to introduce a Bill for the constitution of village panchayats with powers for exercising administrative functions in the matter of streets, drains, tanks, wells, and such matters.

The Hon'ble Mr. Suryarayana will move to amend the Board's Act to enable other than members of the Taluk Board to become Presidents.

The Hon'ble Mr. Narasimhar moves a resolution to the effect that the number of each newspaper and journal that the Government pays for be published.

Brief Telegrams.

The date of the ninety nine gentlemen cadets receiving commission has been altered from 10th June to 15th June.

Their Excellencies Lord and Lady Wellington broke journey at Poona on their way back to Mahabaleswar from Bombay in order to preside this morning at a War Loan meeting, held under the auspices of the Poona Branch of the Women's War and Relief Fund. The meeting was held at the Council hall at which most of the prominent ladies and gentlemen now in the station were present.

Major J. G. Greig, Military Secretary to His Excellency the Governor of Bombay, is proceeding on active service. He has been for many years on the staff of the Government House and a well-known cricketer.

—O—

It is understood that Messrs Tata and Sons will shortly open a branch in Ernakulam to manufacture Margarine from coconuts. The factory, it is estimated, will cost about Rs. 23 lakhs and the Durbar has promised to give the site free of cost and every other possible help.

His Honour the Lieutenant Governor of the United Provinces has appointed the Hon'ble Madhusudan Dayal of Meerut, Mr A H Mirza of Bartly and R R Briscoe of the Cawnpore Cotton Mills as members of the U. P. Board of Industries in the place of the Principal of Rurki College, late Rai Prag Narain Bhargava and Mr A. B. Shakespeare.

Their Excellencies Lord and Lady Pentland attended the athletic sports of the Cadets at Wellington Cadet College, held this afternoon. Her Excellency subsequently presented the prizes. A large and distinguished gathering was present and the event passed off very successfully. Colonel Burton, Commandant, Cadet College, and officers were "At Home" to a large gathering.

Mr. W. N. Delevinge, I C S, presiding over the Midnapore Special Tribunal disposed of a case in which a detenu, Prokash Chunder Chowdhury, was charged with escaping from his place of internment. The accused was a political suspect and he was arrested and kept in the Presidency Jail, where an order of internment was served on him in August last. After staying in the place of internment in the Bankura District for five days the accused escaped and absconded for about eight months. He was arrested at Chittagong and brought down to Midnapore for trial. The accused pleaded guilty and was sentenced to two years rigorous imprisonment.

The Fraser Town Police of Bangalore are enquiring into a complaint preferred by Major Bald against one Appaswami Naik a writer in Q. M.'s Office of the 61st K. G. O. Pioneers. It is alleged that the accused has misappropriated money paid by the Post Office, on 31 returned money orders to the extent of Rs. 249. These money orders were sent to various people as family allotments from the Depot of the Regiment but were returned to the Depot as addresses could not be traced. After enquiry by Major Bald the matter was handed over to the Civil Police. The accused was arrested on the 18th instant and sub-Inspector Sastri produced him before the 2nd Magistrate of the Civil and Military Station, yesterday. The Magistrate remanded him to Police custody till the 23rd instant.

In connection with the scheme for working of iron ore deposits of Bababudan hills in the Mysore State as a result of the investigation made by Mr. Perin of the Tata Iron and Steel Company, the Mysore Government have decided to apply a considerable sum to instal a wood distillation plant for the manufacture of charcoal and also a blast furnace for smelting purposes. It is estimated that an output of 20,000 tons of pig iron annually may be expected. An agreement has been entered into between the Mysore Government and the Tata Company under which the latter will carry on the actual manufacture of charcoal and iron while the financing of the enterprise will be in the hands of the Government.

Latest Telegrams.

oooooooooooooooooooo

[Reuter.]

Obituary.

Rajah of Sarawak.

LONDON, May 20.

The death of the Raja of Sarawak is announced.

UNCORRECTED.

The survivors of the "Commeroria" state that she was torpedoed in the afternoon in a calm sea. The submarine was invisible. The explosion was severe and killed and injured many of the crew and soldiers. The latter included British, Scottish and Irish, but were mostly men from the Midlands. There panic, the men soon taking their stations. The boats were smartly launched, but the first one was smashed, and there were many casualties. The ship sank an hour, yet, numbers of the troops got on board destroyers and lifeboats with comparatively small loss. The destroyers came alongside just like trains drawing up in a station. The troops were ordered to jump on board and stop when told. Thus overcrowding was prevented. The Chief Officer perished while diving in an attempt to rescue a soldier, who had fallen between the ships. Captain Bone, the author of "The Brave Bunder," was the last to leave, jumping from the bridge to the wireless apparatus of a destroyer and sliding to the deck.

This afternoon's French communiqué reports very violent artillery struggle in region of Chemindesdames on whole front between Labovelle Cernp and Hurtebis. Enemy attempt against salient of Labovelle was easily repulsed. Small action enabled us to carry some elements of trenches northeast of Laffaux mill.

United States State department announces that division of regulars commanded by General Pershing has been ordered to proceed to France as early as possible. This force is in addition to nine regiments of engineers recently recruited or service in France.

WASHINGTON.—The over food controller announces that he intends to regulate essential commodities enlist women housekeepers to avoid waste and substitute as far as possible other commodities for staple foods which will be exported to Allies. He also intends to cooperate with Allies regarding exports from America and common imports from other countries.

Wilson states that Govt will investigate foodstocks prevent hoarding and profiteering requisition food supplies for public use and fix prices in order to guarantee profit to farmers and protect consumers. Organisation will be on voluntary basis.

LONDON, May 21.

WASHINGTON.—Nicaragua has ruptured relations with Germany.
Richmond (Virginia) Balfour and other members of British mission have arrived here and received enthusiastic reception.

(ASSOCIATED PRESS)

BOMBAY, May 20

The statement which appeared in certain papers that the Hon'ble Mr M A Jinnah was a candidate for the membership of the Bombay Executive Council in succession to the Hon'ble Mr Chaubalis totally without foundation.

—O—O—O—

BOMBAY, May 20

Commenting on the Government resolution on Indian Deference Force, the "Bombay Chronicle" says—

"We presume that the Government of India realise that the subject raised in the resolution is on where the sentiment of the people is everything and were appeals to consideration of reason and expediency are foredoomed to failure. It would be little short of sheer perversion to suggest that the leaders of public opinion in India have not done all that lay in their power to commend the scheme to popular acceptance. If those efforts have failed obvious conclusion is, and we desire to say it plainly that the Government of India unwillingly doubtless, but with culpable shortsightedness framed the act so as to make its success a psychological impossibility. Time has come for the Imperial Government in concert with the Government of India to make up their minds once for all whether the Post-Mutiny policy of distrust and suspicion of Indians in the matter of their being allowed to hold the King Emperor's Commission should indefinitely continued.

హామూరూలు.

నాకమాన్య తిలక్కు గారు.

నాసికుయందు జరిగిన సభలో స్వపరిపాలనా తీర్మానమును బలపరచుచు తిలక్కు గారికి నిరీ:—స్వపరిపాలన చను నర్థము కానివా డెనడు? స్వపరిపాలనము న పేక్షించువాడె నను? ఎవరియింటు నైన చొరబడి వంటయింటి నాక్రమించిన నూజుందురా? నాగృహమును దిద్దుకొన నాకధికారముండ వలయును. మీరుకు నర్థమగును, పిల్లలకును మాత్ర మెస్వపరిపాలనాజ్ఞానముండదు. ఉన్నట్టులును పిల్లలును గారు. గానను, మీమీ క ర్తవ్యములును హక్కులును మీకు తెలియును గానను స్వపరిపాలన చను మీ కధమగును.

స్వపరిపాలనమునకు చను చనుర్లు లనును వాదముకలదు. ఆంగ్లేయులు చనులనొక కేతవన్నములు పాలించినను, చనుమిట్టి యర్థుల సొందమైతిమి గాన నీ యర్థులను సంపాదించు చను యంతటి చనుమే ప్రయత్నింతము. ఆప్రయత్నములకు కారణము మున్నగువానినిచెప్పి, స్వపరిపాలనము నొనగకుందురే, ఇంగ్లండు దేశపు పరిపాలనా విధానము కళంకము జెందును. హిందూ దేశపు సహాయమున బెల్జియము రాష్ట్రమును కాపాడుచుండెన, ఆంగ్లేయులు హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన చనుననగమని తెల్లనగలర? ఎట్టినిందల నందినను, ఎవరేమి యని నను సరకు చేయక భారతబాలి క్షత్రియును గాపాడుటకు దృఢ ప్రయత్నములనొనర్చుట చను విధియైయున్నది. జన్మమాత్రమున నిర్ధించునట్టి, స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమును గాపాడవలయును. ఇందు మూలమున, చను దేశమునకు శ్రేయ మొన గూడును. కాంగ్రెసుసభ స్వపరిపాలనా తీర్మానము నంగీకరించి యుండెను. రాష్ట్రీయసభ తొండ్రెగారి యాజ్ఞను శ్రీ రామచంద్రునివలె భరసాకహించెను. శ్రీ రామచంద్రునివలె చనును గూడ నాయాజ్ఞను సలవంత మొనర్చుపట్టువలయు పని చేయవలయు. కలకలధ్వనులతో సరిపుచ్చక, తీర్మానకర్షితాంశమున ఎల్లరును శ్రద్ధవహించి పాటుపడుటకు ప్రమాణ మొనర్చవలయును. న్యాయసమర్థమున నట్టిమాగ్యములచే, స్వపరిపాలనమును పొంద ప్రయత్నములు చేయు దము దైవాను గృహమునలన, ఆంగ్లేయుల తలపులయందు మార్పు కలిగినది. తత్కారణమున, చను యత్నములు ఫలవంతమగునని నమ్మకము కలదు. స్వశక్తివలననే సామ్రాజ్యమునంతటిని గ ప్తీంపగలనని బ్రిటనురాజ్యము తలచి ప్రాశస్తవహించియుండె గాని నిజస్థితి యిట్లకల నె గహించి, యుద్ధానంతరమునసామ్రాజ్యమున మార్పులు చేయకు యాకర్షకముని నిశ్చయించినది. హిందూదేశ సహాయము లేక ఇంగ్లండుదేశపు జీవయాత్ర జరుగుట కష్టమని లాయడు బార్జి గారు బహిరంగముగ పలికి యుండెడి, తరతరములనండి ప్రబలియున్న అభి సాయములనుమా ర్చుకొనవలసివచ్చినది. తమ ప్రభుత్వమునందలి వివిధకక్షలవారి భాగము సంపూర్ణముగాదని ఆంగ్లప్రజలకు భోధపడినది. భారతయోధులు, పరాక్రమమున ఆంగ్లసైన్యరుల ప్రాణములగా పాడి, తమ పరాక్రమమును వెల్లడియొనర్చిరి. చనుల నిదనరలో బానిసలగు జూచిన వారిపుడు సోదరభావమును వహించిరి.

చను కోరికల వెల్లడి యొనర్చి వాదించు నిదియే యుచిత తరుణము. ముప్పదికొట్లమంది బారతీయులు, ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకై తమ ప్రాణమునీయ సంసిద్ధులై యున్నారు. చను ప్రావుగలిగియున్న డిత్తు లాంగ్ల సామ్రాజ్యమును కన్నెత్తి చూడ సాహసించును.

A Letter to the People of India

BY

Mr. Lionel Curtis.

A very interesting book which must be read by all people interested in Indian Politics. Mr. Curtis is for self-government for India and how he arrives at this startling conclusion is beautifully set forth in this book. A scheme for an Imperial Parliament of the Empire in which India will also be an equal partner is also sketched.

Price including V. P. charges As. 0-12-0
For copies apply to

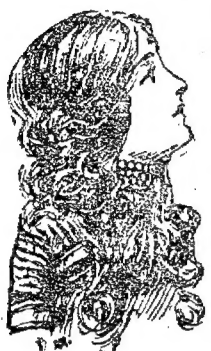
Manager,

"ANDHRA PATRIKA"

POST BOX NO. 212

MADRAS. E.

సవినయమునది. డిటోపరస్తా 490

ఇది మాత్రమే గొప్ప వాసనగలిగి, స్వీడిట్ సంబంధము లేనిది. శ్రేష్ఠమయిన పుష్పము యొక్క గర్భవతో చేయబడినది. ఒక బొట్టు వస్త్రముమీద తగిలిన వాసన వదలక యుండును. ఇతర వాసనల వలెగాదు. మనోహరమును కలిగించు నది. ఒకతూరి తెప్పించి చూచిన నిజ మును తెగుగ గలరు.

1/2 డౌన్స్ బుడ్డి 2-0-0

1 డ్రాము ,, 0-12-0

1/2 డ్రాము ,, 0-8-0

ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1.0-0 సాంపిల్ 0.0-6

ఏదెట్లు కావలయును: తాము చెల్లించగలిగిన ధరకాదు తెలియపరచినచో ధరభాగ్యు చేయబడును.

ఈ త్రరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.

ది పరస్తా పెర్సూమరీ కో,

నెం 1, వైఫోని, బొంబాయి నెంబరు 8.

ఆంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక.

తెనుగుభాషలో రచించబడినది.

గ్రంథకర్త: డాక్టరు బి. గోపాకృష్ణగారు యం. డి. ఇందు నాలుగువందల ప్రక్రియలు గలవు. శ్రీ పురుషులు యీ గ్రంథము చూచినచో వారంతట వారే వైద్యము చేసు కొనగలరు. వెల రూ 1-4-0

ముంగళిహారతుల శతకము.

సరిస్థితి సమావేశగు పులగు ర్త లక్ష్మీవరసమాంబగా రిచే వ్రాసబడిన స్మరములుగల మంగళహారతుల శతకము. యీ గ్రంథము ప్రతి శ్రీ చేతులో నుండదగినది. ప్రతి శుభకార్యమునకు దానిలో పాటలు ఆకర్షణము వెల రూ 0.8-0 లు ఇది ప్రతి పుస్తక పాఠశాలకు దొరకును.

పు. లక్ష్మీనాథాయణకాస్త్రి పి. యె.

రుబిహాప్. కాకినాడ.

స్థిలమేఘును, అను సుజ్ఞానిచరిత్రము.

తిరుమంత్ర తాత్పర్యసంగ్రహము

ఈ రెండు గ్రంథములు తెనుగున అచ్చు నేయబడి యు న్నువి. మొదటిది జ్ఞానమును కల్పించు ఆర్పిరాది మార్గమును తెలియజేయుచున్నది. రెండవది ఆత్మీయ ఉద్దీపించు ఆచార్య కవ్యక్రమమును తెలియజేయుచున్నది. మొదటిదాని వెల ఆ. 0-8-0; రెండవదాని వెల ఆ. 0-10-0. తిపాలాచార్జి నేను పరకాలన్ & కో., నెం. 20 కృష్ణాగుంటపేధి ముద్రాను.

కాళిదాసుకాలములోని రాజ్యావస్థ

తాతా సీతారామశాస్త్రిలు గారు, బి. ఏ.

II

వ్యావసాయము భూమిలో విస్తృతము నాటినుండి మొదలు భాగ్యమును గావించులో సోపానమునంతవరకు అనుభవించు హృదయాంధోళనము శంక భీతి కాళిదాసు లెన్నగ నెఱింగియే దేవి గారి గర్భమును భూమిలో పోల్చినాడు. కావ్యము సంతయు చదివిన వెనుక పాఠకుల మనసులు ఆందోళనచే కొట్టుకొనుచుండును. ఇది యిట్లు జరుగు నని నిశ్చయముగ తెలియని కతన విచారము పొడమును. రాణి ప్రసవ మైనదో, బాలకుని కన్నదో, ఆ బాలకుడు పెరిగి పెద్దవాడయ్యెనో, అట్లు పెద్దవాడై రాజ్యాధికారము వహించెనో, అట్లు ప్రజాసంపద కల్గెనో, లేదో కాళిదాసు చెప్పకయే గ్రంథమును అనుమానముగ విడిచెను. అట్లు అనుమానముగను, అనుంగభాంతముగను నుంచ నుద్దేశించియే కవి తన కావ్యమును పందొమ్మిదవ స్కంధో నిలిపివే నెను. అనుంగభాంతముగ నుంచు కొరిక తేనియెడల, పందొమ్మిదవ స్కంధ యంతమున, రాణి ప్రసవమైనట్లును, పుత్రుడు జన్మించిట్లును, బాలుడు కుక్కురు పల్లవునివలె దినదిన ప్రవృద్ధుడై యుక్తవయస్సు రాను రాజ్యాధికారమును పొంది రాజ్యము పంతుల హితోపదేశానుసరణముగను ప్రజాసర్వత్రముగను పాలించినట్లును, చుట్టి పది స్థానములను చేర్చియుండును. లేక, ఇంతకన్న సులభమైన పనిగా, పదు నెనిమిదవ స్కంధములము విడిచివెట్టి యుండును. కాని, కవి యీ రెంటిని గూడ చేయక, కావ్యమును అనుమానముగను, అనుంగభాంతముగను వదిలియించెను. ఇట్లు మంగభాంతములుగ రచియింప నవకాశము కల్గియున్నను కాళిదాసు తన కుమారసంభవ రఘువంశ మహాకావ్యములనై, పూర్వ సంగ్రహదాయ విరుద్ధముగ నేల నయంగభాంతముగ నెసరించెను? కవుల వ్రాతలు, అందులో కావ్యములు వారివారి భావనలను హృదయాంధోళనమును చాలవరకు సృష్టికరించును. కాళిదాసుని కావ్యముల యనుంగభాంతమును బట్టి చూడకవి నానిని వ్రాయు కాలమున కష్టముల ననుభవించుచుండె ననియు, సుఖమునకు దూరపడె ననియు, హృదయాంధోళనము కలవాడగు నుండె ననియు తెలియవచ్చుచున్నది. ఈ కారణముచే నతడు తన కావ్యములను పూర్తిచేయుటకుం గాని వాని యంతములను కుభనూచకంబులుగను సంతోషప్రదంబులుగను నుండునట్లు రచియించుటకుం గాని సమర్థింప కుండెను. కాళిదాసుని మనంబున కొట్టాడుచుండిన యాందోళనమును, అతడే దనుభవించుచుండిన సుఖరాహిత్యమును వాని కుమారసంభవ రఘువంశ మహాకావ్యములే మనకు తెలియజేయగలవు. రఘువంశము ఆంత్యస్కంధో అగ్ని వర్ణనమరణ మనంతరము రాజ్య మెట్టి యల్లరి స్థితి లో నుండెనో నిరూపింపబడినది. అందు నిర్దిష్టపడిన రాజ్యావస్థయే కాళిదాసుని కాలమున నుండిన రాజ్యావస్థ. రఘువంశకావ్య గదనాకాలములో దేశమున రాజు లేడనియు, జనులు కష్టములపాలయించియు, మంచి రాజ్యవైభవ కచ్చి రాజ్యాధికార ఘను వహించి వారికి కాంతి సౌఖ్యము సంపద సమకూర్చు నాయని అట్టివాని రాక తెలుసు చూచుచుండి రనియు తెలియగలను. కుమారసంభవము మాడ కాళిదాసుని కాలములో రాజ్యావస్థ యిట్లే యుండెనని నూచించుచున్నది. కుమారస్వామిజననమును గూర్చియు, వాని పరాక్రమమును గూర్చియు కావ్యరూపమున లోకులకు తెలియబలుప సమకట్టి కొని, చివరకు కుమారస్వామి జననము కూడ నెఱుకపలుక పార్వతీశంకరుల యేకాంతవిహారమును వర్ణించుచు కావ్యమును కాళిదాసు మాతాత్మగ నిలిపివే నెను. ఇట్లు నెఱించుటకు కతం బేమై యుండును? కాళిదాసు తన కావ్యమును కుమారుడు పుట్టుటకు కారణ మెద్దియో దానిని నిరూపించుచు ప్రారంభించెను. దేవతలు తారకుడను రాక్షసరాజుచే బాధింపబడి, వాని నెడ్డకవ్యముల కోర్కెకే ఇంద్రుని యనుగ్రహము నాత్యాదిసుగ్రువులను వెంటచెట్టుకొని బ్రహ్మకడకు పని, వానితో తా'మనుభవించుచున్న బాధలనెల్ల చెప్పకొని, అందుండి తెప్పించుకొను నపాయము తెలుపగోరిరి. బ్రహ్మ తన చేత నేమియు కాదని చెప్పి దేవతలకు నిరాశగొలిపెను; కాని, తన కొక యుపాయము మాత్రము తెలియు ననియు, అది యెన్ని యన ఊర్ధ్వరేతసుండగు మహాదేవునికడకు చని వానిచే వివాహమున కొప్పించినయెడల వాని భార్య కడుపున కుమారుడ డొకడు జన్మించి దేవతలను తారకుని బాధలనుండి రక్షించి కాసాడు ననియు నూడ చెప్పెను.

ను. దేవతలు, మరల బ్రహ్మ నోటనే, హిమవంతుని పుత్రులకు యగు పా'వ్వి మహేశ్వరులకు తగిన పెండ్లానుని కూడ పని' యొన్నెన్నో కష్టములు పడి పన్నగడలను పన్ని చిట్టచివరకు పార్వతీశంకరమేశ్వరులను ఆలయగలుగా చేయుదును. కాళిదాసు కావ్యము నింతవరకు రచియించి, అంతటితో మాతాత్మగ నిల్పి వైచెను. రఘువంశములోని యంత్యస్కంధము నర్థమును, కుమారసంభవకావ్యముయొక్క యనుమానపు నలుపునలను రెంటిని పరిశీలించి చూడ, కాళిదాసు తన కావ్యములలో తన కాలపు రాజ్యావస్థనే వర్ణించినాడన్న దృఢనిశ్చయము కలుగక మానదు. అప్పుడు ప్రజలు, శత్రురాజుచే బంధించుచుండి రనియు, తమ పూర్వపు నాయకులందఱు అణచివేయబడి రనియు, రాజ్యము మిక్కిలి యల్లరి స్థితిలో నుండె ననియు, ప్రజలు స్వేచ్ఛాపిహినులై బాధలపాలగుచు తమ పూర్వపు సుఖపరవని పొందగోరి పాటుపడ నాంభించి రనియు, వారి యుద్ధయమున పలువురు ప్రాణములను కోల్పోయి రనియు తెలియవచ్చుచున్నది. ఇంకను వారి కష్టములు గట్టెక్కలేదు. అందువలననే కవి తన కుమారసంభవమును కుమారుని జనమునకు ముందు కథనోన, రఘువంశమును అగ్నివర్ణన పెద్ద భార్య గగ్గధా'ణముతోను నిలిపివేసి మతీయూదుకథ చెప్పకుండెను.

కావున, కుమారసంభవ రఘువంశ మహాకావ్యముల నుండి కాళిదాసుని కాలములో రాజ్యావస్థ యిట్లుండె నని తెలియవచ్చుచున్నది. ప్రజల బంధించెట్ల నరయు రాజు లేకుండెను. అట్టి రాజు చుట్టినెందెనో, బ్రతికియుండియు ననమరుడుగానుండెనో తెలియదు. కాని, రాజ్యము శత్రురాజుల యధీనములో నుండెను. నాయకులు ప్రజలు ఆనమాన మనుభవించుచుండిరి. రాజ్యసరిపాలనము కడు హేయముగా నుండెను. ప్రజలకు సుఖము సంపద లేకుండెను. జనులు వారి పూర్వపు స్వేచ్ఛను సంపదను సంపాదించుకొనుటకు ప్రయత్నించుచుండిరి. వారి యుద్ధయములో పలువురు ప్రాణములను కోల్పోయిరి. వారు చేయవలసిన శ్రమత్నము లన్నియు చేసి ఫలితమునకు నిరీక్షించియుండిరి.

ఇండియను హోమురాలు సమితి:—సమితివా'ప్రి ప్రథమ వార్షికసభ వాకయందు 17 వ తేదీని జరిగెను. సభకు బాప్తిస్టు నెఫ్ బాప్తిస్టుగా రధ్యక్షులుగ నుండిరి. తిలక్కు మా. తెల్వి, మా. ఉపాధి మున్నగు మహానీయుల సభ కేతించిరి. తమ యభ్యుత్థికోపన్యాసమున బాప్తిస్టుగారు తమ యభివృద్ధి నిమిత్తము హైందవులు హోమురాలును వాంఛించియుండిరని చెప్పిరి. ఆ సంతకమున గత సంవత్సరపు విహిస్టు సభయందు మా డి త మ యొనెను. బాప్తిస్టు గారు ఆ భ్యక్షుడు గను, తిలక్కు గారు వై సు వ్రాసి దంట్లలో నొకరుగను నెన్నుకొనబడిరి. ఇతర యభ్యోగులు గూడ నియమించిన యసంతకమున ఇంగ్లండు దేశమున స్వపరిపాలనా విషయక ప్రచారమునకు సంబంధించిన తీర్మానము నొకదాని చెల్విగా రుపసాదించుచు కాంగ్రెసు సభకును సమితికిని ధేదము వివరించుచు సమితివారి కావ్యములో కాంగ్రెసు సభాయత్నముల కభ్యంతరములు గావని చెప్పిరి. తిలక్కుగారి నుపన్యాసంపద్యక్షుడు గోర మనాహనీయుడు హోమురాలు సమితి కాంగ్రెసు సభలకు వై ప మ్యము లేదని చెప్పెను. కాంగ్రెసు సభయందు విషయపరిలక నగుచుండ, సమితి వారు కార్యనిర్వాహకులై యున్నారు. దొరతనము వారు 1858 సం॥మున నుండి తమ ప్రకటనల మూలమున హిందూ దేశము నెక ప్రేమను వెల్లడించుచుండిరి. ఇక నిష్క్రి ప్రకటన మూలమున భారతీయులు సంతుష్టి నందజాలరు. నిజమగు సభి కారము మేము వాంఛించి యుంటిమని తిలక్కు గారు చెప్పిరి. వివర సభ ముగిసెను.

ప్రొఫసరు రామమూర్తి నాయుడు గారి ప్రోగ్రాము.

—:0:—

దినములు.

ఏలూరు	14-5-17	17-5-17	4
రాజమండ్రి	18-5-17	21-5-17	4
కెంటపాడు			
తణుకు			
ఆత్తిరి			
ఆకునీడు			
భీమవరం			
నరసాపురం			

DO YOU USE

ORIENTAL

(730) **SOAPS**

THE BEST FOR ECONOMY & COMPLEXION

ORIENTAL SOAP FACTORY:—
GOABAGAN, CALCUTTA.

బాధాపీడితులకు వరము : యోగిడి సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము చక్కని డబ్బీలో సహా నీసా 1-కి 0-8-0

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

బాధాపీడితసార్వభౌమ గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను తొలగిస్తును. కీరమునందలి హాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును చుట్టించును. కీరకాశ్యమును గలగ జేయును. 15 రోజులవర కుండుటకు 4 బొట్టల బుడ్డిలలో అమృతమును.

ప్రాప్తిటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No. 2. BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా స్రవ్య శ్రీ. ఇది శ్రీయురె కట్టమంది రామలింగారెడ్డి గారిచే నిర్మితమైనది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ఏక భాషావిపి ప్రశంస ఇది వెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము.

నీతారామాంజనేయ సంవాదము. టీకాతాత్పర్య విశేషార్థ ఇతిహాస సహితము. తెనుగున ఇది యొక్కటియే వేదాంత గ్రంథ మని వాడుక. దీనికి సరియైన టీకాతాత్పర్యములను బ్రహ్మశ్రీ చింతామణీవర్మల నారాయణ శాస్త్రిలవారచేతను శ్రీమాన్ తి. దేవరాజ సుధీ గారచేతను వ్రాయించి చక్కని అక్షరములతో మేలైన కాగితములపై మా ఆనందముద్రాలయమున అచ్చువైచి ప్రకటించినారు. మేలయిన క్యాళికో బైండు చేయబడియున్నది. వెల 2-8-0. శ్రీ వెంకటాద్రి స్వామి కీర్తనలు. రాగతాళములతో చేర్చబడియున్నవి. శ్రీ వెంకటాద్రి స్వాముల వారి చక్రప్రముఖుడ చేర్చబడియున్నది. క్యాళికో బైండు 0-8-0. తపాలా ఖర్చులు ప్రత్యేకం. ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో, ఆనంద ముద్రాలయము, మద్రాసు. (285)

కుంకుమ పువ్వు. స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక డెన్సు మొదలగునా ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:— ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ. (53) 21. హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అండు కో, [723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటి. కాశీలోనుండు అనేక విచిత్రమైన జరిపట్టు వస్తువులు వీరు బహుచక్రకగ సప్లయచేతురు. ఒక సారి ఆగ్రదుయిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలను.

ప్రాణము గల బొమ్మలు బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడికములు - బొమ్మలకాడ్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావరానా! (592) బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

మోసపోకుడు. తుక్కువట్టనియకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుక్కువట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే. వెయిలెన్ డెవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్." Walles Dove & Company's "Bitumastic Solution." దీనిని వృక్షజలకు కప్పలకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మున్యసిపల్లువారు పల్లికు వర్కువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు. వెల రూ. 56-0-0 సోల్ కంజెట్టు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్. ది రిలగున్ను ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్కుస్. తపాలపెట్టె నెం. 553 రు, మదరాసు 389 (వై కామోజుగ్ గోరువప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింపగోరుచున్నాము.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము చక్కని డబ్బీలో సహా నీసా 1-కి 0-8-0

శిలనొప్పుల మాన్పును. పార్వపు నొప్పుల బారదోలును. వాయుపుబొట్ట పోగొట్టును వనమూలికలచే హిందూదేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు. మోహినీ తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును, వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు చేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0. జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను శీవించుట వలన అన్నము వచనమగును. జీర్ణకోశము బాగు ప్పడి రసప్రావము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధము మానును. 25మాత్రలడబ్బి 1-కి వెల 1-4-0. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు, బొంబాయి. త్వరపడుడు! 774 కొద్దిప్రతులు మాత్రమే!! 1. విద్యావిశ్వప్రకాశిని వెల రు 0-10-0 లు దీనియందు శృతిప్రస్తారమున్న కల్పనాస్మరమునకు ఉపయోగపడునట్లు ఖండిప్రస్తారమున్న సంపూర్ణముగా భక్తి, హతయోగభేదమున్న తెలియబడును. 2. కృతిహస్తప్రకారము వెల రు 0-6-0 లు, దీనియందు కాళీ శతనామస్తుత్యాదికమున్ను, స్వరాలంకార, గీత, వర్ణ కృతులకు శబ్దమున్ను కొలిపించుకొనుటకు తెలియబడును. ఉదాహరణ- హంసధ్వనిరాగము రూపకంకాళము త కిట యు బుత డేవద్రష్ట నృసింహ శాస్త్రి సంగీత లక్షణవిద్వాన్ ఆమాలాపురము.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము ఆరోగ్యమును కాశ్యోక్తులునుబాండుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యసూక్ష్మమును కలుగజేసి కీరసౌఖ్యమును దృఢగాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈపుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును పోస్టుచార్జియు మేమే భరించుచుండెదము. వెంటనే వ్రాయుడు. 219 వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంకనిగూ కొవ్వపాలయం 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాస. శరీరమును విడచినతరువాత ఇత్తుస్థితి. దయ్యముల సదాశ్రమమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నపైజా చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0.8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

తామర తైలము డబ్బి 1-కి వెల 0-4-0 12-కి రూ 2-10-0 అమృతాంజనము డిపో, 6 తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.